Štev. 17—18. (631-632)
NOVO MESTO, četrtek,
26. aprila 1962

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

»NAŠI OGNJI IN ZASTAVE«

PRVOMAJSKO SREČANJE HRVAŠKIH IN SLOVENSKIH TABORNIKOV

Za prvomajske praznike bodo Partizanski Rog obiskali hrvaški taborniki iz Zagreba. Trije zagrebški taborniški odredi so sklenili, da bodo 30. aprila in 1. maja izvršili pohod na Rog pod nazivom »Naši ognji in zastave«, in sicer iz treh smeri: iz Semiča preko Črmošnjic, iz Straže preko Podstenic in iz Kočevja preko Trnovca do Baze 20.

Na Bazi 20 se bo 1. maja zbralo okoli 200 hrvaških tabornikov, ki bodo v treh skupinah prišli organizirani in pod imeni nekdanjih hrvaških partizanskih brigad, ki so v Žumberku, ob Kolpi in ob robu Roga skupaj s slovenskimi brigadami tolkle sovražnika. 1. maja ob 11. uri bo na Bazi 20 partizanski miting, po kosilu pa se bodo skupine vrnile.

Okrajna zveza tabornikov v Novem mestu bo na pohod poslala dve skupini tabornikov iz odreda Gorjanskih tabornikov in iz čete Zelenega Roga iz Straže. Ti dve skupini bosta ravno tako nosili imena naših brigad — 15. Belokranjske in Cankarjeve.

Odbor Zveze borcev v Novem mestu je določil svoje člane, nekdanje partizane in borce iz teh krajev, da bodo na pohodu bratskim tabornikom govorili o trpljenju in zmagah v krajih, skozi katere bodo hodili. *B. L.*

Vlado Lamut: PLAMEN (1961)

Čestitka iz Beograda

Domači fantje, ki služijo vojaški rok v Beogradu kot Titovi gardisti, iskreno čestitajo in pozdravljajo za 1. maj, želeč svojim domačim in prijateljem še mnogo uspehov in delovnih zmag. **Jože Kukec, Branko Veršaj, Franc Trante, Edo Žarn, Ferdinand Zidar, Tone Krese in Slavko Žagar.**

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo izšla zaradi prvomajskega odiha v tiskarni v četrtek, dne 10. maja 1962.

VREME

OD 26. IV. DO 6. V. 1962

Okrog 26. aprila prehodne padavine z osvežitvijo, sicer pa bo lepo vreme do 3. maja. Nato nestalno s pogostnimi padavinami in ohladitvijo.

Dr. V. M.

V DELU JE VSA TVOJA VREDNOST

Tokrat drugače kot doslej. Nič manj slovesno ne bo. Zastave bodo plapolale. Tako kot vsako leto bomo pohiteli ven, v naravo, v zavetje gora in gozdov, po poteh, ki jih je pred več kot poldrugim desetletjem ubirala revolucija. In vendar bo drugače. Parade govorov, akademij in mimohodov se bodo tokrat umaknile paradi dela. Paradi ustvarjalnega dela v proizvodnji, ki vsebuje mnogo naporov in težav, odstranjenih in prehojenih, ter mnogo delovnih zmag. V novi proizvodnji bi lahko rekli, saj je v njej vsakdo vreden le toliko, kolikor naredi. Letošnji prvi maj bo zato res pravi praznik dela, najlepša proslava tega dne pa so uspehi, ki so jih naši proizvajalci lani in letos dosegli. In prav zato smo v letošnjih prvomajskih razgovorih povpraševali po tem.

Preudarno so izzvenele besede, ki jih je pred praznikom dela povedal Milan Blatnik, direktor »Kovinarja«, Novo mesto.

— Tržišče se je ustalilo, ni več naročil za vse leto vnaprej od ene same tvrdke. Prilagoditi se je treba. Imamo nekaj večjih naročil, vsako po nekaj milijonov, za naprej pa se bo gotovo še kaj našlo. Malce težko je le to, da bomo do sredi maja delali polizdelke in šele nato pričeli montirati ter dosegli realizacijo. Precej so krivi prostori, saj vidite, da delamo razen v stavbi tudi na hodniku za pešce pred njo. Ne gre drugače. 60 milijonov bi potrebovali za novo gradnjo, do konca prihodnjega leta bomo sami zbrali tretjino, upamo, da bomo ostalih 40 milijonov dobili v obliki posojil. Strojev imamo dovolj, saj smo jih vse doslej pridno kupovali in se zavoljo tega odrekli marsikateremu dinarju. V novih prostorih bi bil lahko zaradi boljše organizacije dela naš dohodek za 30 odst. večji. Proizvodni plan prvega četrtletja smo uresničili. Čeprav smo ustvarili le 13 milijonov realizacije, je vrednost proizvodnje dosegla skupaj s polizdelki 25 milijonov, letni plan pa je 75 milijonov. V maju, ko bodo večja naročila izvršena in bo pritekal denar zanje, bo laže. Vsi smo plačani po delu, nekaj po teži izdelkov, nekaj po kosih, le malo po režiji — samo za popravila in manjše usluge. —

IMV – zdaj že tovarna avtomobilov

Mladi proizvajalec Ivan Bratož, predsednik LMS v Industriji motornih vozil v Novem mestu, je rasel skupaj z IMV.

— Letošnji prvi maj bo za nas trojni praznik. Pred dvema letoma smo pričeli po tekočem traku, serijsko izdelovati prva vozila lastne konstrukcije — naš kombi. Letos 1800 vozil, to je naš načrt, ki je tokrat morda prvič uresničljiv. 1800 vozil na leto, to je povprečje sodobne tovarne avtomobilov, ki zagotavlja obstoj in konkurenčnost na tržišču.

Za praznik dela bo letos prvič oživel naš pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Ekonomske enote in posamezni proizvajalci bodo tokrat prvič prejeli osebne dohodke po vloženem delu. Nemalo težav in truda naš je stalo in vendar: uspeli smo!

Prvega maja se bo kolektiv zbral pri Miklavžu na Gorjancih, kjer bomo odprli počitniški dom. Tovarna, kakršno vidite, je zrasla v nekaj letih. Ponosni smo da je zrasla največ iz kolektiva, saj smo se leto za letom odpovedovali delitvi dobička in raje vlagali sredstva v gradnjo obratov in v nakup strojev. Novi proizvodni prostori, sprotno priučevanje pri delu in v zadnjem času nagrajevanje, vse to je naredilo iz našega delavca pravega industrijskega delavca, proizvajalca. Počitniški dom na Gorjancih bo prvo, kar mu nudimo, mislimo pa tudi na stanovanja, garderobe, obrat družbene prehrane in vse drugo, kar bo zdaj laže prišlo na vrsto.

Toliko, kot narediš...

Anica Počrvina je med najboljšimi delavkami Industrije perila v Novem mestu. Tudi članica upravnega odbora DS je. Prisluhnite, kaj je povedala, saj je o Industriji perila zadnje čase slišati precej govoric.

— Po novem letu se je obrnilo na boljše. Prostore smo vsaj malo povečali, tehnični

(Nadaljevanje na 2. strani)

V DELU JE VSA TVOJA VREDNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

strokovnjaki so naredili precej, koristno uporabljamo nove sodobne stroje v likalnici in prikrojevalnici, proizvodnja pa teče. Počasi smo grizle plan, saj se je novi tehnološki postopek moral vpeljati, preden je steklo. Največ pa so naredile ekonomske enote in novi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Težko je bilo razumeti konec januarja: dobila si toliko, kot si naredila, pa čeprav so bili naši prejemki vedno zelo nizki. To smo občutile še posebej v šivalnici, ki je zaradi zastarelosti strojev ozko grlo, veliko število nepriučenih novink pa je proizvodnjo še bolj znižalo. Ta težava je za nami. Novinke se v izobraževalnem centru že usposabljajo za proizvodnjo. V marcu smo se postavile na noge, prejemki pa so se povečali, ker smo spoznale, da lahko pomaga samo večja storilnost. Najnižji dohodek 10 tisoč in najvišji 18 tisoč (v proizvodnji) pomeni za nas, ki smo dobivale prej po 7, 8 in 9 tisoč na mesec, kar precej. Količinsko smo proizvodnjo še povečale, boj za še večjo kvaliteto pa je naloga, katere smo se že lotile.—

Praznik dela – v znamenju dela

Kmetijci bodo praznovali tako, ne dobesedno, pa vendar. Direktor kmetijske zadruge Dolenjske Toplice tov. Jože Pelko nam je pripovedoval o novih brazdah v dolini pod Partizanskim Rogom.

— 218 ha lastnih proizvodnih površin že imamo, še letos pa se jim bo z arondacijskim postopkom pridružilo novih 40 ha. Letos jih bo 260 ha, do leta 1965 pa moramo pridobiti 800 ha; 251 glav goveje živine bo šlo letos iz naših hlevov, čez tri leta pa jih bomo priredili po 800 glav na leto. Že lani je proizvodnja na naših obratih dosegla polovico vrednosti tega, kar smo ustvarili z odkupom in pogodbenim sodelovanjem. Kmetijski proizvodni obrati zadruge so že lani, čeprav smo komaj pričeli, ustvarili za sklade, in še je ostalo 118.000 din čistega dobička.

540 ha površin, 600 prašičev ter 120 goved smo zajeli letos v pogodbeno sodelovanje. To je pretežni del vseh zemljišč na našem področju, ki so primerna za sodobno obdelavo. V kooperaciji smo zastavili čvrste odnose: mi kmetu strojne usluge, seme, gnojila, zaščitna sredstva in strokovno službo (vse to nam plača), on pa nam odproda svoje presežke v trikratni vrednosti tega.

Spomladanska setev in obdelava nam ne bosta povzročali posebnih težav, ker smo že v jeseni uporabili vsa razpoložljive dni za zimsko oranje. Toda vsak dan je kljub temu dragocen, zato bomo praznovali le 1. maja, vse ostale dni pa delali! —

Proizvodnja in tržišče sta neločljiv pojem

Franc Kren je sekalec spodnjega usnja v industriji čevljev »Bor« v Dolenjskih Toplicah. Brez zadreg mu je stekla beseda, živo in po domače:

— V začetku leta nas je prizadel zastoj na tržišču, ker je trg s čevlji zelo založen. Tudi cene so nam delale precej preglavic. Naš obrat ni najbolj sodobno opremljen, velika industrijska podjetja pa so velike serije cenenih čevljev laže prodajala kot mi. Delali smo pretežno zbito obutev, takšna pa na tržišču ni več iskana.

Treba je bilo nekaj ukreniti. Že v januarju smo začeli razmišljati o šivani in lepljeni obutvi. To je bil za nas precejšen skok, saj je bilo treba ves proizvodni postopek docela spremeniti. Ko smo s tem uspeli smo spet uspešno prodajali, hkrati pa smo začeli delati tudi posamezne manjše serije, ker se laže prodajo. No in spet delamo s polno paro. Do konca aprila letos smo ustvarili 40 milijonov, lani v enakem času pa 46 milijonov. Na videz je res manj. Vendar je lani delalo v našem obratu povprečno po 85 ljudi, razen tega pa smo kooperirali še s štirimi podjetji. Letošnjih 40 milijonov realizacije je ustvarilo zgolj 80 ljudi v našem obratu. —

Tako približno bi o svojih uspehih, načrtih in težavah govorili te dni tudi drugi naši delavci: kmetijski proizvajalci okoli Brežic in na Bizeljskem, izdelovalec celuloze in papirja na Vidmu, krepki kovinar ob Savi, senovški in kanižarski rudar, pa predelovalci lesa v Sevnici, mladi kovinarji v Trebnjem, mojstri šivalnih strojev z Mirne, naši tekstilci v Beli krajini, Novem mestu, Sevnici in drugod po okraju. Vsak bi nam lahko povedal kaj o svojem delu, o naporih svojega kolektiva, da uresničimo letošnje naloge in premagamo težave, ki jih prinaša razvoj in vključevanje v svetovni trg.

Kamorkoli se te dni ozremo po našem okraju, povsod je čutiti radost in veselje spričo bližnjega praznika dela. DELU ČAST IN OBLAST! — to smo uresničili! Zdaj ga utrjujmo in izgrajujmo. Da bomo vsi sposobni voditi našo državo delovnih ljudi, našo domovino — deželo svobodnega dela. Našo ljubo domačo zemljo, na kateri smo uresničili dva najbistvenejša pogoja za osvoboditev človeka: da so namreč sredstva za proizvodnjo v rokah neposrednih proizvajalcev in da oni sami delijo plodove ustvarjanja!

Za 1. maj čestitajo

svojim domačim, kolektivom in znancem naši braici v vrstah JLA: **Nace Kolenc, Štefan Mausar, Peter Sajevec in Franc Saurič**, vojaki v Beogradu; **Jože Šele, Branko Dragan, Matija Sircelj in Anton Strajnar**, vojaki v Vranju: **Jože Krevs, Miha Blažič, France Kralj**, vojaki v Doboju; **Maks Rozman** in **Marijan Peterca**, vojaka v Beogradu; **Jože Korelc** in **Rudi Kuplenik**, vojaka v Skopju.

Fantje iz Bitolja

čestitajo za 1. maj vsem fantom in dekletom na Dolenjskem, domačim in bralcem ljubljenega lista pa lep pozdrav. **Alojz Kuselj, Anton Judež, Martin Resnik, Maks Ban, Franc Sabotin in Franc Kunšek.**

Dolenjski fantje iz Vranja

čestitajo za 1. maj in pošiljajo iskrene pozdrave vsem, ki jih poznajo: **Tone Mihovar, Tone Mrvar, Ivan Granda in Franc Obštetar.**

Titovi gardisti

pravzaprav naši domači fantje, ki so pri vojakih v Valjevu, voščijo za delavski praznik vse najboljše in pozdravljajo svoje domače in mladino. **Kosta Fink, Miha Praznik, Ciril Glavič, Ivan Senica in Franc Pavlin.**

Pozdrav Belokranjcem!

Jože Vidmar, ki služi vojaški rok v Titogradu, pozdravlja vse bralce Dolenjskega lista, posebno Belokranjce, in jim želi še mnogo delovnih uspehov! Čestitkam se pridružujejo tudi **Polde Zarabec, Ivan Žmegač in Franc Vardijan.**

Srečen in vesel 1. maj

želijo vsem prijateljem in domačim naši fantje, ki so pri vojakih v Čakovcu: **Alojz Rak, Franc Vintar, Drago Andrejčič, Anton Ameršek.**

Razveselite znance in svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Možnarji in kresovi za prvi maj

Ko se danes naši ljudje po delovnih kolektivih, vaseh, družbenih organizacijah in šolah mrzlično pripravljajo na praznovanje delavskega praznika 1. maja, mi misli nehote polete v leta pred drugo svetovno vojno, ko smo delavski praznik praznovali še ilegalno. Če rečem praznovali, s tem ne mislim na velika množična praznovanja, kot smo jih vajeni danes — s paradami, akademijami in podobno. Kajti tako in vsako drugačno praznovanje je bilo prepovedano, čeprav smo tudi takrat živeli delovni ljudje. Takrat o praznovanju nihče ni glasno govoril ali ga javno organiziral, pa smo vseeno praznovali. Pravzaprav bi se našemu takratnemu prepovedanemu praznovanju moralo reči le počastitev, kakor je v resnici bila.

Organiziranega množičnega praznovanja v ilegali praktično ni bilo mogoče izvesti, ker so takratne oblasti vsako leto pred praznikom 1. maja še budneje pazile na tiste ljudi, ki so jih imeli na sumu.

Partija je dala članom nalogo, naj počastitev izvedejo, na iznajdljivosti posameznikov pa je bilo, kako bodo to izvedli. Posluževali smo se najrazličnejših načinov za praznovanje. Eden izmed najpreprostejših načinov je bilo kurjenje kresov in streljanje z možnarji. Kako vse to izvesti, da te naslednje jutro ne bodo aretirali žandarji? Ves dan in ves večer pred praznikom so se namreč sprehajali po cestah in pazili na hiše, kjer so stanovali sumljivi ljudje.

V spominu mi je ostalo zlasti praznovanje 1. maja 1938. Ker sem bil osumljen in že večkrat denunciran pri oblasteh, so se žandarji kmalu proti večeru pojavili na cesti pred hišo. Sprehajali so se, kakor da so prišli povsem slučajno. Nič kaj dosti me ni motila njihova navzočnost, ker sem že nekaj dni prej znosil nad vasjo na Brodu velik kup suhega smrekovega dračja. Treba ga je bilo samo zažgati in zagorelo bi kot baklja. Ko so se čuvarji starega rodu oddaljili, sem šel kres podkurit. Goreča grmada je bila postavljena na najvišji točki nad Brodom in je njen plamen odseval daleč naokoli in se je dobro videl tudi v mesto. Ko se je kres razgorel, sem bil že doma na varnem. Kmalu se je okoli ognja zbrala vaška otročad in delala pravi živ žav. Veselje so jim kmalu pokvarili žandarji, ki so prihiteli tja. Spraševali so otroke, kdo je znosil vkup dračje, kdo ga je podkuril itd. Ti pa niso vedeli ničesar. Najbolj vztrajen je bil žandar Gande. Razgnal je otroke in jezen odšel.

Razen kresov, ki so gorели na gričih okoli Novega mesta — nekateri so jih polivali z nafto in bencinom, da je bolj gorelo — so praznik dela pozdravile tudi močne eksplozije. Seveda se za to nismo posluževali bomb in peklenskih strojev.

»Peklenski stroj« si moral izdelati sam. Najpreprostejši način za povzročitev eksplozije je bilo nabijanje streliva v možnar ali skalo. Ker je bilo delo nevarno in zaupno, smo take akcije po navadi izvedli posamezno, brez hrupa in neopazno. Tako sem že nekaj dni pred praznikom zvrtal luknjo v skalo, ki je nekoliko molela iz zemlje na koncu njive in jo nabasal z eksplozivom. Namazal sem jo tudi s salom, da je po eksploziji ostala nepoškodovana.

Ne spominjam se več, če je bilo leta 1939 ali 1940, ko sem se zopet pripravljal na tako akcijo z eksplozijo. Nabavil sem si 12 kg težak možnar. Na predvečer sem v kleti z macolo zabijal v možnar klin iz suhe smrekove veje. Slišalo se je tudi na cesto. Domači so me takoj opozorili, naj z delom preneham, ker so se na cesti pojavili žandarji. Takoj sem nehal razbijati in jih opazoval skozi režo v oknu. Dva sta od zgodnjih jutranjih ur čakala, kdaj se bom splazil ven s propagandnimi letaki. Vedel sem, da to pot čakata zaman. Proti jutru sta odšla, jaz pa v klet po nabasan možnar, ki sem ga zanesel k skali na koncu njive in zapalil. Močna detonacija je zadonela v prebujajoče se prvomajsko jutro in pozdravila dan, ki so ga v svojih srcih praznovali vsi naši ljudje. Njen odmev se je slišal tja do Gorjancev in oznanjal ljudem, ki so se prebujali v novo jutro, da v dolenjskem delovnem človeku še vedno živi revolucionarni duh.

Tako smo kljub terorju in preganjanju tudi v tistih nevarnih letih vedno počastili naš delavski praznik, čeprav skromno, vendar iz srca in z zavestjo, da je to eden izmed načinov, kako zatiralcem dokazati svoje nezadovoljstvo. Naš delovni človek pa se je pri tem kalil in pripravljal na borbo, ki je bila pred durmi.

Anton Pirnar

Bralcem Dolenjskega lista

znancem, sorodnikom, mladini, posebno pa staršem pošiljajo iskrene prvomajske pozdrave naši fantje, vojaki iz Zemuna: **Milan Zupančič, Janez Zupančič, Jože Slivec, Ivan Učjak, Ivan Stopar, Martin Novak, Ciril Ratajc, Vinko Lipej, Alojz Grabnar, Branko Jug in Jože Papež.**

Srečno, mladi tovariši!

Prvi maj 1962. Letos bomo delavski praznik praznovali šestnajstič po osvoboditvi. Praznovali ga bomo vsi: delavci, kmetje, uslužbenci, starejši in mladinci, žene in moški. Praznovali ga bomo podobno kot lani, in vendar nekoliko drugače. Nad okni bodo visele zastave, naselja pa bomo okrasili z mlaji in rožami. Očetje se bodo vrnili k družinam, matere k otrokom, otroci k staršem. Vsi bodo proslavili praznik dela in govorili: oče o uspehih podjetja, kjer je zaposlen, mati o tem, kako so v šoli, kjer poučuje, zbrali denar za skupne počitnice, sin bo pripovedoval o delu gradbenega podjetja, ki gradi tovarno v Afriki, hči pa bo razveselila starše in brata z novico, da je opravila izpite na fakulteti. Mnoge družine se bodo po daljšem ali krajšem času spet zbrale. Napravili bodo načrte: eni bodo odšli v hribe, drugi se bodo popeljali proti morju, nekateri pa bodo obiskali znance in prijatelje.

S posebno nestrpnostjo pričakujejo prvi maj mladi ljudje. Tudi zanje bodo prazniki dnevi počitka in novih načrtov. Nekateri pravzaprav še ne vedo, kam bi šli. Morda pa ne bodo šli nikamor. Zakaj ne bi šli, če so mladi? »Saj je danes vse drugače, kot je bilo pred leti,« pripovedujejo, »pa vendar ne vemo, kako bo.«

Poiskali smo tri mlade ljudi: dve dekleti in fanta. Dekleti sta zaposleni, fant je še študent. Vprašali smo jih, kaj pomeni zanje praznik dela danes in v čem vidijo razliko od prejšnjih let.

■ Nada Kužnik, predsednica upravnega odbora kavarne na Glavnem trgu v Novem mestu, je povedala:

Delovno mesto zahteva, da sem včasih po cele dneve zaposlena. Tako se redko najde prost čas. Vprašanje prostega časa za zaposlene žene obravnavajo razni organi, pa tudi med ženami teče razprava o tem. V podjetju, kjer so zaposlene samo žene, pride do tega še pogosteje. Gostinci razpravljamo tudi o stanovanjskih problemih. — Dejstvo je, da imajo razne organizacije, oblastni organi, gospodarske organizacije svoje stanovanjske bloke, le gostinci tega ne premoremo.

Rada bi še povedala, da želim iti za praznike na izlet, seveda če bom prosta. Že več let nisem vedela za praznik dela. Mislim, da bi morali prav mi mladi ljudje pravilno razumeti pomen in namen tega dne, zlasti še, ko nam je družbeni razvoj omogočil, da soodločamo pri reševanju raznih vprašanj«.

■ Peter Simič, student arhitekture:

»Prav je, da se ob letošnjem prvomajskem prazniku spomnimo na tiste čase, ko ni bilo dovoljeno javno praznovati delavskega praznika. Tistikrat tudi študentje niso smeli javno povedati svojega mišljenja, niti se zavzemati za napredne stvari. Zdaj je vse drugače. Vsakdo lahko študira, redno ali izredno, čeprav se teh ugodnosti premalo zavedamo. Razen tega najdemo študente v vrstah raznih organizacij, kjer prevzemajo tudi odgovorne naloge. Največji problem za študente so stanovanja. Ta je težko dobiti, bodisi da so domovi prenatrpani ali pa so zasebne sobe tako drage, da jih študent s skromno štipendijo ali minimalno podporo svojcev težko plačuje.

■ Pavla Franko, zaposlena pri SZDL v Novem mestu kot računovodkinja, pa je pripovedovala:

»Dandanes si mlad človek lahko privošči marsikaj takega, česar si predvojna generacija ni mogla. Življenjski pogoji se izboljšujejo. Razumljivo je, da še vedno tarnamo, češ da so osebni prejemki premajhni, kar velja predvsem za tiste, ki so zaposleni izven gospodarskih organizacij.

Mnogi mladi ljudje se izgovarjajo, da nimajo časa za to in ono. Vendar je časa dovolj, samo izkoristiti ga ne znamo. Sama bi rada študirala, vendar trenutno nimam pogojev. Da ne bi bilo dolgočasja, sem začela delati pri raznih organizacijah, zlasti pri LMS, ker sem imela nekaj izkušenj že iz šolskih let. Pri okrajnem komiteju sem prevzela dolžnost v komisiji za MDB. Priprave za MDB so prav zdaj v polnem teku. Menim, da bi moral biti vsak mladinec vsaj enkrat brigadir, zlasti zdaj, ko je tudi v brigadah uveljavljeno samoupravljanje. Nedvomno je prijetno ugotavljati, da se družbeni odnosi in dosežki splošnega in gospodarskega napredka uveljavljajo na vseh področjih, tudi v območju mladinske dejavnosti. Ob letošnjem prazniku dela pa se lahko veselimo tudi zato, ker bomo v prihodnje brigadirsko samoupravljanje še bolj uveljavili in še bolj utrdili dosežke družbenega razvoja.«

■ Troje bežnih srečanj in
■ troje bežnih zapisov lahko
■ veliko pove. Pove tudi to,
■ da se mladi rod zavestno
■ bori za napredek, četudi
■ naleti še tu in tam na ovire. Eno je, česar se veselimo vsak dan, še posebno pa ob prazniku delovnega ljudstva in njegovih zmag: mladim lahko zaupamo!

■ SREČNO, MLADI TOVARIŠI!

Tri v imenu 54 let dela

Kazalec se je pomaknil že daleč čez polnoč. Družina je že zdavnaj legla, le v kuhinji še gori luč...

Nekdo je ostal sam, sklonjen nad raztrgano otroško nogavičko, sam ob kupu nezlikanega perila, sam s šivanko in likalnikom, sam s svojimi tisočerimi skrbmi.

Mati, žena, gospodinja...

Jutri se bo začel nov dan. Služba, z njo odgovornost in težave.

Domov grede bo treba nakupiti zelenjavo, kruh, morda bo treba stopiti k čevljarju, na trg, v to ali ono trgovino.

Mreže so polne reči, ki jih družina ne more pogrešiti. Noben dan, brez razlike, noben...

Do doma ni blizu in ročaji prenapolnjene torbe so se zažrli v dlani. Treba je hiteti, čeprav postajajo noge utrujene in dlani pekoče... Treba je hiteti, saj kosilo še ni skuhano. Da ne bo preveč pozno... S pomivanjem se lahko zavleče in toliko perila je treba oprati popoldne. Zunaj je veter in morda se bo posušilo do jutri?

Potem bo na vrsti večerja in po njej šivanje, likanje,

Romana Hanzel je že vrsto let upravnica dijaškega doma v Šmihelu

čiščenje in še toliko reči... Kdo bi mogel našteti vse, kar čaka pridnih rok in čemur ne morejo ubežati, ker jih bo sicer čakalo jutri s podvojeno močjo?

Treba se je dati tudi otroku. Morda je še majhen in potrebuje veliko nege. Morda hodi v šolo in mu je treba pomagati pri učenju?

Treba je biti tudi skrbna, razumevajoča družica...

Treba je...

Mati, gospodinja, žena, javna delavka...

Pred nedavnim smo pisali o ženah v proizvodnji. Seznanili smo se z njihovim položajem v družbi, s socialnimi problemi, s katerimi se srečujejo, z njihovimi težavami, v poklicu, doma itd. Žensko vprašanje je prišlo na dnevni red kot konkretno družbeno vprašanje. O deležu žena v proizvodnji, javni upravi, zdravstvu, prosveti in drugod ne gre več dvomiti: jasno je, da ima ženska veliko vlogo na vseh področjih družbenega življenja.

To pot smo za razgovor izbrali tri žene — javne delavke. Zanimalo nas je predvsem to, kako so zadovoljne s svojim poklicem.

● *KAJ MENITE O SVOJEM POKLICU IN KAKO SE POČUTITE V NJEM?*

● *S KATERIMI PROBLEMI SE NA DELOVNEM MESTU NAJVEČKRAT SREČUJETE?*

»Moje najlepše plačilo: uspeh v delu...«

ROMANA HANZEL, upravnica dijaškega doma v Šmihelu:

»Ljubezen do otrok je za moj poklic najvažnejša. To je tudi edino, kar me drži, da sem upravnica že 17 let. Tudi brez idealizma ne bi šlo. Nekateri smatrajo, da je internat hotel, kjer dobe mladi ljudje le stanovanje in hrano, toda to mnenje je zelo zelo zmotno. Kolikor je mladih v domu, toliko je tudi različnih življenj, značajev, želja... K vsakemu je treba posebej pristopiti in mu pomagati. Zato so predvsem važni dobri, razumevajoči voditelji, ki znajo delati z mladino.«

Kljub neštetim težavam, s katerimi se srečuje v vsakdanjem življenju v domu, pa je tovarišica upravnica zmeraj optimist.

»Zdaj, ko je izstopil problem šolstva v vsej svoji ostrini, je tudi pri nas težko. Pri 8.500 dinarjih oskrbnine na posameznika je težko razen ostalega kriti še amortizacijske stroške za inventar in za stavbo. To zadnje je še posebno problematično. Toliko reči bi morali v internatu popraviti, ali naj zvišamo oskrbnino? Se bodo potem hkrati dvignile tudi štipendije, da bo lahko vsakdo prišel k nam?

Za streho, ki jo bo treba letos v celoti obnoviti, imamo zdaj le 4 milijone dinarjev. Treba bo še veliko truda, da bomo prišli do sredstev. Zame bo najboljša plača to, če uspem!«

»Manjka nam višjih strokovnih kadrov«

ALBINA FERBEŽAR, šef uprave za dohodke v Novem mestu:

»Zadovoljna sem v svojem poklicu in ne bi ga spremenila, tudi če bi imela kje možnost boljšega zaslužka. Vsak dan se srečujem z nešteto težavami, vendar se mi zdi, da mi v tem največ pomaga to, da delam na tem področju že 14 let. Včasih se mi zdi, da strankam, ki prihajajo k nam, vidim v dušo, poznam jih in jim skušam pomagati.

Največ težav imamo z izterjavami. Dolenjski kmet se še ni dodobra postavil na noge. Tudi vojna je kriva.

Albina Ferbežar dela v občinski upravi za dohodke že 14 let

Na upravi za dohodke bi potrebovali tudi več višjih strokovnih kadrov, saj imamo zdaj zaposlene po večini ljudi z nižjo strokovno izobrazbo, ki so se delu priučili, tretjina vseh udeležencev pa je honorarno zaposlena pri nas.«

Tovarišica Ferbežarjeva pravi, da bi se tudi sama rada še nadalje izobraževala, vendar ji je čas za to skopo odmerjen. Mnogokrat mora delati v pisarni tudi popoldne, doma pa jo čakata še dom, gospodinjstvo...

»Stopnja ženske emancipacije postaja naravno merilo splošne emancipacije.«

Charles Fourier

»Nikoli mi ni dolgčas...«

MILENA BUČAR, medicinska sestra v novomeškem zdravstvenem domu, nas je sprva skromno zavrnila:

»Kaj, ko bi pisali rajši o kateri izmed mlajših?« Ker pa smatramo, da je prav ona

Medicinska sestra Milena Bučar

ena izmed redkih žena v okraju, ki že 23 let opravlja službo medicinske sestre in zato največ ve o težavah in lepotah tega poklica, smo vztrajali.

»Moje delo je zelo raznoliko, prav zato mi je všeč. Rada imam mladino in srečna sem, kadar ji lahko v svoji stroki pomagam. Sploh pa sem zadovoljna, da delam z ljudmi in mi nikoli ne more biti dolgčas. Težave? So, pa ne mislim nanje, saj jih je tako treba zmeraj premostiti. Edino, kar si zdaj želim, je to, da bi naš zdravstveni dom dobil boljše prostore. Saj se skoraj vsak dan selimo iz ene sobe v drugo!«

Milena Bučarjeva ne dela le na šolskem dispanzerju, pač pa se ukvarja še s patronažno službo, predava na zdravstveno-prosvetnih tečajih, poučuje higieno na vajenski šoli, sodeluje pri pripravah za otroška letovanja in počitniške kolonije. Tudi kadar so na vrsti sistematski pregledi in cepljenja otrok po šolah, si to kar težko zamišljamo brez Milene... In kdo je še ni videl na kolesu ali mopedu, ko je hitela v oddaljeno vas tudi ob najslabšem vremenu?

Samo tri žene smo izbrali za razgovor... Našli pa smo troje polnih življenj, 54 let trdega dela v poklicu in doma, prav toliko skrbi in nič manj uspehov, ki so jih dale skupnosti.

DANJA BAJC

»Problem enakopravnosti žensk v Jugoslaviji ni več politični problem niti problem pravnega položaja ženske v družbi; kolikor še obstaja, je v glavnem problem ekonomske nerazvitosti, primitivizma, religioznih pojmovanj in drugih konservativnih predsodkov, privatno — lastninskega odnosa, ki še vplivajo na življenje v družini.« (Program ZKJ)

«... V položaju žensk ni novo to, da delajo. Ženske so od vekomaj delale ,toda delale so tako rekoč anonimno, na družinskem posestvu, v hiši svojega očeta, brata ali moža kot lastnika posestva, predstavnika družinskega gospodarjenja, poglavarja družine in gospodinjstva. Novo je to, da se ženske pojavljajo zdaj v delovnem razmerju, iz katerega prejemajo osebno za svoje delo plačo — pa naj bo še tako nizka; novo je, da je njihovo delovno mesto izven njihovega gospodinjstva ,izven družine. Mit o ženski, ki naj bi bila že od usode vnaprej določena, da bo samo mati in gospodinja, očividno izginja, nov položaj ženske v gospodarstvu nasprotuje njenemu položaju v patriarhalni družini in v družbi...

... Družbeni položaj, ki ga doseže državljan Jugoslavije s svojim delom v družbeni proizvodnji, stimulacija za boljše, kvalitetnejše delo in za boljše upravljanje gospodarske organizacije in ustanove, ki se zrcali v razdelitvi dohodka po delu, čedalje očitnejše neposredno povezovanje naraščanja produktivnosti dela in obsega proizvodnje z osebno in splošno potrošnjo — vse to močno vpliva na položaj žensk. Ženske čedalje bolj neposredno čutijo svojo ekonomsko in družbeno dejavnost kot močno sredstvo za konkretno urejanje problemov svojih družin in gospodinjstev. K premagovanju konflikta med delom in materinstvom lahko same uspešno prispevajo prav s sodelovanjem v delu in opravljanju družbenih poslov v delovnem kolektivu in komuni...«

VIDA TOMŠIČ

Nobene šole ne moremo pogrešati!

19. aprila je bila v Novem mestu prva seja novoizvoljenega sveta za prosveto in kulturo OLO. Odborniki so razpravljali predvsem o tistih nalogah, ki jim bo v letošnjem letu treba posvetiti največ pozornosti.

Eno najbolj perečih vprašanj v pogledu šolstva je zagotovitev možnosti izobraževanja mladine. V preteklem letu so se pojavljali primeri neenotnosti pri sprejemanju učencev v različne šole, marsikje je bilo zaslediti protekcionaštvo: v uk dostikrat niso bili sprejeti tisti učenci, ki so končali vseh osem razredov obveznega šolanja, pač pa taki, ki so imeli samo pet razredov osnovne šole. Zato je treba za sprejem v strokovne šole uvesti najprimernejši način izbiranja z enakim merilom. V ta namen bo svet poslal priporočilo vsem občinskim svetom za šolstvo in vsem šolam, da v primeru prevelikega števila prijavljencev uvedejo sprejemne izpite. Le tako bo možnost nadaljnjega študija zagotovljena učencem, ki imajo dovolj znanja in volje. **V obrt bodo odslej sprejeti samo tisti učenci, ki bodo poprej končali vseh osem razredov osnovne šole.**

Med mladino je veliko zanimanja za delo v zdravstveni stroki, precej pa jih je tudi, ki bi radi obiskovali šolo za telesno vzgojo. Ker manjka tega kadra, bi kazalo v Novem mestu ustanoviti oddelek srednje medicinske in srednje telesnovzgojne šole, ki bi v primeru, če bodo za to dani vsi pogoji, lahko začela delati že v letošnji jeseni. V ostalem bodo vse srednje šole v okraju delale kot v prejšnjih letih in še z večjo kapaciteto.

Medobčinskim skladom za financiranje v šolstvu je treba priporočiti, da dajo prednost nadzidavi gimnazijske telovadnice v Novem mestu in ureditvi učilnic v osnovni šoli. V Brežicah bo treba urediti učilnice v internatu vajenske mladine.

Razprava je posegla tudi v vprašanje obstoja novomeškega učiteljišča. Člani sveta so bili mnenja, da je treba sklep ObLO Novo mesto o ukinitvi učiteljišča preklicati, ker potrebe po učiteljskem kadru pri nas tega ne dovoljujejo. Učiteljišče naj postane samostojen medobčinski ali okrajni zavod, razmišljati pa je treba tudi o tem, da bi v Novem mestu osnovali oddelek ljubljanske Višje pedagoške šole ali akademije, ki bi sčasoma lahko prerasla v samostojno pedagoško akademijo. Namen šolanja na tem oddelku bo v krajšem času dati višjo kvalifikacijo tistim prosvetnim delavcem, ki so že poučevali in si tako pridobili že nekaj izkušenj. Pri nadaljnjem izobraževanju učnega kadra si moramo prizadevati predvsem, da dobe mladi ljudje, ki so se zares odločili ostati v učiteljskem poklicu, širše znanje, da se strokovno še nadalje usposabljajo, predvsem pa, da globlje spoznajo pomen svojega dela in celotno problematiko družbe. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je treba mladino pripravljati na ta poklic že zelo zgodaj.

Problem šolstva izstopa tudi v vprašanju štipendiranja, priučitve, prešolanja (ukinitev nekaterih podružničnih šol!), v vprašanju financiranja, pa tudi v tem, da vedno več učiteljskega kadra zapušča učiteljski poklic. Poskrbeti bo treba tudi za to, da bodo gospodarske organizacije več prispevale in se bolj zanimale za vzgojo dobrih izobraženih delavcev, strokovnjakov.

Na seji so obravnavali tudi vprašanje spomeniškega varstva. Ustanovljen bo samostojen medobčinski zavod za spomeniško varstvo, katerega sedež bo v Kostanjevici. Prva naloga zavoda bo, sestaviti register vseh zgodovinskih in kulturnih objektov v okraju, ker bo le na ta način možno voditi natančno nadzorstvo. Ponekod je stanje posameznih objektov zelo kritično in treba jih je zaščititi vsaj toliko, da se preprači nadaljnje propadanje (gradovi!). Za konsolidacijo in restavriranje bomo morali v glavnem zajeti lokalna sredstva.

O knjižnicah je bilo doslej že veliko razpravljanja, vendar pa se večina teh še zmeraj bori s pomanjkanjem primernih prostorov, strokovnih kadrov, denarja in spet denarja... Po novi uredbi bodo odslej registrirane samo knjižnice, ki imajo več kot 500 zvezkov, vsaka od teh pa bo morala imeti ustanovitveni akt. Dejstva potrjujejo, da se občine vse premalo zanimajo za svoje kulturne ustanove! V kratkem bo treba izdelati pravilnik, ki bo veljal za vse knjižnice, organizirati tečaje za poklicne knjižničarje in čimprej dobiti sredstva za pridobitev knjižničarjev, ki bodo nadzorovali delo na terenu.

O poučevanju tujih jezikov na šolah so bila mnenja deljena, vendar pa so se člani strinjali s sklepom, da je treba uvesti enotno poučevanje tujih jezikov, ki naj bi se začelo v 6. razredu osnovne šole. Obvezna naj bi bila angleščina, v prvem razredu srednje šole pa naj se začno dijaki obvezno učiti tudi ruščine in po svobodni izbiri še enega tujega jezika.

Prvomajska čestitka

Vojaki iz Petrinje: **Franc Vidmar, Čedomir Vrlinič, Janez Kovačič, Marko Lukšič, Janez Zobec, Jože Ogulin, Vlado Lopatič, Franc Klemenčič in Ivan Nunčič** se ob prvomajskih praznikih spominjajo domačih, prijateljev in znancev ter jim želijo prijetno praznovanje.

Za praznik vseh delovnih ljudi

želiva mnogo uspeha v izgradnji socializma vsem delovnim kolektivom, obenem pa pozdravljava svojce iz Bučke, Krškega in Brestanice. **Anton Vene in Albin Krevelj**, vojaka v Urševcu.

Ob delavskem prazniku 1. maju je lepo darilo

za pionirje: **NEPOKORJENI BREGOVI**, slikanica, 150 din;
za odrasle: Seliškar: **LJUDJE Z RDEČIM CVETOM**, br. 815, ppl. 960, pl. 1140 din.
Izšla je Dularjeva povest **ANDREJ IN KATJA**, ppl. 980, pl. 1100 din.
Vzgojiteljem priporočamo **PEDAGOŠKI TEDEN**, 500 din.
Dobite v vseh knjigarnah!

DOLENJSKA ZALOŽBA V NOVEM MESTU

1. maja na Malkovcu

Zveza borcev NOV iz Tržišča bo 1. maja ob 11. uri dopoldne pri spomeniku na Malkovcu razvila svoj prapor. Prireditev bo združena s kulturnim sporedom, po njem pa bo prosta zabava pri zadružni kleti na Malkovcu. Organizatorji so poskrbeli za dober prigrizek, pristno domačo kapljico in za veselo družbo. Pridite!

Svojcem in prijateljem

pošiljajo prisrčne pozdrave, kolektivom pa čestitke za 1. maj: **Jože Šiško, Jože Pavlič, Slavko Legan in Alojz Princ**, vojaki iz Sarajeva.

Vojaki iz Titograda

iskreno čestitajo za delavski praznik vsem Dolenjcem in Belokranjcem, hkrati pa pošiljajo domačim in sorodnikom lepe pozdrave: **Jože Vidmar, Milan Plut, Polde Zarabec** in poročnik **Ljubiša Draškovič.**

Pospešimo rast poljščin in trav!

Priporočila kmetijskim organizacijam in kmetovalcem ob pomladanski setvi

Neugodno spomladansko vreme vpliva tudi v Sloveniji na zapoznitev rasti in na izvedbo spomladanske setve. Da bi dosegli letos predvidene pridelke, so zaradi izjemnih razmer potrebni nekateri ukrepi, ki naj pospešijo rast poljščin in travinja. Zato priporočamo kmetijskim organizacijam in kmetovalcem naslednje:

1. Na zemljah, ki so dovolj suhe, je treba takoj posejati jaro žito (oves, ječmen). Po 25. aprilu setve ranega žita tudi v višinskih legah ne priporočamo več, ker bi bil ob morebitni kasnejši suši pridelek prenizek. Na površinah, ki jih ne bo mogoče posejati z jarim žitom, naj bi sejali v nižinskih legah predvsem koruzo za zrnje (hibride), krmne rastline in krompir, v višjih legah pa predvsem krompir in krmne rastline.

2. Rast na travinju bomo občutno pospešili z intenzivnejšim gnojenjem z dušikom ob začetku rasti. Za to naj bi vse površine, tudi tiste, ki so bile pozimi pognojene z nitrofosfatom, **takoj** pognojili z okoli 150 do 200 kg/ha nitromonkala.

3. Tudi deteljine, to je mešanice detelj s travami, je treba takoj pognojiti z okrog 150 kg/ha nitromonkala. Izjemoma pa naj bi ob letošnjih vremenskih razmerah pognojili tudi čiste posevke, detelje in lucerne z okoli 100 kg/ha istega gnojila.

Tistim kmetijskim organizacijam in kmetovalcem, ki še niso pognojili travnikov, deteljin in detelj s fosfornimi in kalijevimi gnojili, priporočamo, da to delo opravijo takoj!

4. Zaradi močnega izpiranja dušika v letošnji zimi in spomladi je zlasti redke in pozno sejane ozimine potrebno dognojiti z večjo količino nitromonkala. Na normalno razvite in dovolj goste posevke je potrebno potrositi 100—150 kg/ha tega dušičnatega gnojila. Pognojimo takoj, ker se ozimine sedaj še obraščajo.

5. Saditev krompirja je že v zakasnitvi, zato je potrebno s saditvijo pohiteti. Opozarjamo, da zaradi zapoznele saditve ne obtrgavajte kalčkov, čeprav so dolgi in blede barve. Neugoden vpliv pozne saditve na pridelek bomo zmanjšali tudi s tem, da preprečimo napad krompirjeve plesni, s čimer bomo podaljšali dobo rasti pri krompirju. Kmetijske organizacije naj si zaradi tega preskrbijo zadostne količine zaščitnih sredstev!

6. Sedanje vreme na setev koruze še ni neugodno vplivalo. Opozarjamo kmetijske organizacije, da je zlasti po semenu ranih hibridnih sort zelo veliko povpraševanje v ostalih republikah ter si bodo zaradi tega zagotovile potrebno seme le s takojšnjim naročilom.

Ker se bodo letos vsa spomladanska dela zaradi sedanjega neugodnega vremena nakopičila v zelo kratkem obdobju konec aprila in v začetku maja, naj bi kmetijske organizacije vse površine, ki so jih že pripravile za setev koruze še pred setvijo, poškropile s herbicidi (Simasin ali Gesaprim).

7. Čeprav imamo za normalen potek dela dovolj mehanizacije, je potrebno letos za čim hitrejšo dovršitev setve vso mehanizacijo kar najbolje izkoristiti. To pomeni, da je potrebno ob setvi s traktorji in ostalimi kmetijskimi stroji delati v dveh ali celo treh izmenah. Kmetijska gospodarstva in kmetijske zadruge naj si ob setvenih delih pomagajo!

Okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica, Novo mesto

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

POSKUSI NA BOŽIČNIH OTOKIH

Če se ne zgodi čudež (in v čudeže malokdo verjame), bodo Američani začeli na Božičnih otokih v Tihem oceanu vsak čas poskuse z atomskimi in vodikovimi bombami. Agencijska poročila že vedo povedati, da bo prvi atomski naboj ponesla na cilj medcelinska balistična raketa »Minuteman«, drugi pa raketa »Polaris«, ki jo bodo izstrelili iz podmornice. Prav tako vedo povedati, da so ogromna vojaška sredstva osredotočena v tistem delu Pacifika, da je na otokih zelo živahno, da vse vrvi v pripravah itd. Toda svet se prav malo zanima za te podrobnosti, zakaj dejstvo, da bo ena atomska sila obnovila atomske poskuse (kakor jih je lani septembra Sovjetska zveza), ne pomeni nič dobrega.

Znano je, kakšne argumente uporabljata ena in druga stran, kadar gre za poskuse. Lani so v Sovjetski zvezi trdili, da so morali obnoviti poskuse, da ne bi zaostali za Američani na tem poprišču vojaške udarne sile, Američani pa zdaj zatrjujejo, da prav tako morajo obnoviti poskuse, ker pač morajo dohiteti Ruse, ki so lani skušali dohiteti Američane... Ko ne bi šlo za tako resno zadevo, bi bil ta začarani krog izgovorov, medsebojnih obtožb in sumničenj smešen. Tako pa je tragičen.

Kakor je bilo pričakovati, prihajajo iz vseh delov sveta poročila o protestih, demonstracijah in ogorčenju zaradi napovedanih poskusov. Ne samo na Japonskem, ki se čuti neposredno prizadeta zaradi bližine Božičnih otokov (3200 kilometrov v jugozahodni smeri), ampak tudi v Britaniji, ZDA in drugod ljudje protestirajo proti tej zločinski norosti. Toda kljub vsem protestom je menda že sklenjeno, da se bodo poskusi začeli.

Medtem so ameriški in sovjetski delegat v Ženevi, kjer zaseda odbor OZN za razorožitev, medsebojno obtožujeta. Od teh medsebojnih obtožb nima svet prav nobene koristi. Edino, kar te obtožbe dokazujejo, je to, da bi rada ena in druga stran zvalila krivdo za neuspeh razgovorov v Ženevi na drugo stran.

Britanski premier Macmillan se odpravlja na tridnevni obisk v Washington, kjer se bo razgovarjal z ameriškim predsednikom Kennedyjem. Ta obisk spravljajo v zvezo z napovedanimi ameriškimi poskusi in domnevajo, da bo Macmillan ponovno skušal pregovoriti Kennedyja, naj te poskuse odloži. Drugi spet zatrjujejo, da Macmillan nima tega namena bodisi zato, ker je spoznal, da bi bil vsak tak poskus jalov, bodisi zato, ker odobrava ameriško odločitev o obnovitvi poskusov.

Na videz bi držala druga domneva, ker je znano, da britanska vlada uradno odobrava »argumente«, ki jih uporablja ameriška vlada, da bi opravičila obnovitev poskusov. Toda številna znamenja govorijo o tem, da je britanska vlada nezadovoljna, da bo do teh poskusov prišlo in da je Macmillan dejansko posredoval pri Kennedyju, naj bi poskuse odložili.

Naj bo tako ali drugače, očitno je, da je britansko javno mnenje na splošno proti poskusom. To je dokazalo tudi veliko protestno zborovanje v Hyde Parku v Londonu v ponedeljek, ki je pomenilo zaključek velikega protiatomskega pohoda iz Aldermastona v London, že petega v zadnjih letih. Še nikoli ni ta protest izzvenel tako mogočno in pretresljivo. Očitno britanska vlada ne more biti ravnodušna do takšnega razpoloženja javnega mnenja, še posebej ne zato, ker je »posodila« Američanom svoje ozemlje na Božičnih otokih za te poskuse.

Kljub občutku nemoči in celo obupa, ki ponekod prevladuje zaradi najnovejših poskusov, pa je čutiti po vsem svetu čedalje bolj zagrizen, enoten in odločen odpor proti vsakršnim poskusom, ne glede na to, kdo jih izvaja. Atomske velesile čutijo to svetovno solidarnost, ki odmeva tudi med njihovim lastnim prebivalstvom. Spričo tega odpora zvenijo vedno bolj bledo in nepripričljivo izgovori in argumenti, ki jih uporabljajo, da bi opravičili to, kar je dejansko zločin nad človeštvom.

Koristno predavanje o šolanju kadrov za trgovino

Minuli teden je bilo v Brežicah in Novem mestu predavanje o šolanju kadrov za trgovino. Predaval je tov. Stanič, strokovni tajnik za kadre in šolstvo pri Trgovinski zbornici za Slovenijo, ki je šest tednov proučeval način šolanja kadrov za trgovino v Švici, Avstriji in Italiji.

Iz obširne razlage povzemamo, da je naš program šolanja kadrov enakovreden in v nekaterih primerih popolnejši od zunanjih, da pa imajo tam znatno več boljših učil ter pripomočkov, ki jih nudijo šolam proizvodna podjetja po nizkih cenah in celo brezplačno. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je v teh državah sestavni del šolanja strokovnih kadrov praksa in da dajejo močan poudarek na specializacijo po ožjih strokah. Zato se kadri iz trgovskih šol uveljavljajo tudi v ostalem gospodarstvu, v državni upravi, bankah itd. Največje so tudi zahteve po znanju tujih jezikov in obvladanju strojepisja. Ker je ponudba strokovnih kadrov večja od povpraševanja, se kadri v trgovini nenehno izpopolnjujejo, kar velja tudi za predavatelje na šolah, medtem ko pri nas še tega ni dovolj čutiti.

P. Z.

Kratke z raznih strani

■ Minister za informacije začasne alžirske vlade Jazid je izjavil, da med člani začasne alžirske vlade obstaja popolno soglasje glede vseh pomembnih političnih vprašanj. S tem je zanikal glasove o domnevnih nesoglasjih v alžirski vladi.

■ Argentinski predsednik José Maria Guido je obljubil Kongresu, da bo do 29. aprila razpisal volitve za novega predsednika republike. Prej je umaknil zakonski predlog, po katerem bi lahko on ostal predsednik do leta 1964.

■ Indonezijsko vrhovno poveljstvo za osvoboditev Zahodnega Irijana je objavilo posebno sporočilo, v katerem je rečeno, da je bilo v spopadu med nizozemskimi vojaki in gverilci na otoku Gag ob obali Zahodnega Irijana ubitih osem nizozemskih vojakov in več hudo ranjenih.

■ S prvim majem bo v ZAR začel veljati zakon, po katerem imajo delavci in uslužbenci pravico do 25% dobička podjetij.

■ Japonski sindikati so začeli »pomladno« ofenzivo za zvišanje plač in zboljšanje delovnih in življenjskih pogojev. Ofenzivo je začel največji japonski sindikat Sohio v sodelovanju z več neodvisnih japonskih sindikalnih organizacij, ki imajo kakih pet milijonov članov.

■ V ZDA so izstrelili raketo proti mesecu s pomočjo nosilne rakete »Agena-B«. Gre za skupino aparatov, težkih 330 kg ki vsebujejo tudi televizijske oddajnike. Ti naj bi fotografirali Mesec in pošiljali posnetke na Zemljo. Toda po dveh urah je bil stik z raketo prekinjen. Dvomijo, da bo raketa izpolnila nalogo.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

NAČELA ZA DELITEV OSEBNEGA DOHODKA

Zvezni izvršni svet je 18. aprila objavil navodila o izvajanju načel in splošnih meril za delitev čistega dohodka v pravilnikih gospodarskih organizacij. Za uveljavljanje teh načel bodo skrbele ustrezne komisije, o čemer smo že pisali. Gospodarske organizacije so dolžne iz svojega skupnega dohodka ne samo obnavljati vrednost sredstev, porabljenih v poslovanju ter zagotoviti sredstva za osebno in skupno potrošnjo delavcev, marveč tudi izločiti sredstva za svoje osnovne sklade. Izločanje dela čistega dohodka za osebno ali skupno potrošnjo in izločanje v sklade mora biti v skladu z uspehi v poslovanju in potrebami razvoja materialne osnove njihovega dela. V uresničevanju tega načela morajo gospodarske organizacije sadove svojega dela ocenjevati ne samo po višini doseženega čistega dohodka, marveč tudi po pogojih, v katerih so ga dosegle. Veljalo bo, da je gospodarska organizacija, ki je poslovala z večjimi sredstvi na delavca, dosegla enake uspehe le, če je dosegla čisti dohodek, iz katerega razen enakih osebnih dohodkov na delavca lahko izloči sredstva za sklade najmanj v enaki meri, kakor znašajo sredstva, dosežena v odnosu delitve, s katerimi jih primerja. Gospodarska organizacija, ki posluje pazljivo kot dober gospodar, mora, kadar doseže ugodne uspehe, izločiti večja sredstva za sklade in pri tem upoštevati zlasti osnove, po katerih je dosegla večji čisti dohodek. V delitvi osebnih dohodkov na posamezne delavce mora gospodarska organizacija upoštevati zamotanost poslov, težino, delovne pogoje in odgovornost na delovnem mestu. Razen tega mora vskladiti začetne odnose v delitvi med istimi ali podobnimi delovnimi mesti v drugih gospodarskih organizacijah. Razponi v delitvi osebnega dohodka naj se gibljejo v pametni meji.

● Hkrati so bila objavljena tudi načela in merila za delitev osebnega dohodka v ustanovah. Le-te nalagajo vsem ustanovam (zdravstvenim, kulturnim, prosvetnim, znanstvenim in drugim), ki svojih osebnih dohodkov ne določajo po predpisih o javnih uslužbencih, da dele dohodek na osebne dohodke na način, ki omogoča tisto višino osebnih dohodkov, ki je v skladu z uspehi njihovega dela; za sklade pa izločajo tista sredstva, ki omogočajo boljše opravljanje njihove družbene dejavnosti.

● Na prvi seji Zvezne komisije za izpolnjevanje predpisov o delitvi čistega dohodka so sklenili, da morajo v vseh občinah takoj ustanoviti občinske komisije, ki morajo začeti delati, kjerkoli je to mogoče, še ta teden.

● Član ZIS Ljupčo Arsov je v izjavi za Tanjug med drugim dejal, da naj k doslednejši uporabi splošnih meril in družbenega nazora prispeva tudi ustrezna pomoč družbenih organov in organizacij, zlasti v začetku, da se delo za delitev čistega dohodka pa tudi delo komisij ne spremeni v nekakšno kampanjo ali tog administrativni postopek.

● Izvršni odbor Glavnega odbora SZDL Slovenije je na seji 20. aprila razpravljal o aktualnih gospodarsko političnih problemih ter o nalogah organizacij Socialistične zveze. Sklenil je pomagati organizacijam SZDL, da bodo le-te, skupaj s člani ZKJ, sindikati in ljudsko mladino, ustvarjajoč delovno vzdušje, znale delovne ljudi vključiti v premagovanje nastalih težav naše socialistične rasti, obenem pa izostriti njihove moralno-politične kriterije in razviti pozitivno kritiko, ki naj služi krepitvi odgovornosti in vloge organov samoupravljanja.

● V Uradnem listu FLRJ je bil objavljen odlok Zveznega izvršnega sveta o odložitvi plačila anuitet kmetijskim organizacijam. Odložе se anuitete, ki dospevajo v plačilo leta 1962. Z odložitvijo plačila anuitet, s čimer hočejo olajšati položaj kmetijskih organizacij po lanski slabi letini, se v pogodbah določeni rok vračanja avtomatično podaljša za eno leto.

● V sredo, 25. aprila je bil v Uradnem listu FLRJ objavljen odlok, ki bo sicer prehodnega pomena, bo pa razveselil potrošnike, saj bo več ko ugodno vplival na stabilizacijo trga. Gre za odlok o določanju marže v trgovini na debelo in na drobno. V sedanji psihozi zviševanja cen je bil administrativni poseg nujen.

● V Jugoslaviji je zdaj približno 1000 delavsko-uslužbenskih počitniških domov z nad 45.000 posteljami. Predsedstvo Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je na svoji zadnji seji priporočilo, naj bi bili počitniški domovi odprti delavcem in uslužbencem tudi iz drugih delovnih kolektivov, da bi tako omogočili oddih in razvedrilo čim večjemu številu delovnih ljudi.

● V Ljubljani je bilo 17. aprila posvetovanje občinskih tajnikov ljubljanskega, kranjskega in novomeškega okraja. Razpravljali so o izboljšanju odnosov med upravnimi službami in državljani, o sproščanju skritih rezerv v občinski upravi in o vodstvenem delovanju vodilnih občinskih uslužbencev. Ugotovili so, da že pri 17 občinskih ljudskih odborih delujejo sprejemne pisarne, ki omogočajo neposrednejši, obzirnejši in razumevajoč stik z državljani. Po ugotovitvah posvetovanja ne bi smela biti nobena občinska uprava brez sprejemne pisarne.

● Proizvajalci železniških vozil bodo letos dobavili jugoslovanskim železnicam okrog 500 novih tovornih in potniških vagonov in sedem električnih Dieselovih lokomotiv. Industrija železniških vozil bo letos dosegla izvoz v vrednosti 10 milijonov dolarjev.

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE

NOVO MESTO

POZDRAVLJA ZA DELAVSKI PRAZNIK PREBIVALSTVO NAŠEGA OKRAJA, HKRATI PA ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM ZA USPEHE, DOSEŽENE V PROIZVODNJI!

Združevati, ne pa drobiti!

Zapiski z občnega zbora Vodne skupnosti Dolenjske — Medobčinsko sodelovanje je prav glede enotnega vodnega gospodarstva prestalo svoj zrelostni izpit

20. aprila se je na občnem zboru Vodne skupnosti Dolenjske v Novem mestu zbralo lepo število članov. Zbor je pomemben mejnik, saj je naša Vodna skupnost doslej že dokazala, da je kot oblika združevanja sredstev na področju vodnega gospodarstva nujno potrebna. Lahko celo trdimo, da je medobčinsko sodelovanje prav na Vodni skupnosti prestalo svoj zrelostni izpit, morda še posebno zato, ker je letošnji občni zbor po razpravah, ki so se vodile že nekaj mesecev, zagotovil štiri osnove. 65 odstotkov sredstev se bo poslej uporabljalo za naložbe širšega pomena, 35 odstotkov pa za krajevne in komunalne hidrotehnične potrebe. V razpravi se je izoblikovalo stališče, ki narekuje vodnogospodarska dela v skladu s splošnim gospodarskim razvojem in družbenimi plani, hkrati pa se je dokončno izoblikovala vloga pododborov, ki bodo (seveda le, če bodo zaživeli) izpolnili dosedanjo praznino med vodno skupnostjo in komunami. Pododbori pa bodo s svojo dejavnostjo poskrbeli tudi za boljšo obveščenost članov o delu in nalogah Vodne skupnosti.

Velik pomen sodelovanja širših področij se je na občnem zboru manifestiral tudi v zunanji obliki, saj so se ga udeležili gostje in predstavniki iz naše in sosednje Hrvaške: inž. Karel Pupis iz Sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo LRS, inž. Lojze Kerin, direktor Zavoda za vodno gospodarstvo LRS, inž. Stane Bricelj, direktor Vodne skupnosti Ljubljanica-Sava, kar dva predstavnika Uprave za vodno gospodarstvo NRH — inž. Artur Minihreiter ter inž. Vladimir Faust, predsednik OLO Novo mesto Niko Belopavlovič ter predstavniki vseh sedmih komun našega okraja in nekateri ljudski poslanci.

Delo, prilagojeno gospodarstvu in komunalnemu sistemu

Predsednik upravnega odbora Viktor Zupančič je v svojem poročilu (obširno gradivo o delu Vodne skupnosti v letu 1961 in načrt za 1962 so člani prejeli že pred sejo) orisal osnovne naloge Vodne skupnosti ter opozoril na težave in pomanjkljivosti v dosedanjem delu. Preteklo leto je minilo v resnem trudu za uresničitev sklepov zadnjega občnega zbora. Vodna skupnost je skušala prilagoditi svoje delo potrebam gospodarskega razvoja in komunalnemu sistemu, torej potrebam komun in podjetij, vendar v širšem smislu. Da ni bilo dovolj razumevanja za takšen široko zasnovan program, kaže razen ostalega tudi naslednje: pri izdelavi programa za leto 1962 so v domala vseh komunah prevladale težnje po investiranju v nepomembna vodnogospodarska dela in komunalne hidrotehnične naprave, čeprav je oboje šele druga naloga vodne skupnosti. Vodna skupnost je oblika združevanja sredstev, namenjenih vlaganju v objekte širšega in splošnega pomena. Da bi preprečili drobljenje sredstev, je upravni odbor predlagal delitev sredstev v razmerju 65:35 odst. Večji del sredstev bi uporabljali za uresničevanje osnovnih nalog VS, 35 odstotkov sredstev pa bi pododbori v sodelovanju s komunami po letnem planu porabili za reševanje lokalnih problemov vodnega gospodarstva.

Delovanje VS naj bo usmerjeno v dolgoročno vodno gospodarstvo, ki prav zato, ker še ni urejeno, zadržuje rešitev mnogih manjših problemov na naših vodah. Sredstev nam primanjkuje, prav zato pa jih ne smemo drobiti, ampak jih moramo kar najbolj gospodarno uporabljati. V poročilu je tov. Zupančič spregovoril tudi o vodnem prispevku, opisal je delo upravnega odbora ter se dotaknil nagrajevanja in dela samoupravnih organov v kolektivu VS.

Širši in ožji plan

Predsednik OLO Niko Belopavlovič je v razpravi poudaril, da je VS organizacija medobčinskega pomena. Stališča komun so bila doslej pri usmerjanju njenega dela dokaj neenotna. V komunah smo dejavnost VS ocenjevali zelo ozko: toliko smo prispevali, toliko pa je bilo pri nas investirano. Gotovo bi bilo nemogoče od brežiške in videmsko-krške komune zahtevati, naj sami vzdržujeta tok Save. Ker pa se že toliko ustavljamo ob vprašanju, kje delati, naj obvelja odgovor: tam, kjer je najbolj potrebno in kjer bo učinek največji! Dolenjsko VS smo ustanovili zato, da bi z združenimi močmi laže reševali probleme vodnega gospodarstva. Brž ko sredstva drobimo, smo porušili tudi osnovno načelo VS — združevanje sredstev. Za zgled naj nam bo NRH, ki ima samo štiri vodne skupnosti. Če namenimo 65 odstotkov sredstev za širšo uporabo, je VS še potrebna, če pa želimo ta odstotek zmanjšati, potem VS ni več združevanje sredstev in je torej ne potrebujemo. Skrajni čas je, da se o tem dokončno pogovorimo in da sprejeti zaključek nato tudi uresničimo.

Razen vodnogospodarskih nalog na glavnih vodah pa naj VS rešuje še dva problema: študijsko in programsko naj se že zdaj ukvarja z vprašanjem preskrbe z vodo vseh naših gospodarskih središč in Bele krajine, tako, da bo to rešeno v glavnih obrisih in za daljše razdobje. Druga, nič manj pomembna naloga pa je problem hudournikov na sevniškem področju. Kot temelj vse dejavnosti pa naj služi odločitev: 65 odst. za vodnogospodarska dela širšega pomena, 35 odst. pa za lokalne potrebe v okviru komun. Sredstva vlagajmo predvsem v objekte, ki jih bomo lahko dokončali!

Pododbori: vez do komun in članov

V razpravi je bilo slišati mnogo mišljenj, pa tudi vprašanj, ki so dokazovala, da člani niso dovolj seznanjeni z vlogo in nalogami VS. Zato velja pozdraviti pobudo nekaterih, ki so želeli več posvetovanj in predlagali izredne občne zbore kot način obveščanja. Najbrž je največ krivde za neobveščenost članov prav na pododborih VS, ki jih imajo vse komune. Pododbori naj po skupnem načrtu rešujejo manjše, krajevne vodnogospodarske probleme in tako razbremenjujejo upravni odbor, da se bo ta laže posvetil osrednjim problemom. Kot vse kaže, smo se doslej v skoroda vseh komunah izživljali v razpravah o tem, kdo razpolaga s sredstvi: ali komuna, ali pododbori, in čigav organ so pododbori: ali komunski ali vodne skupnosti... Družbeni plan je vodilo za razvoj gospodarstva v komuni, zato je brez pomena, čigav organ je pododbor, zelo pomembno pa je to, kako pododbor zagotavlja izpolnitev nalog družbenega plana na področju vodnega gospodarstva.

M. J.

Pozdravi iz Virovitice

Prijetno praznovanje prvega maja želijo vsem bralcem Dolenjskega lista, vsemu delovnemu ljudstvu naših krajev, posebno pa domačim in prebivalstvu trebanjske občine: **Rudi Jevnikar, Franc Kosten, Janez Pate, Franc Volk, Jože Blatnik, Ivan Polovčič, Anton Novak in Anton Strajnar,** vojaki iz Virovitice.

Izredni občni zbor Okrajne trgovinske zbornice bo v soboto

28. aprila bo v Novem mestu izredni občni zbor Okrajne trgovinske zbornice, na katerem bodo razen problemov finansiranja strokovnega šolstva za kadre v trgovini obravnavali tudi ostale pereče probleme trgovine. V ta namen je zbornica že sestavila obširno poročilo o delu trgovine v letu 1961, ki vsebuje tudi analize o poslovanju podjetij in celotne trgovine. Poročilo je poslala svojim članom, občinam in drugim organom, prav tako pa ekonomskim enotam in organom upravljanja v trgovini, da bi na ta način seznanila s problemi trgovine čim širši krog.

Na zboru pričakujejo živahno razpravo o bodočem razvoju trgovine, o pomanjkljivostih v blagovnem prometu, o odnosu proizvodnje do trgovskih podjetij na drobno, o oblikovanju cen in zlasti o ukrepih za stabilizacijo tržišča.

SPOMENIK POD RAJHENBURŠKIM GRADOM

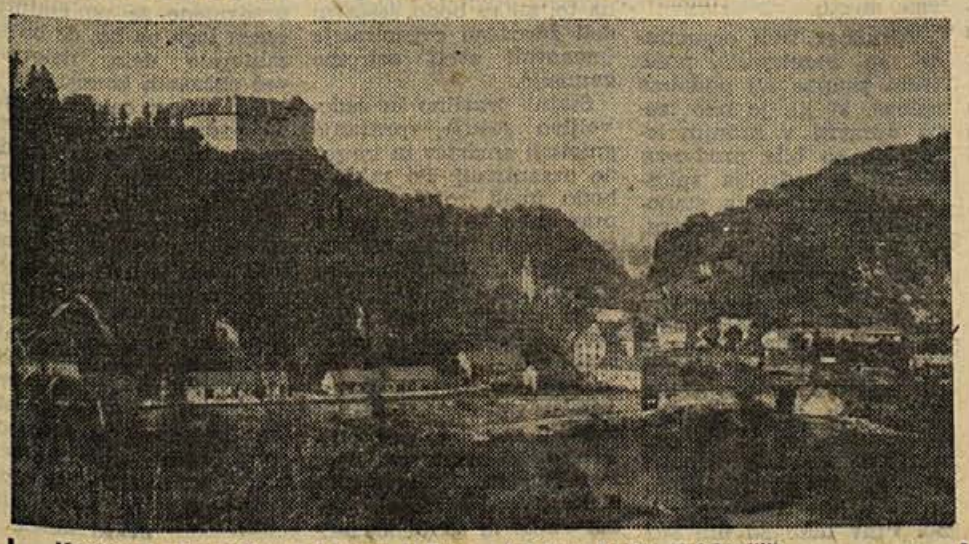

Krajevni odbor Zveze borcev v Brestanici je sklenil odkriti letos poleti pod rajhenburškim gradom spomenik izgnancem, internirancem in političnim zapornikom, ki so bili zaprti v tem gradu med drugo svetovno vojno. Vsa dela vodi poseben pripravljalni odbor pod predsedstvom ljudskega poslanca Karla Šterbana. Pri republiškem odboru Zveze borcev v Ljubljani pa bodo sestavili poseben širši odbor, kajti spomenik bo imel republiški pomen, prav tako pa tudi njegovo odkritje. Načrte za spomenik je izdelal po idejni zamisli ustvarjalca monumentalnega spomenika žrtvam fašističnega nasilja v Gradcu prof. inž. Borisa Kobeta domačin študent arhitekture Lojze Fabjančič.

Glede na to, da menda ni slovenske občine, iz katere ne bi šel kdo skozi rajhenburško taborišče, je pripravljalni odbor razposlal slovenskim občinam in podjetjem prošnjo, naj mu s svojimi prispevki pomagajo uresničiti veliko zamisel. Organizacijam Zveze borcev so poslali posebne bloke za pobiranje prispevkov, da bi tako spomenik pod rajhenburškim gradom res postavilo vse slovensko ljudstvo.

Odkritje spomenika, združeno z veliko kulturno prireditvijo, je predvideno za letošnji julij. Natančen datum odkritja še ni znan, več pa bomo o načrtih brestaniške Zveze borcev v kratkem še poročali.

VINO, MALIGANI IN CENE

Zapis z obiska tržne inšpekcije po novomeških gostiščih, ki je odgovoril na vprašanji: kaj pijemo in za koliko pijemo

Akcija je bila zasnovana na hitro in na hitro opravljena. Več ekip je po kratkem »bojnem posvetu« obšlo domala vse gostinske lokale v Novem mestu.

»Dobro jutro!« Pogled na cenik (v čast našim gostincem naj poudarimo, da imajo prav vsi cenike na vidnem mestu) je povedal, ali upoštevajo predpis od marca 1962, ki določa, da mora cenik vsebovati poleg prodajne cene in vrste vina tudi njegovo alkoholno stopnjo.

»Prosimo za poskušnjo!« Natakarica (ponekod tudi natakar) je takoj nalila v šilca vzorce svojih vin. Najprej je nastopil inšpektorjev nos (tokrat dobesedno!) in ugotavljal, če vzorci ne vsebujejo primesi samorodnice. Nato drugo »povelje«:

»V dobro pomite pivske steklenice nam nalijte vzorce vin, ki ga točite!« Svinčnik je zaplesal po že pripravljeni nalepki in zabeležil naziv gostišča, vina, alkoholno stopnjo in ceno. Nalepke s temi podatki smo nalepili na steklenice z vzorci. Inšpektor je medtem sestavil zapisnik. Še pečat in vrvica okoli zamaška.

»Koliko stane brizganec? Koliko kokta in oranžada? Koliko liter sodavice? Ali imate sadne sokove in po čem jih točite?« so bila naslednja in hkrati zaključna vprašanja.

Kaj smo nabrali in kaj ugotovili? Nabrali smo blizu 40 pivskih steklenic, napolnjenih z vzorci, in 20 tisočakov mandatnih kazni. In kaj smo ugotovili? Brizganec (2 dcl) točimo v Novem mestu po 40, 42, 45, 48, in 50 din, kokto in oranžado (nabavna cena je 25 din) točimo po 40, 45 in 50 din. sadne sokove (nabavna cena je od 36 do 45 din za stekleničko) točimo po 50 in 70 din (mnoga gostišča pa jih nimajo na zalogi), sodavico, ki velja gostince 35 din liter (uporabna količina 8 dcl) točimo po 50 do 88 din liter.

No, in na koncu še vina! V Novem mestu pijemo dokaj raznoliko »zbirko« vin. Spet moramo poudariti, da je kontrola (tržne inšpektorje je veljala eno noč dela!) pokazala, da so naši gostinci pošteni. Vsa vina so pri kontrolnem merjenju imela deklarirano alkoholno stopnjo. Cene pa so prav zares zelo »razgibane«... Za več ali manj enaka odprta vina z alkoholno stopnjo od 9 do 11,10 odst. se cene vrte od 300 do 380 din, vendar brez postrežnine. Ko smo v enem izmed gostišč, kjer na ceniku ni bila vpisana alkoholna stopnja, vprašali po vzrokih, smo dobili odgovor: »Na zbornici je merilni aparat pokvarjen, pri Zadružniku smo že večkrat prosili za izmero, pa niso utegnili....« Vino je bilo kupljeno pri zasebnem proizvajalcu. Zakaj prestopek? Mar ne bi bilo pametneje kupiti vino v kleti, kjer imajo že izmerjeno alkoholno stopnjo, in se tako izogniti nevšečnostim? Pivec bi vedel, kaj pije, jeza in neprijeten občutek zaradi obiska inšpekcijskih organov pa bi odpadli! Na žalost pa večina gostincev še vedno kupuje vino pri zasebnih proizvajalcih (največ v Vivodini) na že preživeli barantaški način. Z neposrednim odkupom po cenah, ki so višje od tržnih (trdili so, da plačajo vinogradniku liter po 170 do 180 din brez dajatev) ustvarjajo zmedo in otežkočajo delo odkupovalcem vinskih kleti ter škodujejo sebi in družbi, saj ostane zaradi tega marsikak dinar obveznih davščin neplačan.

V zvezi s tem smo zaprosili za mišljenje predsednika Okrajne gostinske zbornice tov. Rudija Pintarja. Odgovoril je tako: **»Mislim, da je v tem, ker v naših gostiščih ne točimo več vin s primesjo samorodnic, že precejšen napredek. Vesel sem, da je pregled to dokazal. Vsekakor se bomo morali resno lotiti še napak pri nakupu vin. Naši gostinski obrati še vse preradi kupujejo vina neposredno pri vinogradniku. Vinske kleti so pomembne gospodarske organizacije in imajo na zalogi dovolj dobrih, naravnih, domačih vin z izmerjeno alkoholno stopnjo, po cenah, ki so nižje kot pri vinogradnikih. Gre za pomembno nalogo, katere se moramo lotiti: za ureditev našega vinskega trga, ki je prav po zaslugi takšnih »neposrednih« nakupov še precej neurejen. Zgled pa naj dajo gostišča družbenega sektorja!«**

Prav med našo »akcijo« pa smo v enem izmed gostišč naleteli na predstavnika Vinske kleti iz Metlike, ki je ponujal svoja vina. Izvedeli smo, da klet v Metliki, ki je znana po izbornem kletarstvu in žlahtnih domačih vinih, nudi gostinskim obratom metliško črnino z alkoholno stopnjo od 10,3 do 11 odst. po 160 din liter, metliško rdeče z alkoholno stopnjo od 10,2 do 11 odst. po 165 din in metliško belo z alkoholno stopnjo od 10,5 do 11,5 odst. po 150 din. V vseh naštetih cenah je vračunan prevoz do gostišča in davek na promet proizvodov. Čemu torej potovati v Vivodino na dogovor, plačevati vino po 170 ali 180 din liter in prevoz še posebej.

Presojo o tem prepuščamo tudi gostom, ki ga po napornem delu ali za boljšo prebavo »zvrnejo dva deci«. Svoje mišljenje naj povedo pri točilni mizi, saj smo dinar že pričeli tehtati!

Kdaj drugič pa kaj več o oderuških cenah za brezalkoholne pijače!

ZAPISKI Z ZADNJE SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V NOVEM MESTU

Koristne pobude na področju socialnega zavarovanja

Prejšnji četrtek je bila v Novem mestu skupščina okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Udeležilo se je je nad polovico članov, prisostovvali pa so tudi predstavnik republiškega zavoda za socialno zavarovanje in zastopniki OLO. Bogata razprava o vseh poročilih je bila najboljše zagotovilo za to, da bomo lahko tudi na področju zdravstvenega in socialnega varstva v prihodnje govorili o večjem napredku. Glavna nit v razpravi pa je bilo prizadevanje, kako najti najhitrejšo pot do napredka.

Več poročil je obširno govorilo o dejavnosti OZSZ in njegovih podružnic, o nalogah, ki so bile opravljene med dvema skupščinama, o problemih, načrtih itd. Poročila so postregla z izčrpnimi podatki o dohodkih in izdatkih zavoda. Dohodki so bili manjši kot izdatki, zato je imel OZSZ v zadnjem poslovnem letu več kot sto milijonski primanjkljaj. To je razumljivo, če vemo, da je bilo okrajno povprečje dohodkov na enega zavarovanca 49.600 dinarjev, medtem ko so izdatki posameznika dosegli povprečje 54.600 dinarjev. Če bi podrobneje pregledali vse podatke, bi videli, da je nastala razlika zaradi tega, ker se je v enih občinah zbralo občutno manj dohodkov, kot so imele izdatkov, medtem ko v drugih komunah razlika ni bila preveč očitna. V razpravi so se člani spraševali, zakaj je prišlo do takega nesorazmerja.

Nujna je boljša organizacija zdravstvene službe!

Odgovorov na to vprašanje je več. Nedvomno gredo sredstva v izgubo tudi zato, ker nimajo dovolj sposobnega kadra. Izvidi in pregledi niso pravilni, ali so prepovršni. Nemalokrat zavarovanec »boluje« takrat, ko niti najmanj ni bolan. Kolikšna škoda je s tem povzročena, si lahko predstavljamo. Na drugi strani ni malo primerov, ko vsi osupli ugotavljamo: »Posamezni zdravstveni delavci lovijo zaslužek s honorarnim delom!« Nekateri primeri to lahko potrdijo. To pa kaže, da stvari niso v redu, da so potrebne spremembe. Vse kriči po boljši organizaciji zdravstvene službe. Pot do zdravniške pomoči naj bi bila krajša. Ali je potrebno obiskati tri do štiri zdravnike, preden prideš na določeno mesto? En zdravnik ti napiše napotnico, drugi te pregleda in napoti k tretjemu. Le čemu? Vsi pa računajo... Res je, da imajo zdravniki včasih tudi po 120 pacientov na dan in da si prizadevajo opraviti zadovoljiv izvid toda — ali je zadovoljen tisti, ki pomoč išče? Najbrž bi vsakdo odgovoril, da spričo sedanje organizacije v zdravstvu ne more biti zadovoljen. Manjka dobrih zdravnikov, zobozdravnikov, specialistov. Mnogi zavarovanci iščejo pomoč drugje, kajti prosta izbira zdravnika to dovoljuje. Vendar se sprašujemo, če je to pravilno, da tako odtekajo sredstva v druge okraje!

Če ugotavljamo, da so izdatki večji od dohodkov, ne moremo tudi mimo dejstva, da je osebje podeželskih zdravstvenih postaj in domov drago. Tam pride na enega zdravnika tudi po pet in več raznih knjigovodij, računovodij, pisarniških moči in drugih zaposlenih. Ti ljudje, ki jih imamo samo zato, da so zasedena delovna mesta, bi bili v primeru, če bi določena postaja pripadla centru zdravstvenega doma kot samostojna enota, odveč, ker bi vsa pomožna dela lahko opravili ljudje iz takega centra. Ustanavljanje zdravstvenih centrov je v sedanjem obdobju, ko teče bitka za sredstva in hitro ter dobro zdravniško pomoč zavarovancem, nujna naloga.

V sedanjem obdobju reševanja vprašanj socialnega zavarovanja in zdravstva pride vrsta nalog tudi na podjetja. Le-ta bi morala v skladu z načeli socialnega zavarovanja pravilno razumeti prizadevanje ob skrbi za človeka. Dogaja pa se, da v sto in večlanskem kolektivu ne morejo najti primernega delovnega mesta za delavca, ki je izčrpal moči za težja dela, do upokojitve pa mu manjka le še nekaj mesecev. Nič čudnega ni, če mnogi zahtevajo prezgodnjo upokojitev, čeprav vedo, da bodo dobili manjšo pokojnino.

Vsak dan manjka 1300 delavcev

Obolenja, poklicne bolezni, poškodbe in druge podobne reči so glavni vzrok temu, da boluje v podjetjih po okraju vsak dan okrog 1300 delavcev. To je isto kakor če bi zaprli tri večja podjetja! Kakšna gospodarska škoda nastane, menda ni potrebno utemeljevati. V gospodarskem letu 1961 smo tako izgubili okrog 30.000 delovnih dni več kot 1960, kar je povzročilo izpad v narodnem dohodku za 70 milijonov dinarjev! Ali so torej razprave o podobnih problemih res odveč, kot je velikokrat slišati? V prihodnje bo treba tudi v gospodarskih organizacijah poostriti ukrepe, vse pa naj bi od časa do časa nadzirali inšpektorji. Bitka za dinar je težka, zato varčujmo in preprečujmo škodo!

V tako kratkem poročilu ni mogoče zajeti vseh vprašanj, ki jih na četrtkovem zasedanju v razpravi načela skupščina OZSZ. Razprava je bila izredno pestra, bogata in dolga. Člani so si resnično prizadevali, da bi obdelali tako vprašanje rehabilitacije invalidnih zavarovancev kakor tudi pravilnike o delitvi osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev (menili so, da so pravilniki ponesrečena kopija iz drugih okrajev); razprava pa ni mogla tudi mimo prepočasnega postopka oblastnih organov pri izmenjavi zdravnikov, ki ne zadovoljijo (primer: Mokronog!). Potemtakem je skupščina res temeljito opravila svojo nalogo v vseh pogledih ter lahko pričakujemo, da bo socialno zavarovanje dobilo v sodobnem družbenem razvoju res tisto mesto, ki mu gre. To mesto mu bodo še bolj določili tudi zvezni in republiški zakoni, ki že veljajo, oziroma jih pripravljajo prav v tem času.

Na koncu so sprejeli tudi načrt finančnega poslovanja skladov pri OZSZ in potrdili zaključni račun preteklega poslovnega obdobja. V maju bodo po vsem okraju zbori zavarovancev, ki bodo temeljito razpravljali o vprašanjih nove zakonodaje v zdravstvu in socialnem zavarovanju ter o problemih, ki zadevajo boljšo ureditev zdravstvene službe povsod tam, kjer imajo ambulante, zdravstvene postaje in domove.

Čestitka iz Beograda

Mirnopečani, ki so pri vojakih v Beogradu, čestitajo za 1. maj vsem delovnim ljudem in bralcem Dolenjskega lista, hkrati pa pozdravljajo starše, brate, sestre, znance in sorodnike ter fante in dekleta: **Janez Gašperič** s Podboršta, **Jože Hvastar** iz Poljan, **Anton Vodopivec** iz Biške vasi in **Tnton Gašparac** z Gradišča.

Vabljivo za fante, pa tudi za dekleta

Fantje in dekleta, če se ne morete odločiti, kateri poklic bi si izbrali, si preberite plakate in liste, kjer je objavljen natečaj za sprejem v vojaške akademije in njim enakovredne vojaške šole. Personalna uprava DSNO je letos z njimi že drugič (o razpisu v podoficirske in druge šole smo že pisali) obvestila vse fante, ki imajo veselje do vojaškega poklica, in tudi dekleta, ki se lahko vpišejo v ustrezne vojaške šole.

V šolskem letu 1962/63 bodo gojence sprejemale naslednje vojne šole: splošne vojne akademije, letalske, letalske tehniške, vojne pomorske, mornariške tehniške, vojne tehniške, vojne tehniške akademije tehnične službe za zvezo, intendantske in sanitetne vojne akademije. Razen tega se bodo dekleta lahko vpisala v višje vojaške šole za medicinske laborante in se izšolala za medicinske sestre na ustreznih višjih vojaških šolah. Pouk v vseh akademijah in višjih šolah se prične 1. oktobra letos.

Za vpis na vsako vojno akademijo in višjo šolo so potrebni splošni in posebni pogoji kandidatov. Na splošno morajo biti vsi kandidati zdravi in sposobni za aktivno službo v JLA, zadnji dve leti ne smejo biti sodnijsko kaznovani, v času vpisa pa ne v sodnijski preiskavi, imeti morajo popolne državljanske pravice in ne smejo biti poročeni.

V vsako vojno akademijo so more vpisati le kandidat s predpisano srednjo izobrazbo. V vse akademije in šole razen v šolo za medicinske laborante se lahko vpišejo gimnazijci, medtem ko se za strokovne vojaške akademije zahteva predvsem srednja strokovna izobrazba (TSS, STS, srednja pomorska šola, srednja ekonomska šola itd.). Zato se natečaja lahko udeležijo le kandidati, ki so končali ustrezno srednjo šolo s praktičnim poukom, nikakor pa ne učenci iz gospodarstva in drugih šol s praktičnim poukom, ki niso navedene v razpisu.

Kandidati za vojne akademije morajo biti rojeni 1941, izjemoma tudi 1942, kakor je navedeno v razpisu. V sanitetno šolo za aktivne oficirje se bodo lahko vpisali samo fantje, rojeni 1944 ali pozneje. V šole za medicinske sestre in medicinske laborante se lahko vpišejo le dekleta, rojena pa morajo biti v prvem primeru 1942 ali pozneje, v drugem primeru pa 1940 ali tudi pozneje.

Šolanje traja od dveh do štirih let. Gojenci vojnih akademij in sanitetne šole za aktivne oficirje bodo dobili po končanem šolanju čin podporočnika, dekleta v vojaških šolah pa bodo vojni uslužbenci VII. razreda. Vsi gojenci morajo ostati v aktivni službi najmanj deset let.

Podrobna navodila glede natečaja dobijo kandidati pri odseku za narodno obrambo ObLO, kjer bodo vložili tudi prošnje in potrebne dokumente. V spodbudo vsem naj na koncu povemo, da se je za vojaške podoficirske šole in pripravljalne šole prijavilo že okrog 20 kandidatov iz okraja, kar še enkrat potrjuje, da je vojaški poklic res vabljiv.

JUTRI BO USTANOVNA SKUPŠČINA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV OKRAJA NOVO MESTO

Združitev enakopravnih organizacij

Na ustanovnem kongresu Zveze združenj borcev, ki je bil 1. in 2. julija lani, je bilo obrazloženo nadaljnje delo organizacij ZB, ZVVI in ZROP, ki so se v okrajih, republikah in federaciji združile v enotno organizacijo, medtem ko bodo v občinah te organizacije delale kot doslej. Imele bodo svoja vodstva in osnovne organizacije.

Da bi tudi v našem okraju izpolnili naloge in sklepe, ki jih je sprejel kongres, so pred nedavnim sklicali sestanek vseh treh organizacij. Na njem so izvolili pripravljalni odbor. Ta je pripravil gradivo za ustanovno skupščino Zveze združenj borcev NOV novomeškega okraja, ki bo jutri ob 8.30 v sindikalni dvorani v Novem mestu.

Združitev treh organizacij so narekovale predvsem skupne ali podobne naloge, ki jih je bilo treba opraviti v zadnjih letih. To so bile predvsem naloge s področja splošnega izobraževanja, stanovanjskih zadev, zdravstva, na drugi strani pa se je vsaka organizacija zavzemala tudi za to, da po svoji strani odlikuje člane, da ohranja tradicije NOB itd. Taka vprašanja so reševale komisije pri vseh treh organizacijah. Zgodilo se je, da so isti problem reševale vse tri komisije, da pa delo kljub temu ni bilo dovolj uspešno. Prav tako so bili isti ljudje v odborih dveh ali vseh treh organizacij. Vsekakor se bomo z združitvijo izognili dvojnemu ali celo trojnemu delu, enotna pa bo tudi članarina. V prihodnje bo vsaka organizacija v sklopu Zveze združenj gojila samostojno le posebne dejavnosti.

Osnovne dejavnosti bomo morali še vedno jačati, tako v občini kot v osnovnih organizacijah. Nedvomno bo delo najbolj živahno tam, kjer člani žive. V združenih organizacijah bo prav zaradi tega možen boljši pregled dela, reševanje problemov pa bo lažje, saj bodo organizacije bržkone prišle bolj do izraza. Odveč je bojazen, da bi po združitvi delo posameznih organizacij morda trpelo zaradi različnih organizacijskih oblik. Aktivnost bo večja ne glede na to, ali se bodo sestavni deli združene organizacije imenovali sveti oziroma komisije.

Statut pravilno in zadovoljivo rešuje vprašanje gmotnih sredstev in imovine organizacij. Po zakonu bodo imeli vojni invalidi prav tako še svoje pravice, ki bodo veljale izključno zanje (n. pr. klimatsko zdravljenje, invalidnina).

Pri okrajni Zvezi združenj borcev NOV bo osnovana tudi komisija za vojaške vojne invalide. Ukvarjala se bo z vprašanji, ki veljajo samo za invalide. Enako bo osnovana tudi komisija za rezervne oficirje in podoficirje, vendar se bo ta ukvarjala največ z vprašanji usposabljanja rezervnega vojaškega kadra. Več komisij pa bo delalo na vprašanju skrbi za borce, jačanju tradicij NOB itd., medtem ko bosta podobni komisiji oziroma sveta skrbela za internirance in vojne ujetnike. Vse te komisije so predvidene že po statutu, razen tega pa bo, če bo to zahtevalo delo, delovalo več občasnih komisij.

Ob razlagi celotnega razvoja združevanja organizacij ni važno samo to, da bo v prihodnje manj skupščin in manj izdatkov. Važno je predvsem to, da so člani enotni, složni, zaradi česar je tudi prišlo do združitve. Pri tem nikakor ne gre za podrejanje ene organizacije drugi, ampak za združitev enakopravnih organizacij. Po združitvi ne bodo več obstajali okrajni odbori, ampak bodo le predsedstva, in sicer tako v okrajnih kakor tudi v občinskih organizacijah.

Miloš Jančič

Razen učenja in vaj imajo gojenci vojaških akademij in šol JLA tudi dovolj časa za oddih in zabavo. Trikrat na teden — vsak četrtek, soboto in nedeljo — imajo na voljo popoldanske in večerne ure, da jih izrabijo po lastni volji bodisi v mestu ali v družabnih prostorih akademije, kjer so gostitelji fantom in dekletom iz drugih šol in akademij. Gojenci imajo tudi svoj zabavni orkester, ki igra na plesih v klubu akademije

TAPETNIŠTVO IN DEKORATERSTVO — NOVO MESTO

Partizanska 13

izdeluje vsa v tapetniško stroko spadajoča dela kvalitetno in po konkurenčnih cenah! Lastna trgovina na Glavnem trgu št. 1.

Poslovnim prijateljem, svojim strankam in vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj!

Za drugačen ključ prispevkov v sklad za visoko šolstvo

Ozemlje današnjega novomeškega okraja je imelo leta 1953 161.546 prebivalcev. Pri povprečnem prirastku 0,7 odst. na leto bi leta 1961 moralo biti na istem ozemlju 170.596 prebivalcev. Popis prebivalstva aprila 1961 pa izkazuje le 156.255 ljudi; razlika znaša kar 14.341 oseb.

Izseljevanje z ozemlja novomeškega okraja je v obdobju 1953—1961 zajelo večji obseg kot kdajkoli poprej. Izseljevala se je predvsem delovna sila v starosti 18—24 let, kar dokazuje ugotovljeni nizki odstotek prebivalstva v tej starosti pri popisu aprila 1961. Ta odstotek znaša v novomeškem okraju 10,9, medtem ko znaša povpreček v Sloveniji 11,3 odst., v občinah, kamor se je izseljevala delovna sila, pa še mnogo več (Kranj 12,8 odst., Jesenice 12,7 odst., Ljubljana-Bežigrad 13,8 odst. itd.).

Občine, ki izgubljajo delovno silo, izgubljajo z njo tudi dohodke za negospodarske ustanove, kot so n. pr. šole. Te so namreč odvisne od sklada, ki se zbira iz dohodkov v občini zaposlenih, tam stalno bivajočih ljudi.

Če računamo, da znašajo stroški osemletnega šolanja za enega otroka povprečno 250.000 dinarjev, potem so občine novomeškega okraja v zadnjih osmih letih za šolanje 14.000 ljudi, ki so se po končanem šolanju izselili iz okraja, izdale tri in pol milijarde dinarjev, ne da bi od tega imele neposredne koristi. Darovale so jih neprostovoljno krajem, kamor se je delovna sila izselila.

Veliko nesorazmerje med številom šoloobveznih otrok in številom prebivalcev, zaposlenih v proizvodnji in javnih službah, kaže za posamezne okraje sledeča tabela:

OLO:	V % prebivalstva Šoloobvezni:	Zaposleni:	Na enega šoloobveznega zaposleni	Razmerje v %
Novo mesto	16,5	20,7	1,25	100
Celje	16,0	28,8	1,80	144
Gorica	15,6	24,5	1,57	125,6
Koper	15,9	29,0	1,82	145,6
Kranj	15,3	38,7	2,53	202,3
Ljubljana	15,1	37,8	2,50	200,0
Maribor	17,0	27,3	1,61	128,8
Murska Sobota	17,9	14,1	0,78	62,4

Iz tabele je razvidno, da pride v okrajih Kranj in Ljubljana na enega šoloobveznega otroka še enkrat toliko zaposlenih kot v Novem mestu. Še na slabšem kot novomeški okraj je okraj Murska Sobota, kjer pridejo na 4 šoloobvezne otroke komaj 3 zaposleni.

Še večja razlika bi se pokazala, če bi upoštevali povprečne dohodke zaposlenih v posameznih okrajih. Mirno lahko trdimo, da priteka v sklade za šolstvo občin Kranj, Jesenice, Ljubljana-Bežigrad in Center več kot 100 odst. več sredstev na enega šoloobveznega otroka kot v občinah novomeškega okraja in 200 odst. več kot v občinah okraja Murska Sobota.

Iz navedenih podatkov je razumljivo, zakaj imajo gospodarsko manj razvite občine velike težave s finansiranjem šolstva. Ko so z decentralizacijo občine prevzele vzdrževanje osnovnega in srednjega šolstva, bi morale imeti zagotovljene tudi finančne možnosti za to. Gornji podatki dokazujejo, da so dohodki skladov za šolstvo v posameznih občinah zelo različni. Pri odvajanju prispevka za visoko šolstvo pa se vse občine izenačujejo in morajo vse odvajati po 40 odst. prispevkov iz plačnega fonda za sklad visokega šolstva. Tak kriterij je kriviČen. Pravilno bi bilo, da bi določali prispevek za visoke šole na podlagi razmerja med številom zaposlenih in številom šoloobvezne mladine.

Če se nič ne upošteva dejstvo, da še je delovna sila, ki doteka v gospodarsko razvite občine, šolala na račun matičnih občin, potem je neumesten tudi očitek, da bi po gornjem predlogu vzdrževanje visokega šolstva odpadlo pretežno na gospodarsko razvite občine. Na podlagi točne analize dohodkov skladov za šolstvo v posameznih občinah ne bo težko najti pravilen ključ za odvajanje prispevkov v sklad za visoko šolstvo. Enoten kriterij 40 odst. kaže po dokazanih dejstvih prehude poteze administrativnega ukrepanja in premalo socialističnega humanizma.

Marijan Dobovšek

OPOMBA: gornji statistični podatki so izračunani na podlagi podatkov popisa prebivalstva 31. 3. 1961 in 1. 1953.

Srečanje dolomitskih borcev

3. junija bo v Dolomitih srečanje ob 20-letnici ustanovitve Dolomitskega odreda. Na večer pred ustanovitvijo odreda bo tudi zbor Dolomitskega odreda. Tovariško srečanje bo prirejeno za vse borce Dolomitskega odreda.

Vse borce prosimo, da takoj pošljejo svoje naslove na ObLO Zveze borcev Vič-Rudnik, Trg mladinskih delovnih brigad 7. V dopisu naj navedejo datum vstopa v odred in edinico, v kateri so sodelovali.

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA PROSLAVO USTANOVITVE DOLOMITSKEGA ODREDA

V Šentjerneju so volili

17. aprila so bile v šentjernejskih »Uporih« volitve v nov delavski svet. V obratni delavski svet so izvolili 17 ljudi, za člane centralnega delavskega sveta pa 8 kandidatov. Hkrati so bili izvoljeni trije kandidati za skupščino podjetja »Iskre«.

Prav gotovo je pohvalno, da so v delavski svet izvolili tudi pet mladincev. Pripombe starejših članov, da »otroci niso za delavski svet«, so vse prej kot na mestu in utemeljene. V obratu je nad 70 mladincev, najmanj 10 mladih ljudi pa je tudi na odgovornih mestih.

Naloge novega delavskega sveta so velike. Predvsem bo moral vzeti vajeti v roke takrat, ko bodo obnavljali obratne prostore. Nič manjša ne bo smela biti skrb za proizvodnjo, ki bo potem nedvomno naraščala mnogo hitreje, kot je do zdaj.

Tudi v mizarskem podjetju »Podgorje« so volitve že opravili, 28. aprila pa bodo volili še na kmetijskem posestvu.

K. T.

Načrti kmetijskih strojnikov

Pomladno delo kliče na polja tudi naše kmetijske strojnike in traktoriste, ki bodo svoje zimsko delo in znanje, ki so si ga v tem času pridobili, praktično izvajali. Na zadnji seji komisije za kmetijsko tehnično dejavnost pri OOLT je bilo sklenjeno, da bodo v vseh občinah v najkrajšem času ustanovili samostojna društva kmet. strojnikov, ki bodo v okviru obč. odborov LT pomagali pri vzgoji mladih kadrov s seminarji in predavanji. Izvedli bodo tudi tekmovanja v vožnji ter oranju s traktorji, da si zagotove ekipe za okrajno traktorsko tekmovanje. Mnogi motoristi se bodo izpopolnjevali tudi v motoroznanstvu, razen tega pa bodo vsi člani s pomočjo AMD spoznavali prometne znake.

Na prireditvah za občinske praznike bodo sodelovali tudi strojniki, v Trebnjem pa bodo ob priliki občinskega traktorskega tekmovanja izvedli tudi demonstracije s kmetijskimi stroji, organizirali filmske predstave, za zaključek pa zabavo. To bo hkrati dan Ljudske tehnike v trebanjski občini.

V Sevnici kmetijski strojniki dobro sodelujejo z AMD in fotoklubom in se tako izpopolnjujejo. Komisija je tudi svetovala čim boljšo povezanost s kmetijskimi zadrugami, kmetijskimi posestvi, predvsem pa je treba skrbeti za nadaljnjo izobrazbo traktoristov. Pozabiti pa ne smemo tudi na pionirje in mladince. Na tej seji so izpopolnili tudi pravila društva, ki jih bodo posamezni odbori po občinah prilagodili svojim razmeram. Vse komisije naj dajejo predloge in pobude za nadaljnje delo in tako postanejo resničen koordinator tehnične kulture v kmetijstvu.

-mtr.

Uspeki sposobnih gospodarjev

Uspešno gospodarjenje KZ v Žužemberku v lanskem letu — Odločitev kolektiva in organov upravljanja: eno tretjino čistega dohodka za sklade in dve tretjini za osebne dohodke delavcev in uslužbencev

Na zasedanju zadružnega sveta kmetijske zadruge v Žužemberku so bila potrjena poročila upravnega odbora o lanskem poslovanju zadruge, nato pa so člani odobrili zaključni račun za preteklo poslovno leto ter sprejeli prizvodni in finančni plan za 1962 kakor tudi akcijski program za vse dejavnosti, ki jih bo zadruga opravila letos.

V poročilih in razpravi je bilo povedano, da je lani zadruga postavila temelje za razvoj kmetijskega obrata na Dvoru in že začela z lastno živinorejsko proizvodnjo. V rastlinski proizvodnji je zadruga v preteklem letu na 434 ha dosegla vrednost nad 36 milijonov dinarjev, v pogodbenem pitanju prašičev pa so uveljavili za 3,54 milijona dinarjev premij. Gozdarska ekonomska enota je v tem času uredila drevesnico s površino 1 ha 35 arov ter sekala les s svojimi ljudmi. V zadružne dejavnosti je zadruga investirala nad 16 milijonov dinarjev, od tega 12 milijonov lastnih sredstev. Čisti dohodek zadruge pa je znašal po kritju izrednega prispevka 31 milijonov dinarjev.

Po pravilniku o delitvi čistega in osebnega dohodka bi lahko kolektiv odmeril za osebne dohodke nad 68 odstotkov čistega dohodka, vendar se je temu kolektiv odpovedal in okrog milijon sto tisoč dinarjev namenil za sklade. Razen tega so za sklade še odvedli celotno razliko od premij.

Sprejeti prozivodno finančni plan za leto 1962 postavlja pred kolektiv in zadružnike pomembne naloge za razvoj zadruge, predvsem pa krepitev lastnega kmetijskega obrata, zadružnega sodelovanja in izboljšanje vsebine pogodb v zadružni proizvodnji. Na zasedanju so sprejeli še druge koristne sklepe glede razvoja gospodarstva.

M. S.

Idejnovzgojni seminar

Komisija za idejnovzgojno delo pri okrajnem komiteju LMS v Novem mestu pripravlja dvodnevni seminar. Na seminarju, ki bo 5. in 6. maja, bodo obravnavali več oblik mladinskega dela: proizvodne konference, klube mladih proizvajalcev, klube mladih kmetijskih proizvajalcev, razpravljali pa bodo tudi o uveljavljanju mladih v organih upravljanja in samoupravljanja. Pregledali in analizirali bodo tudi druge oblike mladinskega dela, zlasti mladinske politične šole, mladinske ure, krožke itd. Seminar bo odgovoril še na vrsto vprašanj družbenega razvoja, saj bo posebno predavanje posvečeno obravnavanju komunskih statutov, krajevnih skupnosti in nove ustave. Kaže, da bodo prav te stvari res temeljito preštudirane, preden bodo dokončno uveljavljene.

Iz »UPOROV« na letovanje

Skrb za delovnega človeka, zlasti za njegovo zdravje, mora biti poglavitna naloga sindikalnih podružnic. V šentjernejskih »Uporih« je tako. Odbor za počitniška letovanja ima že polne roke dela, da bi lahko čimveč ljudi preživelo v »Iskrinih« počitniških domovih. Prvi ponudniki so že plačali zneske. Najdražji dnevni penzion znaša do 600 dinarjev na osebo. Domove za oddih ima podjetje »Iskra« v Poreču, Makarski, Trenti in na Dolgem otoku. Tudi za različne okuse in raznovrstne želje je potemtakem dobro poskrbljeno.

K. T.

Iz Kostanjevice nam pišejo

Zadnje predavanje v okviru ljudske univerze je imel zdravnik s Senovega: »Čuvajmo zdravje oči!« Obisk potrjuje, da se ljudje zelo zanimajo za takšna predavanja.

Predavanje je bilo razdeljeno po razvojnih starostnih dobah: od novorojenčka do starejših ljudi. Izvajanjem so dobro sledili tudi otroci, zato upamo, da se bo zmanjšalo število tistih, ki se radi igrajo s fračami in loki. — Kostanjevičani želijo v prihodnji sezoni še več zdravstvenih predavanj.

x x x

10. aprila je po dvanajsti uri iz Šentjerneja pripeljal osebni avto Matija Lučič iz Zagreba. Na nepreglednem ovinku pri Mlakarju je iz nasprotne strani pripeljal fiat. Lučič je vozil po skrajni desni. Pri tem je vozilo zdrsnilo preko zida in se naslonilo na topol. Škoda na avtomobilu znaša 150 tisoč dinarjev. To je že tretja nesreča na tem ovinku, ker ni dovolj zavarovan. Starejši ljudje pravijo, da je bilo tam nekoč obzidje s podaljškom od mosta do vhoda na otok.

ZDRUŽITEV MIZARSKIH PODJETIJ

Na predlog delavskih svetov mizarskega podjetja »Lipa« iz Prekope in Splošnega mizarstva iz Vidma-Krškega za združitev sta oba zbora občinskega ljudskega odbora na zadnji seji sklep potrdila. Sedež Splošnega mizarstva je v Vidmu-Krškem.

OBJAVE — RAZPISI

Vsem lastnikom psov-čuvajev na območju ObLO Novo mesto

Vse lastnike psov čuvajev seznanjamo s 33. členom Zakona o lovu (Uradni list LRS št. 26/54), ki se glasi:

»Lovski čuvaj, pa tudi član lovske družine sme ubiti psa ali mačko, ki se klati po lovišču, če sta oddaljena več kakor 200 metrov od hiš oziroma naselja ali če sta oddaljena več kakor 50 metrov od gospodarja. Če pa zasači psa ali mačko pri preganjanju ali uničevanju divjadi ali jajc, ju sme ubiti v vsakem primeru. To ne velja za lovskega psa, ki pri lovu ali šolanju pride čez mejo lovišča.«

Lastnik psa čuvaja odgovarja za navedene primere kazensko in materialno za povzročeno škodo, ki je nastala splošnemu ljudskemu premoženju, ker je divjad po členu 2. Zakona o lovu splošno ljudsko premoženje.

Ugotovljeno je, da povzročajo nezavarovani in klateči se psi čuvaji veliko škodo na dlakasti in pernati divjadi, posebno v času, ko se živali kote, zato ne puščajte psov v nobenem primeru med nezavarovane.

Proti lastnikom psov, ki predpisov ne bodo upoštevali, bodo lovski čuvaji in lovci v bodoče postopali po zakonitih predpisih.

Lovska družina Novo mesto

Razpis Krojaškega podjetje Trebnje

Krojaško podjetje Trebnje želi zaposliti

dva kvalificirana krojača

za boljša dela. Plača po pravilniku osebnih dohodkov. Nastop službe takoj.

Obiskal jih je predsednik ObLO

Še dva meseca pouka in mladinci 8. razreda bodo zapustili šolo in se vpisali na srednje šole ali ostali doma ali pa stopili v poklic. V ta namen so osmošolci osnovne šole v Metliki povabili predsednika občinskega ljudskega odbora tov. Franca Vrviščarja, da jim pove nekaj o razvoju komune, njenem gospodarstvu, kmetijstvu in prosveti. Mnogo novega so slišali o svojem kraju in čas, ki je bil za to namenjen, je bil temeljito izkoriščen. Naši mladi državljani so dobili osnovne vpoglede v delo in razvoj svojega kraja.

VSEM KOMITENTOM, KAKOR TUDI PIONIRJEM VLAGATELJEM PRISRČNO ČESTITAMO ZA DELAVSKI PRAZNIK IN SE PRIPOROČAMO TUDI VNAPREJ!

1 MAJ

KOMUNALNA BANKA NOVO MESTO

POZDRAV VSEM KOLEKTIVOM NAŠE STROKE, KATERIM ŽELIMO NOVIH USPEHOV V SOCIALISTIČNI GRADITVI!

Čateške Toplice - pomemben turistični center

BREŽIŠKE VESTI

Za razvoj turizma na Dolenjskem je pomenila izgradnja avtomobilske ceste mejnik novega obdobja. Čeprav ima Dolenjska veliko naravnih lepot in kulturnozgodovinskih znamenitosti, je bila malo obiskana. Za razvoj turizma na tem področju predstavljajo termalni vrelci edinstvene pogoje. Do sedaj so bile Čateške Toplice le sezonsko zdravilišče, vendar so se kljub temu razvile v močan turistični center. K temu je pripomogla okolica, ki nudi mnogo razvedrila. Občinski ljudski odbor Brežice predvideva nov hotel pri brežiškem mostu, povečanje restavracije na Griču pri bencinski črpalki, restavracijo na gradu Mokrice, novo kavarno v Brežicah in nove turistične objekte v Čateških Toplicah. Kot investitor namerava občinski ljudski odbor že v letošnjem letu pričeti z gradnjo turističnih objektov. Zazidalni načrt predvideva 4 faze gradnje. Letos bodo pričeli graditi turistično restavracijo s ploščadjo in letno kopališče s čistilnimi napravami. Nova turistična restavracija je projektirana za 1750 sedežev v letni sezoni in 550 sedežev v pokritem prostoru.

Letno kopališče predstavlja skupino več bazenov. Poleg olimpijskega plavalnega bazena s skakalnicami bodo zgradili še bazen za neplavalce v velikosti 27 × 20 metrov. Za otroke bo več bazenčkov v stopničastem sistemu, tako da se bo voda prelivala iz enega v drugega. Vzporedno s tem je predvidena gradnja ostalih naprav v letnem kopališču (garderobe za 1400 oseb s pripadajočimi sanitarijami, filtrom za regulacijo vode in upravnimi prostori).

V drugi fazi je predvidena izgradnja zdraviliškega notela in hidroterapevtskega objekta, v tretji fazi pa bodo gradili turistični hotel in razdelilni transformator. V zaključni fazi bodo prišli na vrsto gospodarski objekti, toplarna in ostali prostori.

Zdravilišče ima ugodno lego, vabljivo okolico, termalne vrelce; prav zaradi tega je možno turistični promet na tem področju zelo povečati, saj je Zagreb s svojimi 500 tisoč prebivalci izredno pomembno zaledje. Prav tako bodo ustvarili pogoje za razvijanje inozemskega turizma. Tako bodo investicije pomenile tudi veliko povečanje deviznega prometa.

Surovinska baza letovišča je zagotovljena. Termalna voda je v neposredni bližini turističnih objektov, prehranbene artikle in pijače pa je možno nabaviti v Brežicah.

Vse to bo pripomoglo k razvoju turizma v občini Brežice in predstavlja najbolj realno ekonomsko postavko v gospodarstvu brežiške občine.

Tml

Sindikatu mesto, ki mu pripada!

Letošnji občni zbor občinskega sindikalnega sveta Brežice je potekal v času priprav na volitve novih delavskih svetov in priprav na praznovanje prvega maja. Živahna razprava na zboru je dokazala, da je uspel, čeprav ne moremo trditi, da je bilo delo sveta v preteklem delu najbolj uspešno, saj je preživel več kadrovskih izpremembmed poklicnimi uslužbenci. Zato stiki sveta s sindikalnimi podružnicami niso bili najboljši, le-te pa so delale več ali manj po lastnih pobudah.

V občini deluje 45 sindikalnih podružnic s 3500 člani, še vedno pa je okoli 600 zaposlenih, ki niso člani sindikata. Takih je precej v kolektivih gostinskih obratov »Pri gradu«, »Pri pošti«, v kolektivu pekarne in v kolektivih nekaterih drugih obrtnih obratov, največ nečlanov pa dela pri zasebnih obrtnikih. Novo občinsko sindikalno vodstvo bo moralo poskrbeti, da bodo tudi doslej nevčlanjeni delavci našli pot v organizacijo.

V razpravi in poročilih so ugotovili, da je nekaj podružnic uspešno delovalo, še vedno pa je nekaj takšnih, ki so zgolj pobirale članarino in niso v kolektivu opravljale nobene družbene vloge. Ker je praksa pokazala, da je imel svet lani preveč komisij in da te niso zaživele tako, kot bi morale, so se odločili za združitev posameznih komisij. Delo komisij bo treba poživiti in z njimi nadomestiti delo posameznih sindikalnih funkcionarjev. Ko so razpravljali o delavskem samoupravljanju in o bližnjih volitvah, so ugotovili, da so organi DS marsikje še vedno pod prevelikim vplivom vodilnih uslužbencev. Kritično so ocenili tudi vprašanje delovne discipline in proizvodnosti dela ter politiko delitve osebnih dohodkov. Ugotovitev, da je v brežiški komuni lani storilnost porasla za 24 odst., osebni dohodki pa so se povečali kar za 35 odst., kaže, da bodo morali vsi delovni kolektivi posvečati veliko pažnje predvsem povečanju proizvodnje in poskrbeti, da bo delitev osebnih dohodkov neposredno odvisna od nje. Ko so razpravljali o higiensko-tehnični zaščiti dela, so sklenili, da se bodo resneje lotili odpravljanja vzrokov nesreč in obolenj, saj oboje povzroča kolektivom milijonsko škodo, narodni dohodek v komuni pa je bil lani zaradi tega za 100 milijonov manjši.

Novi občinski sindikalni svet — vodil ga bo predsednik tov. Albin Mlinar — bo lahko obsežni program, ki so ga sprejeli na občnem zboru, uresničil samo z resnim sodelovanjem vseh članov sveta in s pomočjo sindikalnih podružnic ter podjetij in družbenih organizacij. *-ek*

Upravni odbor sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

razpisuje

na podlagi 10., 43., 46. in 47. člena Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. list FLRJ št. 47/50) in v skladu s pravili Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice in po sklepu, sprejetem na seji dne 18. aprila 1962

II. NATEČAJ

za najetje posojila iz Sklada za zidanje stanovanjskih hiš za gradnjo novih ali za dovršitev, dozidavo oziroma za večja popravila stanovanjskih hiš.

Posojila bodo dobili naslednji interesenti:

1. Za gradnjo stanovanj gospodarskim organizacijam, zavodom ter ljudskemu odboru 65 milijonov dinarjev.
2. za nove gradnje – individualnim graditeljem 14 milijonov dinarjev.
3. Za popravila stanovanjskih hiš – individualnim graditeljem 4,5 milijona dinarjev.
4. Za večja popravila stanovanjskih hiš – hišnim svetom 5.5 milijona dinarjev.
5. Za dopolnilna posojila zaradi podražitve – individualnim graditeljem 2 milijona dinarjev.
6. Za ureditev in gradnjo komunalnih naprav, ki so z navedenimi gradnjami v neposredni zvezi, 10 milijonov dinarjev.

Pogoji za najetje posojila so naslednji:

1. Vsak ponudnik mora prispevati h gradnji lastna sredstva v višini najmanj 25 odstotkov investicijske vrednosti objekta, oziroma predračunske vrednosti pri posojilih za popravila stanovanjskih hiš.
2. Če prosilec želi vložiti kot lastna sredstva vrednost do sedaj izvršenih del na stanovanjski hiši, mora biti objekt zgrajen najmanj do tretje gradbene faze.
3. Najnižja obrestna mera znaša 2 odstotka, najdaljši rok vračila 20 let za nove gradnje in dograditve ter 10 let za popravila stanovanjskih hiš.
4. Vsak prosilec je ob vložitvi prošnje dolžan položiti varščino v višini 0,5 odstotka od zaprošenega posojila na depozitni račun Komunalne banke Brežice 606-12-70-630-647-9, najkasneje do 20. maja 1962. Odrezek o vplačani varščini je treba priložiti ponudbi. Če prosilec ponudbo umakne, zapade varščina v korist sklada.
5. Posojilo se lahko uporabi samo za gradnjo stanovanj na območju občine Brežice.
6. Prosilec mora priložiti ponudbi vso predpisano dokumentacijo, ki jo objavi Komunalna banka Brežice. Ponudbo s predpisano dokumentacijo je treba vložiti pri Komunalni banki Brežice najpozneje do 20. maja 1962 v zapečateni kuverti ali omotu. Na kuverti mora biti označeno »II. natečaj posojil SZSH – ObLO Brežice«.
7. Izid natečaja bo objavljen na oglasni deski ObLO Brežice in Komunalne banke Brežice, prosilci pa bodo obveščeni pismeno v roku 14 dni po izidu natečaja.
8. Prednost pri natečaju imajo člani ZB ter prosilci, ki nudijo najboljše pogoje glede lastne udeležbe, obrestne mere, rokov odplačevanja in roka dokončanja zgradbe.

Natečaja pod točko 2., 3. in 5. se lahko udeležijo osebe v delovnem razmerju, osebe, ki so po predpisih o socialnem zavarovanju izenačene z osebami v delovnem razmerju, osebni in družinski upokojenci, delovni invalidi, ki uživalo pravice invalidskega zavarovanja, in osebe, ki uživajo pravice po predpisih o vojnih in mirovnih invalidih in po predpisih o udeležencih NOV.

S ponudniki, katerih ponudbe bodo odobrene, bo upravni odbor Sklada sklenil posebno posojilno pogodbo.

Lastno 25-odstotno udeležbo, ki jo mora prispevati ponudnik, je treba položiti pred sklenitvijo kreditne pogodbe, najkasneje pa 30 dni po izidu natečaja na bančni račun, ki ga bo ponudnik prejel takoj po izidu natečaja. V primeru nepravočasnega pologa lastne udeležbe lahko postane odločba o odobritvi posojila neveljavna.

Ponudbo na posebnem obrazcu z vso potrebno dokumentacijo je treba vložiti najpozneje do 20. maja 1962 na naslov Komunalne banke Brežice. Po tem datumu vloženih prošenj ne bomo upoštevali.

Obrazce in vsa pojasnila glede dokumentacije, katero je potrebno priložiti ponudbi, dobe interesenti pri Komunalni banki Brežice pri referatu za stanovanjske kredite.

Sklad za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

Za 1. maj čestita

tudi vojak **Anton Groblar**, ki služi vojaški rok v Kremenici, hkrati pa se spominja svojih domačih, bratov in sestra, znancev in znank in jih prav lepo pozdravlja.

Dolenjski fantje pozdravljajo

Fantje, ki smo pri vojakih v Beogradu, pozdravljamo svojce, vsem delovnim ljudem na Dolenjskem pa želimo še mnogo uspehov in jim čestitamo za 1. maj! **Janez Lužar in Ivan Udovč** iz Tržišča ter **Jože Bizjak** iz **Kalc-Nakla.**

Vojaki čestitajo

Prisrčne pozdrave z najboljšimi željami pošiljajo za delavski praznik 1. maj naši fantje, zdaj vojaki v Tolminu: **Jože Pirc** iz Smihela pri Žužemberku, **Jože Šterk** iz Kanižarice, **Rudi Suša** iz Brežic, **Alojz Gliha** in **Ignac Kotar**, oba iz Gabra, **Mirko Turk** iz Žvirč in **Štefan Volk** iz Drožanja.

Če je očka »bolan« . . .

Zgodilo se je v Cerkljah ob Krki . . .

Po toliko deževnih dneh je neko dopoldne v marcu le posijalo sonce in kmetje so prijeli za delo. Treba je bilo hiteti: na polju, v vinogradih, pa tudi drugod, kjer ni važno ali sije sonce: v podjetjih.

Delovodja kritično pregleduje seznam manjkajočih in se končno odloči za kontrolo na domu. V enem izmed teh mu žena vljudno pove, da je mož v ambulanti na pregledu. V ambulanti pa so povedali, da ga pri njih ni, ker se mora tu bolnik javiti šele drugi dan bolezni.

Na dvorišču se je igrala 5-letna hčerka našega »bolnika«. Zvedavo je gledala tujega strica, ki je med drugim vprašal tudi, če je očka doma.

»Ni ga, danes dela v sosedovem vinogradu!« je povedal otrok. Delovodja pa je razmišljal, kako bodo izvršili plan in dosegli dovolj dohodkov . . . Takih bolnikov je več.

Kolektiv je odločil, da takih ljudi v svoji sredi ne bo imel. Ali bodo ti zdaj, ko bodo imeli več časa za delo v vinogradih, bolj zadovoljni?

Prapor bo vez v sodelovanju

Združenje šoferjev in avtomehanikov v Brežicah namerava za svoj praznik 13. julij razviti svoj prapor. Zamisel je dobra, ker bodo k zbiranju sredstev pritegnili vse gospodarske organizacije in ustanove ter mnoge šoferje amaterje. Pričakujejo, da bodo v tej akciji naleteli na razumevanje, saj ima skoraj vsaka organizacija svojega šoferja ali avtomehanika, ki je član združenja.

Organizacija, ki bo za prapor prispevala 15.000 din, bo imela na njem svoj trak, zlati žebljiček bodo imeli tisti, ki bodo poklonili 5000 din, srebrnega pa tisti z 2000 dinarji.

Člani združenja upajo, da bodo pri tej akciji našli razumevanje.

— ek

Pozdravi za 1. maj

Naša fanta, **Ciril Poljanc** in **Martin Androjna**, ki sta pri vojakih v Kumanovu, čestitata vsem delovnim ljudem, znancem in prijateljem, domače pa lepo pozdravljata.

Se bomo na Vinici le zganili?

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

● Vinički turizem močno vpije po takojšnji akciji, saj je sezona že pred durmi. Vse kaže, da bo najboljše ustanoviti na Vinici turistično društvo. Pobuda za to je že bila dana, na zadnji seji krajevnega odbora pa so že izvolili tričlanski pripravljalni odbor. V dobrem mesecu odbor ni zaenkrat še nič ukrenil, čeprav bi bilo treba nujno sklicati ustanovni občni zbor in razdeliti delo, saj nalog ne manjka. Pričakujemo, da bo domače turistično društvo laže kot doslej črnomaljsko vodilo razvoj turizma na Vinici, še posebno pri urejanju zunanjega videza naselja.

● Uspelo prostovoljno delovno akcijo smo doživeli v nedeljo, 8. aprila, ko se je pri urejanju cestišča, ki pelje h gostišču »Kolpa«, zbralo kar 23 prostovoljev, ki so opravili 92 prostovoljnih delovnih ur in skopali 200 m cestišča. Viničani, posebno uslužbenci in učiteljstvo, so kot vse kaže pripravljeni pomagati in sodelovati pri razvijanju turizma.

● *Nesreče:* 13. aprila so vaščani iz Perudine pri Vinici našli v bližnjem gozdu truplo pok. Danice Panijan iz Hrasta. Nekoliko duševno bolna pokojnica je po vsej verjetnosti zašla v gozdu in že 10. aprila zmrznila. — 4. aprila so Dameljčani našli v stanovanju mrtvega mlinarja Franca Žagarja iz Damlja. Med malico ga je zadela kap.

F. P.

Izbirni turnir v Starem trgu

8. aprila je bil v Starem trgu ob Kolpi odigran šahovski turnir za sestavo šolske ekipe. Igralo je 8 šahistov. Pet prvoplasiranih igralcev je sestavljalo ekipo, ki je igrala 15. IV. v Črnomlju na občinskem šahovskem prvenstvu pionirskih ekip.

Rezultati: 1. Vinko Kobe – 6 točk, 2. Peter Šterk – 5,5, 3. Alfonz Šterbenc – 4, 4. Jurij Kobe – 4, 5. Jurij Šuster – 3, 6. Zdravko Kobe – 2, 7. Ivan Kapš – 1,5, 8. Vinko Perše 0 točk. *-ob-*

Občinsko prvenstvo v Črnomlju

15. aprila je bilo v prostorih mladinskega kluba odigrano občinsko šahovsko prvenstvo pionirskih ekip občine Črnomelj. Igrale so štiri ekipe. Občinski prvak je postala ekipa Starega trga ob Kolpi.

Rezultati: 1. kolo: Črnomelj A – Stari trg 1:3; Semič – Črnomelj B 3:1; **2. kolo:** Semič – Črnomelj A 1:3, Stari trg – Črnomelj B 4:0; **3. kolo:** Črnomelj B : Črnomelj A 1:3; Stari trg : Semič 2:2. Vrstni red: 1. Stari trg 9 točk, 2. Črnomelj A 7, 3. Semič 6, 4. Črnomelj B 2 točki.

Pionirska ekipa bo sodelovala na okrajnem prvenstvu pionirskih ekip v Novem mestu. *-e-*

V torek, 17. aprila, je bilo v Iskrinem obratu »Kondenzatorji« v Semiču nadvse slovesno, saj so volili nove organe delavskega samoupravljanja, ki bodo vodili kolektiv dve leti. Pogledi delavcev so bili vedri in polni zadovoljstva, hkrati pa tudi trdnega upanja v skorajšnjo osamosvojitev obrata. Na sliki: pogled na volišče

O mesnici pa vsi molčijo

Adlešiči so od Črnomlja oddaljeni 11 kilometrov. Imajo osemletko, pošto in obrat kmetijske zadruge. Marsikdo se vpraša, zakaj nima ta priljubljena belokranjska vas tudi mesnice? Adlešičani in okoliški prebivalci so se do nedavnega iz dneva v dan veselili, saj se je govorilo, da bodo imeli mesnico že za 29. novembra lani oziroma najkasneje do preteklega novega leta. Zdaj je pred durmi že prvi maj, o mesnici pa je slišati vsak dan manj.

Med vojno so Adlešičani veliko žrtvovali, po vojni pa so si nenehno prizadevali, da bi obnovili požgane in porušene domove. Tudi na mesnico so mislili. Toda kje je vzrok, da je ni? Če je pri hiši bolnik, starček ali invalid, mu najbolj tekne košček mesa oziroma krožnik dobre juhe. Kako naj dobimo meso? Do Črnomlja in nazaj je daleč, meso pa se pokvari prej, preden ga prineseš do doma.

R. N.

Zobna ambulanta v Semiču bo kmalu urejena

Slabo letošnje vreme je precej zavrlo tudi urejevanje prostora za semiško zobno ambulanto, vendar upamo, da bo maja ambulanta že odprta in s tem rešen vsaj eden izmed številnih semiških problemov. Še vedno pa bo ostalo nerešeno vprašanje gostinstva.

Čestitka iz Skopja

Vsemu delovnemu ljudstvu Dolenjske, posebno pa kolektivoma tovarne šivalnih strojev MIRNA in Tovarne celuloze v Vidmu-Krškem, toplo čestitata za delovni praznik 1. maj in jima želita še mnogo uspehov vojaka **Srečko Križnik** z Mirne in **Franc Savnik** iz Brežic.

KLAVNICA IN MESNICA ČRNOMELJ

SPREJME TAKOJ

mesarja

Z VISOKO KVALIFIKACIJO. PLAČA PO DOGOVORU.

Uspešen zaključek osnovne šole za odrasle

Že več let je pri osnovni šoli v Metliki osnovna šola za odrasle. Običajno sta bila dva oddelka, v letošnjem letu pa je bil samo za odrasle, ki niso končali osmega ali sedmega razreda. Šolo je obiskovalo čez 20 kandidatov, ki so v glavnem uspešno zaključili 6-mesečno šolanje. Nekateri med njimi so izdelali s prav dobrim uspehom in lahko pričakujemo, da bo marsikateri od njih nadaljeval šolanje v srednjih strokovnih šolah ali drugje.

Kandidati šole za odrasle so pokazali veliko vztrajnost in voljo, da bi uspešno zaključili osnovno šolo, ker prav nobenemu ni bilo lahko hoditi po trikrat ali celo štirikrat v zadnjem času ob večerih v šolo, ker je bilo precej od njih zaposlenih v tovarnah ali pa so glavna delovna sila doma na kmetiji. V šestih mesecih so pridobili mnogo znanja iz slovenskega jezika, spoznavanja družbe in prirode ter matematike.

Ob zaključku so tečajniki priredili družabni večer, na katerem so dobili tudi spričevalo o uspešno dovršeni šoli.

Društvo upokojencev skrbi za svoje člane

V nedeljo, 15. aprila, so imeli člani društva upokojencev svoj občni zbor. Zaprosili smo tajnika društva tov. Jožeta Marna, naj nam kaj pove o občnem zboru in dejavnosti podružnice društva upokojencev.

V preteklem letu so člani društva z akcijami podprli in prispevali z denarnimi podporami razne stvari. Posebno so se izkazali ob akciji za prizadetim po potresu. Pri tej akciji so sodelovali skoraj vsi člani. Društvo je poskrbelo, da so upokojenci, kateri imajo majhne pokojnine in so stari ter onemogli, dobili večje ali manjše denarne zneske kot zimsko pomoč. Pri tem je društvo podpri občinski ljudski odbor Metlika.

Na občnem zboru so se pogovorili tudi o dejavnosti v letu 1962. Tako bodo organizirali izlet na Rab. Tudi članice društva so aktivne. Ustanovile bodo svoj krožek, ki se bo sestajal vsak mesec. Da društvo skrbi za svoje člane, dokazuje tudi to, da bo naročilo 6 vagonov premoga za člane.

Ob zaključku so bile volitve, na katerih so bili izvoljeni stari odborniki: Ivan Drobnič za predsednika, Ignac Stupar za podpredsednika, Jože Marn za tajnika in blagajnika.

Naj omenimo še to, da tov. Marn že pet let uspešno in požrtvovalno vodi tajniške in blagajniške posle. Obenem daje nasvete in pojasnila v zvezi z zakonom o pokojninskem zavarovanju, kjer koli je to potrebno. Delavnemu tajniku Jožetu Marnu želimo, da bi še nadalje tako uspešno vodil tajniške in blagajniške posle.

Pomoč mladinskih delovnih brigad

Mladina novomeškega okraja bo poleg zvezne akcije sodelovala še pri lokalnih. Letos bo okrajni komite LMS organiziral tri brigade, ki bodo sodelovale pri obnovi gorjanske ceste, ki se je začela 1. aprila. Strokovnjaki cestnega podjetja so predvideli, da bo največ del v juliju in avgustu. Zato so se odločili, da bo prva mladinska delovna brigada začela delati že 20. junija, ostali dve pa bosta delali od 20. julija do 20. avgusta. Brigade bodo nastanjene v Metliki. Od teh treh brigad bo ena belokranjska, sestavljena bo iz mladincev in mladink obeh komun. Srednješolci in študenti, prijavljajte se v mladinske delovne brigade!

METLIKA ZA PRVI MAJ!

Da bi praznovali 1. maj čim lepše, je posebna komisija za proslavo izdelala program, ki bo zajel dobo štirih dni.

V soboto, 28. aprila, bo ob 19.30 na Trgu svobode slavnostno zborovanje s programom. Sodelovala bo mestna godba na pihala, pevski zbor osnovne šole Metlika in recitatorji. Za uvod bo godba na pihala izvajala polurni koncert. V nedeljo bo občinsko šahovsko prvenstvo za pionirje, mladince in člane (posamezno in ekipno). Kegljači iz delovnih kolektivov in ustanov bodo izvedli tekmovanje. Istega dne ob 9. uri dopoldne bo Ljudska tehnika organizirala demonstracijsko vožnjo mopedov, motorjev, osebnih avtomobilov in ostalih motornih vozil po mestu.

V ponedeljek, na predvečer 1. maja, bo na Veselici kres. Na sam praznik bo godba po Metliki igrala budnico.

Poleg tega skupnega programa bodo vsi delovni kolektivi, osnovna šola in ustanove imeli svoj program, tako da bomo dali letošnjemu praznovanju slavnostno obeležje. Praznovanje bo trajalo štiri dni, v ta namen so delovni kolektivi že izkoristili nedeljo za delovni dan.

Prvi in drugi maj bodo naši delovni ljudje proslavili s številnimi izleti v naravo. V teh dneh tudi zabavnih prireditev ne bo manjkalo.

METLIŠKI TEDNIK

DROBNE METLIŠKE VESTI

Sindikalna podružnica Novoteksovega obrata II — Metlika je začela z avtomoto tečajem za voznike amaterje A in B skupine. Prijavljenih je okoli 20 tečajnikov iz Novoteksa in Beti.

x

Tekmovanje pionirjev za šolski športni znak na metliški osnovni šoli je v polnem teku. Računajo, da bo letos okoli 40 pionirjev in pionirk osvojilo bronasto značko II. in III. stopnje ter osem pionirjev srebrno značko II. stopnje.

x

Program JPI se je začel izvajati tudi pri ureditvi in gradnji igrišč. Pionirji osnovne šole v Metliki so porabili 120 ur pri ureditvi otroškega igrišča. Na Božakovem so učenci zgradili svoje igrišče, ki ga bodo uporabljali za šolsko telesno vzgojo, služilo pa bo tudi vaški mladini.

Predavanja na Suhorju

V okviru tedna tiska je na Suhorju in v Gradcu pisatelj prof. Dular predaval o kulturnem deležu Bele krajine.

Predavanje so spremljale slike del in piscev. Sodelovala sta tudi dva recitatorja, ki sta prebrala nekaj odlomkov iz sestavkov belokranjskih pisateljev.

Predvojaški letni tabori

Doraščajoči fantje bodo tudi letos na letnih taborih predvojaške vzgoje pridobili precej veščin, ki jim bodo pozneje pri vojakih mnogo koristile. V petih taborih, in sicer v Črnomlju, na Velikem Gabru, v Sevnici, v Vidmu-Krškem in v Brežicah, se bo letos zvrstilo blizu 2500 mladincev. Od 12 do 14 dni bodo prebili na svežem zraku in razen obilice veselja, ki ga bodo užili, pridobili tudi precej vojaškega znanja. Letos so prevzele skrb za organizacijo letnih taborov komune, ki hkrati določajo tudi čas taborjenja, pri čemer upoštevajo poljska dela, saj je večina obveznikov iz vrst kmečke mladine. Občinska politična in mladinska vodstva imajo na taborih lepo priložnost dobiti tesne stike z vaško mladino, saj se redkokdaj zbere 150 mladincev za 14 dni. Popoldanski čas bo namenjen izobraževanju, zato bi ga prav lahko izkoristili za razne mladinske seminarje.

Tamburaši in pevci v Ljubljano

RTV Ljubljana je povabila v nedeljo, 22. aprila, tamburaški zbor in skupino pevcev v Ljubljano na javno otroško oddajo. Pevci so nastopili v belokranjskih narodnih nošah. Lepo priznanje metliškim tamburašem in pevcem za njihov trud.

Pismo iz Sombora

Vsem delovnim ljudem v podjetjih, posameznikom in svojcem čestitajo za 1. maj — mednarodni praznik dela: **Franc Božič, Jože Kunčič, Marijan Osolnik, Adolf Bevc, Ferdo Berk, Franc Novak, Viktor Vovko, Ljudvik Muhič, Anton Krašovec**, vojaki iz Sombora. Čestitkam se pridružujejo tudi brežiški fantje: **Ivan Ogorelc, Branko Avguštin, Ivan Gašperin, Rožman** in **Stefanc.**

Sejem bo 3. maja

Zaradi prvomajskih praznikov metliški sejem ne bo v torek, 1. maja, kakor bi bilo po razporedu, ampak v četrtek, 3. maja. Metliški živinski sejmi so bili včasih zelo obiskani, na njih se je prodalo mnogo živine, medtem ko v zadnjem času promet upada.

DOPISUJTE V DOLENJSKI LIST!

Belokranjska trikotažna industrija

» B E T I « — METLIKA

sprejme takoj

9 ročnih pletilj,
6 strojnih šivilj,
5 ročnih šivilj

po možnosti z nekaj prakse. Šivilje s »Singerjevim« tečajem imajo prednost.

Proslava v Dragomlji vasi

Občinski odbor Zveze borcev NOV se je na pobudo metliške osnovne organizacije odločil proslaviti 20-letnico odhoda prve večje skupine Metličanov v partizane. Proslava bo v gozdu pri Dragomlji vasi, kjer so se zbrali partizani pred 20 leti.

13. maja bodo odkrili spominsko ploščo z obeležjem logora. Udeleženci — povabljeni so vsi bivši partizani, ki so bili v tej skupini — si bodo ogledali še improvizirano taborišče, ki ga bodo postavili gojenci predvojaške vzgoje. Obenem bo zbor grupe z razvitjem zastave, kakor je bilo nekoč.

Pričakujemo lahko, da bo 13. maja Dragomlja vas oživela in sprejela bivše borce, kakor jih je pred 20 leti. — Proslava bo tudi dostojna oddolžitev članom grupe, ki so žrtvovali svoje življenje

NEZGODA

18. aprila so se B. J. iz Metlike na polju splašili konji, da je padel pod voz, kjer ga je zagrabil sprednji del in ga vlekel 10 m po njivi; nato mu je šlo še kolo čez prsi.. Dobil je več odrgnin po obrazu.

Prekršek

18. aprila je voznik avtobusa NM 20-46 vozil na progi Jurovski Brod—Metlika. Pri križišču je v vseku srečal pešca z ročnim vozičkom. Naglo je zavri in nato šel še 1.5 m nazaj. Takoj za njim je vozil tovorni avto KR 41-81, ki je tudi zavrl. Pri vzratni vožnji je avtobus zadel v tovorni avto. Škoda na avtobusu znaša 2000 din, na tovornem avtomobilu pa 15.000 din.

Kratke z Bučke

Nedavni zbor volivcev na Bučki se je po krivdi nekaterih prenapetežev namesto v razpravo o družbenem planu občine spreverg v prepir posameznih kmetovalcev o davščinah in dajatvah. Nekateri kmetje, med njimi so bili celo odborniki krajevnega odbora, so s tem pokazali kaj čuden odnos do skupnosti. Poudariti moramo, da ne smemo in ne moremo iskati rešitve za plačilo družbenih dajatev v zniževanju obveznosti posameznika do družbe, ampak v povečevanju kmetijske proizvodnje in v preusmerjanju v proizvajanje tega, kar je najbolj donosno!

Zadružni dom na Bučki, ki je lepo urejen, bo odslej upravljal in v njem skrbno gospodaril krajevni odbor kot organ vaške skupnosti. Tako so sklenili volivci na zadnjem zboru.

Za televizijske oddaje vlada na Bučki izredno zanimanje. Kar ganljivo je gledati stare očance in matere, ki prihajajo k televizijskemu oddajniku, da bi z njegovo pomočjo pogledali v tuji svet. Zanimanje ljudi za televizor in lep obisk na oddajah sta najboljše zadoščenje vsem, ki so kakorkoli pripomogli k nakupu sprejemnika.

Gasilsko društvo Bučka kot vsako leto tudi letos pripravlja slovesno proslavo 1. maja. P. I.

Gostovanje na Blanci

Pred dnevi je dramatska skupina prosvetnega društva »Primož Trubar« iz Loke gostovala na Blanci z Marinčevo komedijo »Poročil se bom s svojo ženo«. Pred polno dvorano so loški igralci prav lepo zaigrali, zato Blančani žele, da bi jih še kdaj obiskali. Želimo, da bi na Blanci kmalu dogradili prosvetni dom, da bi se tudi domače prosvetno društvo lahko na podoben način predstavilo občinstvu.

S. Sk.

Za 1. maj v Šentjanžu

V Šentjanžu pripravlja šolska mladina s sodelovanjem vseh organizacij v počastitev delavskega praznika pestro akademijo, ki bo v nedeljo, 29. aprila, ob 15. uri v prosvetni dvorani. Za 1. maj pa so organizirali izlete v bližnje in oddaljene izletniške točke.

A. P.

SEVNIŠKI VESTNIK

V Tržišču so praznovali

Za krajevni praznik je šolska mladina iz Tržišča in s Telč okrašila obe spominski plošči in spomenik padlim borcem. Naslednji dan je bila proslava v počastitev krajevnega praznika. V šoli so učenci navzoče razveselili s pestrim sporedom. Žal se je predstava zaradi majhnega odra precej zavlekla, kar je posledica žalostne resnice, da Tržišče še nima kulturnega doma. Nedvomno bi bila v takem domu v Tržišču marsikatera dobra kulturna prireditev, tako pa niti ne vedo, če bodo mogli uprizoriti vsaj igrico, ki so jo naštudirali učenci.

Leon Močan

Zakaj daljša učna doba?

17. aprila je bilo v Sevnici posvetovanje z vajenci. Razgovor se je nanašal predvsem na sodelovanje vajencev pri privatnikih in v industriji. V razpravi so nakazali več nepravilnosti. Tako dobivajo vajenci premajhne nagrade, čeprav je po uredbi določeno, koliko jim najmanj pripada. Mnogi vajenci prvega letnika pa nagrade sploh ne dobijo. Iz nepojasnjenih vzrokov se bo učna doba vajencev ponekod podaljšala za eno leto. To so primeri, ki kažejo na nepravilno razumevanje. Tudi nagrada se za tiste, ki bodo leto dni dalj vajenci, ne bo povečala.

Na posvetovanju so izvolili sedemčlanski odbor, ki bo deloval pri občinskem komiteju LMS in vsklajeval delo med vajenci. Odbor pa bo tudi skrbel za to, da bodo imeli vajenci dostop v vsa društva in organizacije.

L. J.

Krmeljske novice

Večerno politično šolo je z uspehom končalo 17 slušateljev. Ob zaključku so skupno z obiskovalci sevniške politične šole priredili ekskurzijo v tovarno avtomobilov na Teznem in na Pohorje.

•

Pretekli teden so bili v Krmelju izpiti za mopediste. 20 kandidatov je uspešno opravilo izpit, ostali pa bodo morali poskusiti znova.

•

Šahisti krmeljske »Svobode« so pretekli teden v drugem kolu tekmovanja za Titov pokal premagali ekipo iz Krškega s 3:1, v nedeljo pa so na Senovem klonili s 4:0.

D. B.

Zaključek mladinske politične šole

19. aprila se je končala mladinska politična šola. Zaključek je bil ob 19. uri s podelitvijo diplom, ki jih je tov. Volčanškova, upravnica mladinske politične šole, podelila z željo, da bi znanje, ki so si ga slušatelji pridobili, uporabili pri nadaljnjem delu.

Šolo je redno obiskovalo 33 mladincev iz več sevniških aktivov LMS. Od teh je prejelo diplome 30 mladincev.

L. J.

Uredimo trg v Loki!

Malokateri trg je tako prostran kakor v Loki. Na eni strani ga olepšuje vzorno urejen Dom počitka, na drugi strani pa so poleg dveh lani obnovljenih hiš še neobnovljena poslopja. Na trgu stoji tudi občinska hiša, v kateri je sedež krajevnega urada in obrat KZ. Stavba je bila med vojno poškodovana in potem le deloma obnovljena. Na trgu je še gospodarsko poslopje obrata KZ, nekoliko stran pa tudi nekdanja gasilska orodjarna, ki tudi ne krasita trga.

V Loki potrebujejo olepševalno društvo in želijo, da bi se kmalu ustanovilo. Tam so namreč izhodiščne poti za Vel. Kozje, Lovrenc in druge turistične kraje, ki imajo bujno planinsko cvetje.

S. Sk.

Kako bo praznovala loška mladina

Praznik dela bodo loški mladinci slovesno počastili. Dan pred prvim majem bo na sejmiškem prostoru zagorel taborni ogenj. Tam bodo najprej poslušali govor o pomenu delavskega praznika, nato pa še recitacije in nekaj partizanskih ter narodnih pesmi, ki jih bo zaigral loški godalni kvartet. Plesali bodo tudi kolo. Na trgu pred občinsko hišo bodo postavili mlaj in obesili zastave.

S. Sk.

O bodočem šolanju učiteljev

Ob zaključku šolskega leta 1960-61 je Svet za šolstvo ObLO Novo mesto sprejel sklep, da preidemo v novomeški komuni že v šolskem letu 1961-62 na reorganizacijo vzgoje učiteljskega kadra. Posledica je bila, da je občinski ljudski odbor izdal odločbo o postopni ukinitvi Učiteljišča, istočasno pa tudi odločbo o formiranju prvega letnika pedagoške gimnazije kot sestavnega dela Gimnazije Novo mesto. Tako smo že v šolskem letu 1961-62 vpisali v I. letnik pedagoške

NOVOMEŠKA KOMUNA

gimnazije 40 kandidatov.

Po objavi omenjenih odločb in njihovi realizaciji pa je nastala živahna polemika tako v vrstah prosvetnih delavcev kot tudi med upravnimi organi za šolstvo okraja in občine Novo mesto. Eni so bili mnenja, da je odločba ObLO Novo mesto umestna in pravilna, drugi pa so smatrali (med njimi tudi naš OLO), da je bila prenagljena.

Da bomo lahko sledili polemiki in uvideli upravičenost odločbe ObLO Novo mesto, se moramo seznaniti z nekaterimi dejstvi:

1. Učiteljišče Novo mesto je že peto leto občinska ustanova, ki jo v celoti vzdržuje občina, kadri v tej šoli pa se vzgajajo za celo Dolenjsko in celo za področja izven njenih meja.

2. Izvedli smo in še izvajamo reformo osnovne šole. Iz štiriletne osnovne šole in štiriletne nižje gimnazije smo dobili enotno osemletno osnovno šolo. Reforma pa ni bila izvedena samo v organizacijskem smislu, ampak doživlja enotna osemletna osnovna šola v svojem reformnem procesu tudi bistvene vsebinske spremembe, ki so pogojene s potrebami naše socialistične izgradnje. Na tako novo šolo pa je nujno vezana tudi potreba za reformo šole, ki izobražuje kader za osnovno šolo. Profil sedanjih kadrov reformirani šoli ne ustreza več. Zato je Zvezni zavod za proučevanje šolstva FLRJ ob sodelovanju republiških zavodov za napredek šolstva že izdelal koncept nadaljnjega izobraževanja učiteljskega kadra. V zveznem konceptu je zelo jasno izkristalizirano stališče, da je za učitelja osnovne šole nujno potrebna višja stopnja izobrazbe, da mora učiteljski kandidat v času študija dobiti širšo izobrazbo, ki mu jo bo dala šola druge stopnje (v našem primeru pedagoška gimnazija), v šoli višje stopnje (v našem primeru pedagoško akademija) pa bodo dobili kandidati v dveh letih strokovno izobrazbo za učiteljski poklic, in to v dveh smereh: ena smer — za razredni pouk, druga smer — za predmetni pouk.

Ker zajema osnovna šola otroke od sedmega do petnajstega leta starosti in ker moramo ta osemletni vzgojno-izobraževalni proces gledati kompleksno, imajo tudi vsi kandidati na pedagoški akademiji (ene in druge smeri) skupen študij določenih poglavij pedagogike in psihologije, saj morajo eni kot drugi dobro poznati problematiko vzgojno izobraževalnega procesa od prvega do osmega razreda osnovne šole. Tako se študij učiteljskega kadra od sedanjih pet let podaljša na šest let. Po končanem petletnem učiteljišču je bila absolventom priznana srednješolska izobrazba, absolventi pedagoške akademije pa bodo imeli priznano višjo izobrazbo. Vsem, ki poznajo delo v osnovni šoli, je znano, da delo v nižjih razredih (od 1. do 5.) ni nič lažje od dela v višjih razredih (od 6. do 8.), če ni včasih celo težje in zahtevnejše. Zato zahteva enotna osemletna osnovna šola tudi enoten profil kadrov, ki bodo v tej šoli učili in ki bodo imeli tudi enako stopnjo izobrazbe, ki pa jo morajo dvigniti na višji nivo, kot ga je doslej dajalo petletno učiteljišče.

3. Če pogledamo sedanjo zasedbo učiteljskega kadra v občini Novo mesto, lahko ugotovimo, da imamo kadra z diplomo sedanjega učiteljišča dovolj, zelo pa nam primanjkuje kader z višjo izobrazbo (VŠP ali celo univerze) za potrebe predmetnega pouka.

4. Za potrebe novomeške komune zadostuje v prihodnje po en letnik učiteljskih absolventov letno. Zato je bilo tudi sklenjeno, da se letnik pedagoške gimnazije pridruži gimnaziji in da se učiteljišče postopoma ukinja, ker z enim samim letnikom ne more prerasti v samostojno pedagoško gimnazijo, kot to predvideva republiški koncept. Kolikor pa gre za potrebe cele Dolenjske, bo treba kapacitete povečati in v tem primeru bo nujno treba razpravljati o samostojni pedagoški gimnaziji, za katero pa ne more prevzeti vzdrževanje samo občina Novo mesto, ampak bo treba iskati izhod v medobčinskem financiranju. Za pedagoško akademijo pa ostane odprto vprašanje, ali pošljemo kandidate po končani pedagoški gimnaziji na pedagoško akademijo v Ljubljano, ali pa pregledamo možnosti za ustanovitev pedagoške akademije v Novem mestu.

5. Poseben problem za šole druge stopnje (med drugim tudi za učiteljišče) pa so prostori. Če se odločimo za večje kapacitete na pedagoški gimnaziji, pri tem ne upoštevamo obstoječe in morda še povečane kapacitete na gimnaziji in ESŠ, se zelo akutno pojavlja potreba po novi gradnji za eno izmed šol druge stopnje, še posebno pa, če bi se odločili za pedagoško akademijo. In končno, če govorimo o reformiranem vzgojno izobraževalnem procesu v osnovni šoli, ne moremo učiteljskega kadra vzgajati samo s tablo in kredo, ampak mora tudi šola za vzgojo učiteljev biti opremljena za potrebe modernega pouka. Sedanje učiteljišče takih pogojev nima.

Vsa navedena dejstva, ki so nanizana v zelo skopih besedah, nam jasno kažejo, da ne moremo govoriti o neki prenagljenosti ObLO Novo mesto, ko je sprejel sklep o postopni ukinitvi učiteljišča, ampak da je problem mnogo širši. Občina Novo mesto ga je rešila po svoje. Če pa ga hočemo reševati v okviru Dolenjske, je nujno potrebno, da se sestanejo odgovorni činitelji vsej dolenjskih komun, pregledajo potrebe po učiteljskem kadru, ugotove, kakšen je in kakšen naj bo v bodoče profil njegove izobrazbe, ter se pogovorijo o sodelovanju pri nadaljnjem izobraževanju učiteljskega kadra. Potreba po reformi vzgoje učiteljskega kadra in po njegovi višji izobrazbi je kot na dlani.

Edino na tak način bomo zdravo in konstruktivno posegli v polemiko okoli učiteljišča, ki je včasih dobila že precej nezdravo vsebino, ki lahko nadaljnji vzgoji učiteljskega kadra za potrebe Dolenjske samo škoduje.

Milan Smerdu

Praznovanje 27. aprila in 1. maja v naši občini

Proslave 27. aprila, dneva ustanovitve OF, predhodnice Socialistične zveze, in 1. maja, mednarodnega praznika dela, bodo tudi letos v duhu že ustvarjenih tradicij v vseh krajih, podjetjih in šolah naše občine. Proslavljanje 1. maja postaja tudi na podeželju tradicionalno.

27. aprila, dneva ustanovitve OF, se bodo krajevne organizacije spomnile na sejah odborov. Ponekod bodo proslavljanje dneva OF združili s proslavami 1. maja, največjega praznika delovnih ljudi. Proslave bodo raznovrstne. V vseh večjih krajih bodo akademije s kulturnim programom. Delovni kolektivi bodo priredili proslave, izlete in obiske partizanskim krajem, po gričih bodo zagoreli kresovi šestnajstemu 1. maju v svobodni socialistični domovini v pozdrav.

V Novem mestu bomo ta praznična dneva počastili s koncertom svetovno znanega »Slovenskega okteta«, ki bo nastopil 27. aprila ob 17. uri za mladino in ob 20. uri za odrasle. Koncert bo v Domu ljudske prosvete. Vstopnine ne bo. Ta kulturni dogodek bo obenem tudi uresničitev gesla: Kulturo delovnemu ljudstvu!

Z. D.

Preudarno glasovanje z »da«

Kakor vselej, kadar sta občinski zbor in zbor proizvajalcev ObLO sedla k temeljiti razpravi o razvoju gospodarstva in ostalih dejavnosti v komuni, so odborniki obeh zborov tudi na zadnjo sejo, ki je bila 17. aprila, prišli pripravljeni. Potem, ko so z zajetnimi knjigami, v katerih so bili zbrani izčrpni podatki k predlogom za enoletni program gospodarskega razvoja in proračuna občine, posedli v dvorani DLP v Novem mestu, so poslušali kratke obrazložitve, s katerimi so poročevalci hoteli povedati, o čem naj teče razprava. Ko je bila še skupna seja, so prvi diskutantje govorili o tem, kako naj razpravljata oba zbora, da bosta kljub kratkemu času zajela in obdelala res vsa vprašanja zlasti pa tista, ki se vlečejo še iz prejšnjih let.

Prva ugotovitev obeh zborov, ki sta o programu razvoja in proračuna občine razpravljala na ločenih sejah, je bila, da je letošnji plan izredno napet. Prav je, da je predvideno tolikšno povečanje proizvodnje in da imamo v načrtu nešteto gradenj, je bilo zatem poudarjeno toda če hočemo plan zadovoljivo izpolniti, bo treba mobilizirati vse sile, vsako gospodarstvo, politične in družbene organizacije, kakor tudi slehernega občana, ki mora biti zainteresiran za napredek v komuni. Letos bomo morali v prvi vrsti poostriti čut za varčevanje, ki naj bo osnova za dobro gospodarjenje. Spričo tega, da mora občina nekako do sredine leta poravnati vse obveznosti iz prejšnjih gospodarskih let, kar določa tudi zvezni predpis, pa bo treba podobna načela dobrega gospodarstva še dosledneje spoštovati. Bitka za plan bo v tem obdobju istovetna z bitko za sredstva, pri čemer bodo prišla načela novega načina gospodarjenja še bolj do izraza. Vsako dejavnost bomo morali gledati skozi dinar, vendar pri tem ne bomo smeli pozabiti na človeka, oziroma mu bomo morali zagotoviti ugodne življenjske pogoje.

Odborniki so v razpravi preudarno in s čutom odgovornosti obravnavali vprašanje investiranja v negospodarske dejavnosti, kar še posebej velja za šolstvo ter socialno in zdravstveno problematiko. Če bomo torej delili sredstva, oziroma če jih bomo določili za investicije, bomo morali z njimi tako gospodariti, da bo prišlo nekaj za gospodarske in nekaj za negospodarske dejavnosti.

Kljub temu da so o letošnjem planu in proračunu občine že prej razpravljali zbori volivcev ter so bili njihovi predlogi upoštevani, je bila razprava na ločenih sejah bogata. To pa še enkrat potrjuje dejstvo, da so odborniki gradivo dobro preštudirali. Na skupni seji je bil enoletni program gospodarskega razvoja in proračuna občine soglasno sprejet.

V drugem delu seje so odborniki potrdili več odlokov, ki se nanašajo na gospodarske in druge zadeve v komuni. Tako so izglasovali odlok o oprostitvi proračunskega prispevka časopisnih in založniških gospodarskih dejavnosti, delavskih restavracij in menz ter planinskih domov, in odlok, po katerem bodo gospodarske organizacije plačevale 10 odstotkov čistega dohodka v investicijski sklad. S posebnim odlokom bo rešeno vprašanje plačevanja prispevka iz dohodka komunalnih, storitvenih in gostinskih obratov, z odlokom o razdelitvi sredstev v proračun in sklade pa je urejeno vprašanje sredstev za šolstvo. Po tem odloku gre 20 odstotkov sredstev, ki se zbirajo iz proračunskih prispevkov, družbenemu skladu za šolstvo, 80% pa medobčinskemu skladu za investicije v šolstvu. S tem odlokom je tudi določeno, da bodo 45 odstotkov sredstev, ki jih bodo dobili na podlagi prometnega davka za lokalne telefonske storitve, odvedli v občinski sklad za financiranje avtomatizacije javnega telefonskega omrežja. Nadalje je bil potrjen odlok o ustanovitvi občinskega zdravstvenega investicijskega sklada, s katerim bodo rešena mnoga vprašanja glede proračunov in financiranja samostojnih zdravstvenih zavodov.

S poročilom komisije o volitvah, razrešitvah in imenovanjih je bila plodna seja zaključena. —iz—

TOPLIČANI: poskrbimo za naš kraj!

Dolenjske Toplice sodijo med naša najstarejša termalna zdravilišča. Odkar je tu sezona vse leto, prihaja v Toplice vedno več gostov pozimi. Poleti, ko je sezona na višku, po navadi primanjkuje tujskih sob. Vendar bo v Toplicah v bližnji bodočnosti rešen ta problem in zdaj moramo predvsem skrbeti za lepo podobo tega, kar imamo.

Kmalu bodo Toplice zaživele. Gostje bodo prišli z željo, da bi se pri nas kar najbolje počutili. Tudi sami lahko veliko storimo, da bo tako! Nekateri gospodarji lepo skrbijo za zunanjo podobo svojih hiš in vrtov; imajo na oknih cvetlice, urejen vrt... Drugim pa ni dosti mar, kakšen je kraj, v katerem živijo. Tem bi morali povedati, naj odstranijo gnojišča iz bližine cest, naj ne mečejo odpadkov po cesti, naj zapirajo kokoši v ograjen prostor, naj ne stresajo prahu skozi okna! Pa še toliko drugih reči, ki jih je treba upoštevati v zdraviliškem in turističnem kraju!

Naredimo čimveč, da bodo naše Toplice prijetne za vsakogar, ki nas bo obiskal.

FARMIS
obrat KRKA
V NOVEM MESTU
izdeluje
farmacevtske proizvode

Novomeška kronika

■ **Zdravstveni dom v Novem mestu** je pred nedavnim začel preurejati stavbo v Jenkovi ulici. Z izselitvijo ene stranke (tri se še bodo izselile) in premestitvijo nekaterih oddelkov ObLO drugam je pridobil nove prepotrebne prostore za ambulantno službo. Vsaka ambulanta bo imela, ko bodo v letošnjem poletju dela končana, tri prostore: čakalnico, sobo za bolničarko in administracijo, zdravnik pa bo v ordinaciji sam z bolnikom. Tudi okulist specialist bo imel svoje prostore. Preureditev bo veljala okoli 6 milijonov dinarjev, seveda brez nove opreme, ki jo bodo dobile vse ambulante.

■ **S Shakespearovo tragedijo** »Othello« je novomeška Svoboda nastopila v torek in sredo ob 20. uri v Domu ljudske prosvete. Za vstopnice je bilo veliko zanimanja, zlasti za premiero. Novomeščani bodo s tem dekom nastopili v petek tudi na okrajni dramski reviji, in če se bodo tudi tu dobro odrezali, še na republiški dramski reviji, ki bo maja v Novem mestu. Želimo jim mnogo uspeha!

■ **Prosvetni dom** so začeli preurejati, vendar gredo dela počasi od roke, ker sproti zmanjkuje denarja. Do 7. maja bi moralo biti vse gotovo, ko se začne republiška dramska revija. Nekatera novomeška podjetja in ustanove so obljubile denarno pomagati, vendar občinska zveza Svobod, ki zbira prispevke, od večine še ni prejela nobenega nakazila.

■ **Toplo pomladansko vreme,** ki je prejšnji teden iznenada razveselilo vse ljudi, zlasti pa kmetovalce, je zvabilo tudi pogumne kopalce. V soboto popoldne, ko je toplomer kazal nad 20 stopinj Celzija, je skupina novomeških fantov nekajkrat zaplavala po gladini Krke, ki je že precej upadla. Ali ni aprilsko kopanje v mrzli vodi še prezgodnje?

■ **Občinski komite LMS** se je 19. aprila preselil v stavbo Okrajne kmetijsko-gozdarske zbornice na Cesti komandanta Staneta 10.

■ **Ponedeljkov živilski trg** ni bil dosti prida. Ker je tako iznenada nastopilo toplo vreme, imajo kmetovalci polne roke dela na poljih in v vinogradih. Na trgu so tokrat prodajali jajca po 22 din, radič po 500 din kg, regrat po 400 din kg, motovilec po 1100 din kg, fižol po 130 din kg, mleko po 50 din ter jabolka po 70—90 din kg. Vrtnar je imel precejšen promet z rožami in sadikami, prav tako vse prodajalke semen.

■ **Gibanje prebivalstva:** rodile so: Anica Rems iz Jerebove 18 — dečka, Lojzka Ostronič iz Koštialove 1 — deklico, Rozi Dolmovič s Ceste komandanta Staneta 24 — dečka in Dragica Galič z Nad mlini 19 — deklico. Porok, smrti in nesreč ta teden v mestu ni bilo.

Danes bo seja ObLO

Predsednik ObLO v Novem mestu tov. Ludvik Golob je sklical za danes 13. skupno sejo obeh zborov ObLO, ki se bo začela ob 9. uri v domu ljudske prosvete. Na seji bodo ustanovili komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov ter imenovali njenega predsednika in člane komisije. Sprejeli bodo tudi več odlokov in potrdili zaključni račun občine Novo mesto za leto 1961.

Na sejmu živahno

Na ponedeljkov živinski sejem je prišlo precej kupcev s Hrvaškega, kljub temu pa so cene ostale nespremenjene. Naprodaj je bilo 745 prašičev, po 6.000 do 8.500 din. Od teh je bilo 643 prodanih. Tokrat so kupci prišli od blizu in daleč, pa tudi robe je bilo dosti.

PRIPOROČAMO VSE VRSTE MLEVSKIH IZDELKOV IN KVALITETNE TESTENINE IZ LASTNE NOVE TOVARNE. ZA 1. MAJ VOŠČIMO VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Živilski kombinat
»ŽITO«
LJUBLJANA
DOLENJSKO PODROČJE NOVO MESTO

SZDL in šolski odbor na Mirni

Šolski odbor na Mirni je imel v štirih mesecih obstoja že devet sej. Zadnjo sejo, ki je bila dne 18. aprila, je obiskala komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL Trebnje.

Najprej smo se ustavili pri gospodarskih vprašanjih šole. Šolski odbor se je za rešitev tega vprašanja močno zavzel. Ugotovil je, da je staro opremo v učilnicah potrebno zamenjati z novo, saj tudi okolje vpliva na učenca pri učenju in učnem uspehu. Ker pa šola nima finančnih sredstev, se je lotil nabiralne akcije ter jo izvedel s pomočjo kolektiva in krajevnega odbora SZDL. Na področju šolskega okoliša so ekipe obiskale sleherno družino. Pri tem smo ugotovili, da imajo vaščani kljub svojim številnim težavam razumevanje tudi za šolo. Skupno so darovali 130.000 dinarjev in približno 70 kubičnih metrov lesa. Ta denar in les nameravajo šolski odbor porabiti za gradnjo nove drvarnice in nabavo opreme vsaj za dve učilnici.

Poleg tega je potrebno v šoli urediti vodovod, kanalizacijo in stranišča. Če govorimo o higieni otroka in o njegovi vzgoji ter pripravah za bodoče življenje, mu moramo že v osnovni šoli nuditi najpotrebnejšo osnovo. Ker pa vemo, da občinski ljudski odbor iz svojih sredstev za šolske investicije ne bo mogel mnogo prispevati, bo moral šolski odbor oprezno gospodariti, če bo hotel zadane naloge izvršiti.

Komisija se je zanimala tudi glede namestitev učiteljskega kadra za prihodnje šolsko leto. Šolski odbor je prosil, naj komisija posreduje pri občinskem svetu za šolstvo, da se vsaj eden od štipendistov, ki sedaj obiskuje zadnji letnik učiteljišča, dodeli šoli na Mirni.

Komisija je pohvalila naše delo in nam priporočila, naj še enkrat preštudiramo Zakon o osnovni šoli in Temeljni zakon o financiranju šolstva. Tudi mi smo se jim zahvalili za nasvete in želimo, da bi še večkrat prišli k nam.

M. J.

PRVI MAJ NAJ BO PRAZNIK VSEH OBČANOV!

Ni človeka, ki se ne bi veselil spomladanskih dni, zelenja in cvetja. Kako bi se tudi ne, saj mu pomlad prinaša novih moči, volje in razpoloženja! V takem razpoloženju vsako leto dočakamo 1. maj — mednarodni praznik dela. Po mestih in vaseh bodo tudi za letošnji 1. maj vzplapolale zastave, zelenje in cvetje bo okrasilo naselja, povsod bo praznično in veselo.

Vsi občani se pridružimo temu veličastnemu vzdušju! Okrasimo okna in izobesimo zastave! Udeležimo se slavij in se seznanimo z doseženimi uspehi v gospodarstvu, v graditvi družbenih odnosov, dosežki naše zunanje politike itd.! Prvi maj naj postane resnično praznik nas vseh, praznik cicibanov in pionirjev, mladine in odraslih!

Čestitke in pozdrave

za naš največji delavski praznik pošiljajo vsem bralcem našega lista kakor tudi sorodnikom in prijateljem vojaki v Zadru: **Ivan Šeler, Nace Praznik, Rado Škedelj, Albin Jerele, Anton Kovačič, Peter Šmajdek, Ivan Premru, Darko Vidmar, Ivan Brudar in Franc Miklavčič.**

TREBANJSKE NOVICE

Kaj dela turistično društvo?

Veliko smo že govorili in pisali o lepši podobi vasi v trebanjski občini. Ne moremo pa trditi, da je bilo v tem pogledu že kaj narejenega. Turistično društvo, ki bi med prvimi moralo odpravljati napake, spi. Kdo naj torej prevzame to nalogo? Zdi se mi, da bi bilo prav, če bi pred občinskim praznikom uvedli teden čistoče. Zato naj bi ljudje okrasili okna z lončnicami, popravili ograje ter uredili dvorišča. Če stopaš po asfaltni cesti skozi Trebnje v deževnem vremenu, ne opaziš asfalta, temveč meješ le blato. Dokler pa bodo dvorišča neurejena, bodo vso nesnago pronašali z vozovi tudi na cesto. Tudi hišni sveti posvečajo premalo pažnje zunanjosti hiš in ureditvi okolice.

Se bi lahko naštevali pomanjkljivosti, končno se pa le vprašamo: kdo in kdaj bo prevzel te naloge?

—oč—

1. maj — krajevni praznik Šentruperta

1. maja bodo imeli v Šentrupertu dvojni praznik: delavski in krajevni. Krajevni praznik praznujejo vsako leto v spomin na 1. maj 1943, ko so partizani napadli sovražno postojanko v Šentrupertu.

V noči med 30. aprilom in 1. majem 1943. so Šentrupert osvetljevali streli, ki so prihajali iz sovražnikove postojanke v kaplaniji in iz cerkvenega zvonika. Te noči se je pred leti spominjal tudi takratni sekretar okrajnega komiteja KP v Ljubljani, Janez Vipotnik, ki je med drugim dejal:

»Še najbolj mi je ostal v spominu 1. maj 1943, ko sem se znašel s Cankarjevo brigado in 1. bataljonom XIII. proletarske brigade v gozdnatih hribih nad Šentrupertom na Dolenjskem. Tudi mi smo hoteli svečano proslaviti delavski praznik in kako naj ga proslavimo drugače, kot z velikim napadom na okupatorjevo postojanko...«

Danica Zupan

Razstava o poklicih v Šentrupertu

20. aprila so razstavo o poklicem usmerjanju mladine, ki jo po okraju prireja Zavod za zaposlovanje delavcev, pripeljali v Šentrupert. Naslednji dan se je ob otvoritvi zbralo veliko učencev iz vseh zadnjih letnikov osemletk v občini. Ko so si ogledali razstavo, so videli še film o poklicih in poslušali koristno predavanje. V nedeljo so film zavrteli tudi za starše, ki so prišli na roditeljski sestanek.

Razstava o poklicih je pokazala, kakšna dela se opravljajo v obrti, industriji, prosveti ,tehniki itd. Nekaj izdelkov — pismenih in likovnih — so za razstavo prispevali tudi učenci, za kar so se njihovi sovrstniki zelo zanimali. Prav gotovo pomeni razstava posrečeno združitev zanimivega s koristnim.

D. Z.

Otvoritev bazena

30. aprila bodo odprli kopalni bazen v Krškem. Zanimanje za otvoritev je vsak dan večje, k čemur je pripomoglo toplo spomladansko vreme. Zdaj pleskajo olimpijski in otroški bazen.

Razveselite svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM! Vsak teden jim bo pomenil prijetno pismo iz domačih krajev!

Priprave na volitve v »MIRNI«

Pretekli teden so bili predvolilni sestanki v tovarni šivalnih strojev »Mirna« na Mirni. V novi centralni delavski svet, ki bo imel 17 članov, je bilo predlaganih 33 kandidatov iz raznih ekonomskih enot. Na tem sestanku smo pogrešali poročila o delu delavskega sveta v preteklem letu. Volitve bodo 28. aprila.

D. B.

S seje izvršnega odbora SZDL

18. aprila je bila seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL. Na dnevnem redu so se zvrstili številni problemi. Občinski proračun je bil sprejet na zadnji seji, vsem družbenim organizacijam pa bo občinski odbor SZDL razdelil sredstva po predloženih predračunih, ki pa ne bodo 100-odstotno realizirani, ker je predvidena kvota pri vsklajevanju občinskega proračuna znižana za 3,700.000 dinarjev. Izvršni odbor je sklenil, da bodo le tiste družbene organizacije redno prejemale dotacijo, ki bodo z realizacijo programa pokazale uspehe.

Med drugim je izvršni odbor pregledal material o problematiki šolstva, ki ga je pripravila komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL. O problematiki šolstva bo razpravljal občinski odbor SZDL na seji 27. t. m.

Odbor je tudi ugotovil, da so bili načrti, sestavljeni za pretekle tri mesece, v celoti uresničeni. Sprejel je še načrt za delo do konca junija.

—ra—

Bo v prihodnje položaj v novomeški občini res boljši?

Novomeška občina je med vsemi občinami novomeškega okraja najbolj razvita na področju telesne kulture in športa. Dokaz za to trditev je med drugim tudi število aktivnih telesnokulturnih organizacij. Občinska zveza za telesno kulturo vključuje kar manj kot 32 osnovnih organizacij, tu pa ni vštetih 18 strelskih družin, ki zaenkrat delujejo še po okriljem samostojnega občinskega strelskega odbora, nameravajo pa se v bližnji prihodnosti vključiti v ObZTK. Tako bo verjetno že na bližnjem občnem zboru občinske zveze za telesno kulturo, v nedeljo dne 29. aprila, občinska zveza vključevala preko 50 osnovnih telesno kulturnih organizacij, posebno če bodo realizirani načrti za ustanovitev novih društev Partizan v Birčni vasi in na Dvoru ter če bodo obnovljena šolska športna društva na novomeški gimnaziji in na učiteljišču.

Ob tako velikem številu osnovnih organizacij pa je razumljiv tudi obseg dela občinske zveze precej obsežnejši kot kdaj prej. Žal pa se to ni dovolj poznalo pri delitvi dotacij, saj je občinska zveza v lanskem letu za svoje delovanje in za dotacije osnovnim organizacijam prejela le nekaj več kot 250.000 din. Prav zato so doseženi uspehi vredni več, ker so bili doseženi v težkih pogojih.

Posledice težkega finančnega stanja v osnovnih organizacijah niso izostale. Večina društev, klubov in sekcij je pričela životariti, ker niso imela osnovnih pogojev za delo. Občinska zveza jim finančno ni mogla dovolj pomagati, ker so bile njene možnosti majhne. Dotacije 10—20.000 din za celoletno delo pa so — posebni pri večjih organizacijah, kot so društva Partizan, ki imajo 100 do 150 članov, kot kapija v morje. Zato niso bili redki primeri, da se je število delavnih odbornikov stalno krčilo. Funkcionarji so se največkrat morali ukvarjati z vprašanjem, kako zbrati sredstva za delo, tekmovanja, prireditve itd., namesto da bi se posvetili svojim problemom, strokovnemu delu v organizacijah in vzgoji članstva. Zato so izgubljali voljo do dela in zapuščali vrste telesnovzgojnih in športnih delavcev. Pretile so tudi likvidacije posameznih organizacij.

V takem položaju je občinska zveza za telesno kulturo naredila zadnji korak, ki je bil še možen. Sklicala je posvet in nanj povabila tudi najvišje predstavnike ObLO, občinskega odbora SZDL, ObK ZKS in nekaterih večjih podjetij. Na posvetu so se predstavniki oblastnih organov in političnih organizacij ter podjetij seznanili s problemi, ki tarejo telesno kulturne organizacije. Tam so se seznanili s težkim finančnim položajem ne samo podeželskih društev, ampak tudi posameznih društev v Novem mestu.

Posebno kritičen je položaj v novomeškem Partizanu kot centralni telesno kulturni organizaciji v Novem mestu in v komuni. Prejšnja leta je imel TVD Partizan lastne dohodke (iz najemnine za Dom JLA, ki je last društva), letos pa teh dohodkov ne bo, ker se mora celotna najemnina odvesti za popravilo trhle strehe, ki grozi, da se bo zrušila na ulico. Brez teh dohodkov pa je upravičen dvom, ali bo društvo še lahko prijavilo svoje ekipe za različna ligaška tekmovanja in za druge pomembnejše nastope. V takem položaju so nekateri športni delavci pričeli obupavati in množile so se tudi napovedi prestopov nekaterih boljših športnikov.

Sedaj upamo, da bo položaj le boljši. Obljubili so, da bodo o položaju na področju telesne kulture v komuni razpravljali na seji ObLO in odbornikom predložiti take ukrepe, ki bodo sedanji položaj res občutno popravili. **Med najvažnejšimi ukrepi bo prav gotovo ustanovitev sklada za telesno kulturo, kvalitetni šport in športne objekte, ki ga marsikje po Sloveniji že imajo. V skladu bi se zbirala sredstva od davka na alkoholne pijače, od športne napovedi ter od prispevkov ObLO, OZTK ter podjetij in ustanov.** Z ustanovitvijo tega sklada bi bila telesni kulturi zagotovljena večja in redna sredstva. Ker bi v sklad prispevala določena sredstva tudi podjetja, bi odpadlo stalno prosjačenje po podjetjih. Tudi vprašanje vzdrževanja in gradnje novih športnih objektov bi bilo s tem rešeno, ker bi iz tega sklada Zavod za nepremičnine kot vzdrževalec objektov dobival dotacije. Del sredstev bi se namenil izključno za dotacije osnovnim organizacijam, del pa za pomoč kvalitetnemu športu.

Sprejetje sklepa o formiranju sklada bo velik korak v razvoju telesne kulture v novomeški komuni. Upamo, da bodo sedanji načrti realizirani, ker je tako lahko zagotovljen uspešen razvoj športu in telesni vzgoji. Ob sedanjem vedno hitrejšem družbeno političnem in gospodarskem razvoju dobiva telesna kultura pomembnejšo vlogo v našem življenju. Postaja življenjska potreba delovnih ljudi, zato jo je treba vsestransko podpreti.

fm

Pestra športna dejavnost ŠSD »KATJA RUPENA« v Novem mestu

21. aprila je ŠSD »Katja Rupena« priredilo strelsko prvenstvo. Udeležilo se ga je 13 strelcev novomeške osnovne šole. Doseženi rezultati so bili slabi, vendar so temu krive predvsem slabe puške.

Rezultati: 1. Lavrič 56 krogov, 2. Vončina 40, 3. Zupan 30, 4. Urbas 24, 5. Igor Malič 20, 6. Skrabl 17, 7. Mohorič 12, 8. Romih 11, 9. Sporar 6, 10.—11. Pelko in Kalčič 3, 12. Mihelčič 1, 13. Potočar 0 krogov.

Najboljši strelci so se v nedeljo udeležili Pionirjevega prvenstva.

Istega dne je bilo v telovadnici osnovne šole šolsko prvenstvo v namiznem tenisu. Kljub velikemu zanimanju za ta šport se je prvenstva udeležilo le 16 tekmovalcev, deklet pa sploh ni bilo.

Tekmovali so po izločilnem sistemu. V odsotnosti Gundeja je prepričljivo zmagal Marijan Somrak, ki je v finalu odpravil Ravbarja z 2:0. Na drugo mesto se je uvrstil Marijan Ravbar, tretji je bil Danilo Breščak, četrto mesto pa je proti pričakovanju zasedel Milan Uhan.

V parih sta zmagala Somrak in Gunge, saj sta vse igre prepričljivo dobila z rezultatom 2:0. V finalu sta premagala par Ravbar:Malič B z 2:0, ki sta se tako plasirala na drugo mesto. Skupno je sodelovalo osem parov.

Na bližnjih tekmovanjih bodo zastopali novomeško osnovno šolo: v prvi ekipi Gunde (6a) in Somrak (8b), v drugi pa Ravbar in Breščak (oba 8a).

Slavko Splihal

PRAZNIK DELA POZDRAVLJAMO

S SERIJSKO PROIZVODNJO NOVEGA KAMIONETA LASTNE KONSTRUKCIJE

IMV-1250 »KURIR«

POZDRAVLJAMO VSE DELOVNE LJUDI NAŠEGA OKRAJA IN NAŠE DOMOVINE! TUDI VNAPREJ BOMO VLAGALI VSE SILE IN SPOSOBNOSTI ZA VSESTRANSKI GOSPODARSKI RAZVOJ NAŠE POKRAJINE!

DELU ČAST IN OBLAST!

imv

NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOLJ: **Kako sta se sprla** 12

Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič

Zategavoljo prosim, da imenovanega plemiča kot roparja, bogoskrunca in tatu, ki je bil že zasačen pri ropu in tatvinah, vkujete v železje in odpeljete v ječo ali državno kaznilnico, mu po zaslišanju odvzamete čin in plemstvo, ga pošteno premlatite s šibami in po potrebi pošljete na prisilno delo v Sibirijo. Poravnati mora tudi stroške in škodo. Sodišče naj to mojo prošnjo in pritožbo nemudoma reši.

Na to pritožbo je dal svoj lastnoročni podpis plemič mirgoroškega okraja **Ivan Nikiforovič Dovgočhun.«**

Komaj je tajnik prebral, je Ivan Nikiforovič vzel kapo, se priklonil in hotel iti.

»Kam tako urno, Ivan Nikiforovič?« je zaklical sodnik. »Posedite malo! Srknite čaja! Orliška, čužka štorasta, kaj stojiš in pomežikuješ škribanom! Zgani se, čaja prinesi!«

Ali Ivan Nikiforovič, preplašen, ker je šel tako daleč od doma in spričo nevarne nezgode, ki ga je bila zadela med vrati, se je pregozdil med podboji in dejal: »Lepo zahvalim, prav z veseljem bi...« Zaloputnil je za seboj vrata in pustil v sobi osupli sodni zbor.

Kaj so hoteli! Vzeli so obe tožbi in vsa zadeva je začela postajati presneto resna in pomenljiva. Na lepem pa je nepredvideno naključe dalo tej čudni pravdi še večjo zanimivost. Ko je sodnik v spremstvu prisednika in tajnika zapustil sodišče in so pisarji trpali v vrečo kokoši, jajca, krajce kruha, kolače in druge jestvine, ki so jih nanesli prosilci, je planila v pisarno breja svinja. Na splošno začudenje se ni lotila kolačev in kruha, temveč je šavsnila po pritožbi Ivana Nikiforovića, ki je visela z roba mize. Sivorjava krmača je popadla listino in pobegnila tako urno, da je nobeden od pisarjev ni mogel dohiteti, čeprav so zmetali vanjo vsa ravnila in črnilnike.

Ta nenavadna prigoda je povzročila grozovito zmedo, kajti pritožba še ni bila prepisana. Sodišče oziroma prisednik in tajnik sta si dolgo belila glave s tem nezaslišanim dogodkom. Nazadnje so sklenili, da napišejo poročilo upravniku policije, saj tatvina listine spada pravzaprav v področje mestne policije. Zadevno poročilo je bilo pod številko 389 še talsti dan poslano upravi policije. Sledil je čudovito zanimiv pogovor, o katerem bodo bralci zvedeli v naslednjem poglavju.

PETO POGLAVJE
KI OPISUJE POSVET DVEH UGLEDNIH OSEB V MIRGORODU

Komaj je Ivan Ivanovič postoril svoje domače opravke in hotel po običaju malo počivati na mostovžu, je jako začuden opazil pri vratih neko rdeče svetlikanje. To so bili rdeči našitki upravnika policije, zamaščeni kakor ovratnik in na robovih že spremenjeni v pološčeno usnje. »Prav lepo, da je Pjotr Fjodorovič prišel na pomenek,« je pomislil Ivan Ivanovič. Strašansko ga je pa začudilo, da upravnik hodi tako nenavadno nagjo in opleta z rokami, kar je počel samo v redkih trenutkih. Upravnik je imel na uniformi osem gumbov: deveti se mu je odtrgal pred dvema letoma med procesijo, ko so posvetili neko cerkev. Policaji gumba vse doslej še niso našli, čeprav upravnik pri vsakem dnevnem raportu vpraša vodje policijskih postaj, kako je z gumbom. Teh osem gumbov je imel našitih tako, kakor ženske sadijo bob: eden desno, drugi levo. V zadnji vojni so upravnika obstrelili v levo nogo, zato je sedaj šepal in jo postavljal tako daleč od sebe, da je s tem kvaril vso prizadevnost zdrave desne noge. In kolikor bolj je upravnik spešil s to čudno hojo, toliko počasneje se je premikal naprej. In preden je upravnik prispel do mostovža, je imel Ivan Ivanovič dovolj časa za ugibanje, zakaj možak tako opleta z rokami. Posebno čudno se mu je zdelo, zakaj ima upravnik celo novo sabljo. Stvar mora biti presneto resna.

»O, pozdravljeni, Peter Fjodorovič!« je kriknil Ivan Ivanovič. Povedali smo že, da je bil po značaju strašansko zvedav in sedaj nikakor ni mogel krotiti radovednosti, videč, kako upravnik policije hrabro osvaja pristop v hišo, šez meraj gleda samo v tla in se prepira s svojimi koraki, ki nočejo ne zlepa ne zgrda v enem samem zaletu zavzeti stopnic.

»Dober dan voščim ljubemu prijatelju in dobrotniku Ivanu Ivanoviču!« je odzdravil upravnik.

»Izvolite sesti, prosim! Ranjena noga vam nagaja in ste se utrudili, kakor vidim...«

»Moja noga!« je kriknil policist in ošvrknil Ivana Ivanovića s takim pogledom, s kakršnim se ozre velikan na pritilikavca, pedantni učenjak na plesnega učitelja. Pri tem je stegnil nogo in butnil z njo ob tla. Ali ta hrabrost ga je drago veljala — vse telo se mu je zamajalo, z nosom pa je šavsnil ograjo. Hoteč zabrisati nerodni pripetljaj, se je modri varuh postave urno zravnal in segel v žep, kakor da išče tobačnico. »Tako vam povem, preljubi prijatelj in dobrotnik Ivan Ivanovič, da sem v svojem življenju uganjal še vse drugačne pohode. Da, res je, kar pravim! Denimo, za časa vojne leta 1807... E, če bi vam povedal, kako spretno sem se prekobalil čez ograjo k neki zali Nemki.« Upravnik je pomežiknil z enim očesom in se preklemano zvito nasmehnil.

»Kod ste pa danes hodili?« je vprašal Ivan Ivanovič, da bi ustavil policistovo zgovornost in čimprej obrnil pomenek na vzrok obiska. Kako rad bi pobaral upravnika, kaj ga je prineslo, ali kot dober poznavalec ljudi je čutil, da bi vprašanje ne bilo prikladno.

Enajst strašnih dni

Brodolomci sredi Indijskega oceana so jedli lastno obleko

24. marca se je 24 prebivalcev majhnega otočka Car v Indijskem oceanu vkrcalo na ladjico na vesla, da bi dosegli 12 milj oddaljeni otok Chowra. Kmalu zatem, ko so prišli na odprto morje, pa jih je zalotil močan vihar in jih čele štiri dni premetaval po morju ter jim onemogočil prihod na cilj. Po tej nevihti so ponesrečenci sredi oceana brez vesel in hrane lahko upali le na srečno naključje.

Šele 7. aprila je parnik »Prome«, ki vzdržuje zvezo med Colombom in Rangunom, opazil ladjico z brodolomci. Reševalcem se je nudila strašna slika: brodolomci, od katerih so bili trije že mrtvi, so ležali na dnu ladjice. Večina je bila v nezavesti, ostali pa so bledli. Trupla mrtvih so že razpadala, predvsem zaradi vročega sonca. Vsi, razen edine ženske, so bili goli.

Pozneje so preživeli povedali, da so po nekaj dneh začeli uživati lastno obleko, namočeno v morski vodi. Trdili so, da jih je najbolj izmučilo sonce, saj niso imeli niti toliko moči, da bi vrgli trupla v morje. Število mrtvih je naraslo od treh, ki so umrli že v ladji, na pet, dva pa sta podlegla, preden so jih prepeljali v rangunsko bolnico.

Stanje devetnajstih preživelih se je znatno izboljšalo in se bodo v kratkem vrnili na domači otok.

Vasi v Makedoniji izginjajo

Po Makedoniji so v mnogih krajih zginile vasi, katere so kartografi še do nedavna vnašali v zemljevide. Vendar vasi niso zginile zaradi potresa ali kake druge nezgode, temveč zaradi izseljevanja. Z naglim povojnim razvojem Makedonije se nagio menja tudi sestav njenih prebivalcev: več sto tisoč Makedoncev je že zamenjalo svoje kmečko okolje za mestno. Cele vasi so ostale brez mladeničev in deklet, ker so se preselili v mesta. Precej makedonskih vasi kratkomalo ni več. Z zemljevida Makedonije so zbrisane Skačice, Hadžijusufi, Ubovo, Eneševo, Greška in druge vasi v osrednjem delu Makedonije. V nekaterih vaseh žive samo še po dve družini, ali celo ena sama. Tudi pri nedavni anketi med šolsko mladino sta od petdesetih učencev zapisala le dva, da bi rada ostala na domačiji. Vsi drugi hočejo naprej v šole pa v obrt, industrijo in trgovino.

Dopisujte v vaše komunsko glasilo!

Srečanje v mraku na Mirni: večerje še ni, pa lahko še malo poskačejo, dokler jih mame ne bodo poklicale v hišo...

Še enkrat: cigarete in rak

Angleški zdravniki iz »Royal College of Medicine« so izjavili, da je kajenju cigaret pripisati morda odločilno vlogo pri naraščanju rakavih obolenj.

Komisija, ki je imela nalogo, da razišče to važno vprašanje, je izjavila, da je na vsakih 23 strastnih kadilcev eden v naslednjih desetih letih obsojen na smrt. K temu je dodal dr. Robert Platt, da je l. 1961 dvajset tisoč ljudi v Angliji umrlo zaradi raka na pljučih. In prav kajenje je krivo temu obolenju.

Z romunske meje

pošilja prvomajske pozdrave z najboljšimi željami za vse domače vojak **Ivan Zupan.**

Skoraj milijon na »LOTO«: v Novem mestu!

Kakor je poročal Ljubljanski devnik 24. aprila, je tov. Marija Vesel iz Novega mesta v igri na srečo »LOTO« zadela pretekli teden 794.000 · dinarjev. Z možem Igorjem igrata LO To že ves čas, pri izbiri 6 »srečnih« številk pa je imela Marija doslej zanesljivo roko. Že trikrat je imela »trojke«, tokrat pa »štirico«, ki ji je poplačala dosedanje sorazmerno majhne izdatke za LOTO.

Želva kot orožje

Neki mladi mož je prispel k vratom živalskega vrta v Philadelphiji z želvo v rokah. 79-letni vratar je bil prepričan, da namerava oddati želvo v upravi vrta in mu je odpri vrata. Ko pa je mladi mož stopil v vratarnico, je z želvo treščil starega vratarja po glavi. Vratar je obležal nezavesten, nepridiprav pa je odnesel iz blagajne sto dolarjev in izginil.

Čestitka iz Paračina

Franc Tomaževič in Božidar Pivec, vojaka iz Paračina, voščita za delavski praznik in želita obilo delovnih uspehov vsemu prebivalstvu Bele krajine!

Alkohol nima šoferskega izpita

Ali šoferji pijanci ali ne? Kaj je pokazal zadnji preizkus z alkotesti v našem okraju? — Letos je bilo v okraju že 22 prometnih nesreč, izmed katerih bi jih lahko večino preprečili!

Mnogokrat občudujemo spretnost šoferjev, ko v ozkih ovinkih dolgi avtobus tako lepo sukajo. Tudi mnogi vozniki tovornjakov se nam smilijo. Šoferji res težko in odgovorno službo, toda ali so vsi, da jim lahko zaupamo? Ali matj varno sedi avtobusu, ko se pelje na obisk k sinu vojaku? Ali bo šez mera gleda samo v tla in se prepira s svojimi koraki, ki nočejo ne zlepa ne zgrda v enem samem zaletu zavzeti stopnic.

Vsi novomeški pošti si je ogledali prostore Komisija za ugotavljanje vinjenosti voznikov. Trije prometni milicniki so bili zaposleni tu, ki je izpred avtobusne postaje pospremljal v sobo šoferjev avtobusov. Prvotno so morali v sobo vstopiti vsi šoferji avtobusov in tudi balončekc. Nihče se ni upiral in stvar je potekala zelo lepo. Preizkus tre- dobro opravili preizkusni izpit, priporočamo, da se varujejo alkohola tudi vnaprej, saj nihče ne ve, kje in kdaj ga bo prestregel prometni miličnik in ga preizkusil z alkotestom.

»Tovarišica, le nalijte šoferju, to je naš človek! Le točite, vse plačamo! Naj pije, revež, ko nas mora voziti...« — In šofer včasih res pije...

»Prav res, da nisem pil!«

Na Otočcu je bilo zanimivejše. V prostorih bencinske črpalke smo imeli nove stranke. Miličnik je pripeljal z odličnim uspehom naslednji tovariši: Franc, šofer podjetja iz Brežic, ki vozi na Ljubljana—Rajko Setinik Novo mesto—Brežinik tovornjaka pri komunalni upravi, tovornjaka pri podjetju Ivan Mišjak Senčar; Karel Deoznik avtobusa, ki Kočevja v Novo mesto Vukčević, šofer Gorjancic, ki vozi Novo mesto—Krško Jevica! Mirko Prelozi avtobus v Ljubjeko Zužemberka, in Dobrepolje—Novo navedenih tovarišnikl kristalčki, ki se zaužiti količini takoj spremenijo, čisti.

Steklenice piva in šilce je spil šofer Stanivnik, ki vozi iz Kar- Novo mesto. Samo steklenice piva, dovolj, da je preizkus dočen odstotek alkrvi, dovoljene meje presegel.

Sem, ki so tokrat mirno koračili preko avtomobilske ceste. Le 80 metrov dalje bi jo lahko varno prešli, saj je tam lep podvoz. Trije učenci petega razreda iz Bele cerkve so dobili takoj vso kri v glavo, ko jih je miličnik poklical. Objubili so, da ne bodo nikoli več hodili po »cesti smrti«. Prometna vzgoja na šolah bi take primere gotovo preprečila!

V Šentjerneju ga radi pijejo, ker ni dobre cestne kontrole

Izpred Recljeve gostilne sta dva kamiona zapeljala prav pred naš avtomobil. To sta bila Kremenova tovornjaka. Šofer prvega z oznako NM 23-11 Franc Vajs iz Novega mesta je bil popolnoma trezen, z voznikom drugega pa je bilo drugače.

Takoj, ko je Karel Antončič prišel v sobo, je bil ob sapo. Snel je črne naočnike in pobledel. Takole je začel:

— Včeraj smo pri Vrhovniku kegljali, nato pa smo v novomeški spodnji kavarni še pili. Ob treh sem šel spat, ob šestih pa sem že bil na vožnji. Zdajle sem spil dva deci vina.

— Krepko ste ga polomili, mu je dejal miličnik in mu ponudil preizkusni balonček.

Ko ga je napihnil, je brez besed obstal. Morda je pomislil na ženo in dva otroka, ki jih mora preživljati? Se je res skesal in se namerava poboljšati ali pa bo nadaljeval z alkoholom in v njem končal? Kdo bo potem skrbel za družino? Kdo bo močno vinjenega voznika spametoval, da ne bo nikdar več v takem stanju sedel za volan? Morda sodnik za prekrške, ki bo tudi v tem primeru izrekel zadnjo besedo.

— Tudi **Rudolf Lipar**, šofer kmetijske zadruge v Šentjerneju, ki je vozil avto TAM, naložen z železniškimi pragovi in ljudmi, je bil vinjen.

— Ste kaj zajtrkovali danes, tako po šofersko? ga prometni smehljaje pobara.

— Sem. »Jaffa« sok in kokto.

— Utrujeni se mi zdite, nadaljuje miličnik. — Kaj pa včeraj?

— Ja, včeraj... včeraj sem imel god... V gostilni smo ga praznovali.

Tudi Lipar je šel zgodaj na vožnjo, tudi on ni bil prespan. Doma ima dva otroka, stara tri in šest let. Mar ni nikjer videl plakata »Oška, vrni se zdrav domov?« Se ga nasveti, ki so jih bili deležni vsi vozniki v tednu varnosti, niso prav nič prijeli?

Največji sovražnik: ALKOHOL!

V letošnjem prvem tromesečju je bilo na področju našega okraja 22 prometnih nesreč, od tega je bil v štirih primerih kriv — ALKOHOL. Rezultat: 1 smrten primer, 11 ljudi je bilo teže in lažje poškodovanih, gmotna škoda je znašala 4,266.000 dinarjev; vračunana ni škoda zaradi izostanka od dela, stroški zdravljenja itd.

V navadi je, da rojstne dneve in godove zalivamo z dobro kapljico, da rojstvo sina ali hčerke slavimo v gostilni v krogu svojih prijateljev. Nihče nima nič proti temu, če se potem prespimo in naslednjega dne v redu opravljamo službo. Šoferji pa bi 24 ur po popivanju ne smeli opravljati vožnj, dokler alkohol, ki so ga zaužili, ne preneha delovati!

Največji sovražnik voznika je alkohol!

Tega bi se morali zavedati vsi poklicni vozniki, kakor tudi šoferji amaterji, da bi

Iz gostilne v avtomobil, potem pa »veselo naokoli« — mar je malo takih družb in družbic, ki brezvestno ogrožajo okolico? Vsak pošten državljan zato samo pozdravlja sleherni, še tako strogi ukrep proti vinjenim šoferjem, pa naj gre za poklicne voznike ali za amaterje!

lahko mirne vesti kjerkoli pričakali prometno milico!

Pred nami so prvomajski prazniki. Običajno v teh dneh nobeno vozilo ne ostane v garaži. Družina gre na izlet k sorodnikom, imovitejši pa zavijejo na morje ali v gorske hotele. Vsem želimo prijetno prvomajsko praznovanje, zaupamo pa jim, da bo v teh dneh prometna milica še budneje pazila na vinjenost voznikov! Naj ne bo nihče razočaran, če bo moral daleč od doma zapustiti vozilo in peš nadaljevati pot!

RIA BACER

Prvomajski pozdravi

Naši fantje, ki so pri vojakih v Sarajevu, čestitajo za praznik dela vsem bralcem našega lista, posebno kolektivu novomeške IMV, in toplo pozdravljajo svoje domače. Lojze Beve, Franc Hrovatič, Jože Žnideršič in Alojz Petrnač.

Pozdrav iz Požarevca

Dolenjski fantje, ki so pri vojakih v Požarovcu, pozdravljajo starše, brate, sestre in prijatelje, vsem dolenjskim ljudem iz domačih krajev pa voščitjo za 1. maj. Mladini iz Velikega Gabra želimo še mnogo uspehov! **Ivan Mrzel, Edi Kovač in Ivan Težak.**

MLADIM BRALCEM DOLENJSKEGA LISTA!

Slikanice o STAREM VOLKODLAKU je konec; morda se je končala malo drugače kot ste pričakovali, popeljala pa vas je v divjino in vas seznanila z življenjem, o kakršnem berete to in ono v knjigah.

V kratkem bomo začeli objavljati novo slikanico: po znani povesti Jacka Londona jo je priredil Stanko Simenc, riše pa jo Janez Gruden: KRIŠTOF DIMAČ je naslov naše nove slikanice. Z Dimačem boste odpotovali v kraje, kjer so nekoč iskali zlata doživljali najrazličnejše napete dogodke. Spet boste spoznali nekaj zgodovine in zemljepisja. Torej: že v kratkem — nova slikanica v Dolenjskem listu!

STARI VOLKODLAK

PO POVESTI E. T. Setona
RIŠE Branko Žinauer

77. Prvima dvema psoma je sledil tretji in nato četrti... Stari Volkodlak je stal na robu prepada trdno kakor skala. Psi so naskakovali divji zaradi dolgega lova. Zadnji so tiščali v ospredje, toda drug za drugim so morali spoznati strašne čeljusti volka velikana. Za prvimi petimi psi, ki so planili nad Volkodlaka, je prišel Nero — najmočnejši pes v tropu. Skoro istočasno z njim je napadel tudi Tiger, majhen, toda spreten pes z dolgoletnimi izkušnjami na volkove. Ali bosta ta dva uspela omajati starega Volkodlaka?

78. Lovci na drugi strani kanjona so s pridržanim dihom zasledovali ta grozni prizor. Nero je napadel naravnost — njemu skoro pod nogami pa je Tiger s svojimi ostrimi zobmi prežal na kakšno nezaščiteno mesto na volkovem vratu. Toda Volkodlak se je za trenutek umaknil prav na rob skalnate police. Nero je nepremišljeno planil za njim in v naslednjem trenutku zgrmel v prepad. Takoj za njim je tudi Tiger z veliko rano na glavi izgubil tla pod nogami ter padel v globino. Kar je sledilo, je bilo samo še strašno klanje...

79. Pes za psom se je poganjal v volka in enega za drugim so silne čeljusti starega razbojnika pognale v smrt, dokler se ni vseh petnajst zvestih psov raztreščilo na skalah v globini prepada. Stari Volkodlak je ostal sam. Za trenutek je še počakal, če prihaja še kakšen sovražnik. Ko pa je videl, da je ostal edini gospodar v svojem gorskem kraljestvu, je dvignil glavo in z zateglim tuljenjem oznanil težko priborjeno zmago. Zadnjič je še postal na robu skalne police, nato pa se obrnil in izginil za skalami neprehodnega Stražnega vrha...

80. Nekaj mesecev po tem gom zopet jahala po prerij lovec je pravkar končal p dlaku. »Poglej,« je dejal, večji farmar Penroof prod sell. Ni vedel, kako naj V tistem trenutku se je o voleče tuljenje. Bil je g »To je zopet on!« je dejal bi tovariše na lov? Zopet krav. Norčuje se iz nas, remo do živega. Toda t obračuna!«

odku sva s Kin- je že mrak in o starem Volko- njega je naj- tarmo in se pre- sicer pomagal.« od reke mogočno bresunljiv glas: »Slišiš, kako va- šel po eno naših jal, da mu ne mo- aj bo prišla ura KONEC —

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

20

V svojo sobo slišim, kako drdrajo dvigala, kako treskajo vrata. Nenadoma plane v sobo vodja plinske komande. Brez sape mi pove, da so med trupli našli še živo štirinajstletno dekletce.

Pograbim svojo zdravniško torbico in dirjam z vodjo v plinsko celico. Ob steni leži golo dekletce, na pol pokrito s trupli. Nezavestno je, hrope. Ljudje »Posebne komande« so zbegani, vsi iz sebe so! Nekaj neverjetnega! Doslej se še nikoli ni zgodilo, da bi iz plinske celice prišel kdo živ. S skoro mrtvega telesa deklice odstranimo trupla. Zanesem jo v sosednjo sobo, kjer se »Posebna komanda« preoblači za svoje težko delo. Dekletce — morda ima petnajst let — položim na klop, vzamem brizgalko iz torbico in ji dam v nadlaktnico tri injekcije. Ljudje pokrijejo ledeno mrzlo telo z debelim plaščem. Eden teče v kuhinjo po vročega čaja ali juho. Vsi bi radi pomagali, vsi mislijo na svoje otroke. Naši napori so uspešni. Deklico strese krčevit kašelj in iz sebe vrže debelo kepo sluzi, nato odpre oči in strmi v strop. Napeto opazujem; dihanje postaja globlje, pljuča, razdražena od plina, hlepeče vsesavajo sveži zrak. Po utripanju žile sodim, da so injekcije začele delovati. Trajalo bo še nekaj minut, preden se dekletce popolnoma zave. Na njeni fini obrazek se zopet vrača življenje in barva, oči postajajo jasne. Presenečeno nas ogleduje. Njen pogled potuje od enega do drugega. Nato spet zapre oči. Ne ve še, kaj se je z njo zgodilo. Njena zavest je še motna. Morda se spominja tovornega vagona, ki jo je pripeljal sem. Morda misli na dolgo vrsto ljudi, na svetlo dvorano, kjer so se vsi morali sleči. Na to, kako so jih gole potisnili v prazen prostor, kako je v strahu iskala mater... svojce... Kako se je nenadoma stemnilo, kako jo je dušilo v grlu, kako se je zgrudila... Na konec se gotovo ne spominja.

Dekletce postaja živahnejše. Dvigne glavo, razprostre roki, pogleduje na levo, na desno. Nato se njen obraz spači v nemi grozi. Naglo me pograbi za ovratnik plašča in se ga krčevito oprime ter se skuša dvigniti. Položim jo nazaj, toda vedno znova se dviguje in hoče sesti. Hud živčni zlom ji stresa telo. Le počasi se spet pomiri. Negibno leži tu, po licih ji polze neme solze, ne ihtenja ne vzdiha ni iz njenih mladih prsi.

Tiho in tolažeče ji prigovarjam. Šele čez čas dobim odgovor na svoja vprašanja. Iz Sedmograške je. Šestnajst let je stara. Deportirali so jo s starši vred.

Deklica pije vročo mesno juho. Ljudje »Posebne komande« so ji nanosili vsega, karkoli so mogli, toda ničesar ji za sedaj še ne dovolim zaužiti. Dobro jo pokrijem in ji naročim, naj poskuša nekoliko zaspati.

Moja preudarjanja prehitevajo drugo drugega. Posvetujemo se. Zdaj šele se pojavlja najtežje vprašanje: kam z deklico? Tu ne more ostati, to je več kot gotovo. Krematorij. »Posebna komanda«. Kaj naj počne tu šestnajstletno dekletce?

Ni nam dano dolgo časa premišljati. Oberscharführer Mussfeld je že na svojem običajnem kontrolnem obhodu. Ko pride mimo odprtih vrat in nas vidi stati v gruči, vpraša, kaj se je zgodilo. Preden moremo odgovoriti, je že opazil deklico. Pomignem ostalim, naj me puste samega z Mussfeldom. Poskusiti hočem, kar se zdi nemogoče.

Trije meseci skupnega življenja v krematoriju so ustvarili med nama nekake človeške odnose. Pri najinih pogostnih srečavanjih sem mogel ugotoviti, da Mussfeld nenavadno ceni moje strokovno znanje, posebno kar zadeva obdukcijsko delo. Večkrat mi je to že pokazal. Ve tudi, da je dr. Mengele, človek, ki v taborišču vse trepeta pred njim, moj predstojnik. V Mussfeldovih očeh je dr. Mengele velik učenjak. Delo v secirni dvorani je v prid nemški medicinski znanosti. In kot zdravnik za seciranje prispevam po njegovem naziranju k temu dobršen del.

Oberscharführer Mussfeld je komandant krematorija I. in njegov najboljši strelec. S tremi esesovci opravlja streljanje v tilnik. Krematorij so le za uničevanje velikih množic. Če je ljudi manj kot pet sto, jih likvidirajo s streli v tilnik.

Pripovedujem Mussfeldu strahotno zgodbo deklice. Govorim mu o tem, kaj vse je pretrpela, kako je vdihavala cyclon, toda le v majhni množini. Podrli so jo na tla, kjer je obležala z obrazom na mokrih tleh. Zaradi tega se ni čisto zadušila, kajti v mokroti plin izgubi precej moči.

Ko mu vse pojasnim, ga poprosim, naj bi za deklico kaj storil. Zelo resno posluša, nato pa me vpraša, kako bi jaz rešil to zadevo. Z obraza mu berem, v kako težaven položaj sem ga spravil. Tu v krematoriju dekletce nikakor ne more ostati.

Samo ena možnost je, mu rečem. Dekle bi moralo skozi vrata krematorija. V bližini dela ženski bataljon. Dekle bi se lahko hitro pomešalo med delavke in potem odšlo z njimi v barake.

O vsem, kar se je z njo godilo, bi seve morala absolutno molčati. Med množico žensk bi se zanjo sploh nihče ne zmenil dosti, saj se večina žensk niti ne pozna med seboj.

Zmajuje z glavo.

Če bi bilo dekle vsaj nekaj let starejše. Kaka dvajsetletnica bi bila že dovolj razumna in previdna, da bi razumela izredni slučaj svoje rešitve in ne bi z nikomer govorila o tem. Mussfeld meni, da bi dekletce v svoji naivnosti takoj izblebetalo, kaj je videlo in doživelo. Kaj takega se bliskovito raznese. In vsi trije bi bili izgubljeni. Dekle, on in jaz.

»Tu ni pomoči,« pravi, «dekle ne sme ostati živo!« Pretresen ga prosim usmiljenja.

Vse zastonj! Četrt ure nato odpeljejo dekletce v prostor pred krematorijem. Strel v tilnik. Mussfeld ni streljal sam. Določil je to za svojega namestnika.

Tudi letos velik gospodarski napredek

Kakor smo že poročali, sta oba zbora občinskega ljudskega odbora na seji dne 13. aprila sprejela predlog programa letošnjega gospodarskega razvoja in proračuna občine. V zvezi s tem pomembnim dogodkom smo nedavno obiskali predsednika ObLO Videm-Krško StanetaNUNČIČA in ga zaprosili, da nam odgovori na tri vprašanja:

Katere so, tov. predsednik, osnovne naloge gospodarskega razvoja občine v letošnjem letu in kakšne so možnosti za njihovo uresničitev?

Osnovne naloge gospodarskega razvoja komune v letu 1962 so predvsem v nadaljnjem prilagajanju novemu gospodarskemu sistemu v vseh panogah gospodarstva in hitrejšem prilagajanju proizvodnje ter storitev pogojem domačega in tujega trga. Razvoj je usmerjen na industrijo, kmetijstvo, obrt in turizem, pa tudi ostalih gospodarskih panog ne bomo zanemarili. Letošnji program predvideva povečanje proizvodnje za nekaj nad 5 odstotkov, kar bo zahtevalo veliko naporov. Letos nameravamo končati z vsemi začetnimi investicijami v industriji, kmetijstvu in obrtništvu, kar nam bo omogočilo prihodnje leto še znatneje povečati proizvodnjo. S tem v zvezi se pojavlja važna naloga — vsklajevanje proizvodnje z nagrajevanjem. Nujno moramo doseči, da bo nagrajevanje v celoti odvisno od odgovornosti dela. Le tako lahko pričakujemo uspeh. Pri delitvi čistega dohodka na sklade morajo kolektivi upoštevati perspektivo gospodarjenja lastnega podjetja, pogojeno za naše tržišče in potrebe tržišča. Znotraj kolektiva pa je treba uvesti tako delitev osebnih dohodkov, ki bo krepila socialistične družbene odnose, ne pa ustvarjala razdor v kolektivu.

V kakšne svrhe so letos predvidene investicije?

V letošnjem letu predvidevamo, da bodo investicije znašale približno 4 milijarde 728 milijonov dinarjev. To pa je v primerjavi z letom 1961, ko je bilo vloženih preko milijardo 822 milijonov dinarjev, za 159 odstotkov več. Investicijske naložbe za poslovna sredstva v proizvodnji so predvidene v znesku preko 4 milijarde 339 milijonov dinarjev. Nadalje je za stanovanjsko izgradnjo predvidenih približno 180 milijonov, za komunalno dejavnost približno 100 milijonov, za zdravstvo okoli 40 milijonov, za šolstvo pa približno 20 milijonov. Omeniti moram, da je od skupnih investicij samo za industrijo določenih 3 milijarde 667 milijonov dinarjev. Ta sredstva so predvidena iz skladov gospodarskih organizacij, občinskega investicijskega sklada, stanovanjskega sklada, združenih sredstev v komuni ter posojil izven komune, vštevši inozemsko posojilo, namenjeno za dobavo drugega papirnega stroja. Pri stanovanjski izgradnji računamo tudi na sredstva zasebnih graditeljev in gospodarskih organizacij. Sredstva stanovanjskega sklada bodo letos znašala okoli 140 milijonov dinarjev. Kakor vidimo, so sredstva, dodeljena za zdravstvo in šolstvo, malenkostna, čeravno je tu veliko potreb. V petletnem gospodarskem programu komune je predvideno, da se v prvem obdobju tega gospodarskega programa vlaga pretežni del sredstev v izgradnjo industrije, kar nam bo omogočilo znatno povečati proizvodnjo v naslednjih letih. Menim, da bo treba v drugi polovici gospodarskega programa upoštevati potrebe za nemoten razvoj družbenih služb, t. j. prosvete, šolstva, zdravstva in komunalne dejavnosti. Sestava investicij za letošnje leto je pač takšna, da je ne moremo spreminjati.

Razvoj vseh družbenih služb je nedvomno važna za rast življenjskega standarda prebivalstva. Povejte nam, prosim, nekaj več o tem razvoju!

Popolnoma se strinjam z vašo ugotovitvijo. Življenjski standard se ne kaže samo v osebnih dohodkih, temveč sloni tudi na razvoju družbenih služb. Občani so torej zainteresirani na stanovanjski in komunalni izgradnji, na ureditvi in dobrem delovanju zdravstvene službe, na dobro urejenih šolah in drugih kulturnih ter vzgojnih ustanovah. Zaradi pomanjkanja sredstev pa do sedaj pri razvoju družbenih služb nismo dosegli večjega napredka. Vendar bomo že letos pričeli z izgradnjo zdravstvenega doma v Krškem, ki je nujno potreben za boljšo organizacijo zdravstvene službe v kraju. Trenutno se namreč dogaja, da se zaradi pomanjkanja zdravstvenih prostorov in zdravstvenega kadra večkrat pošiljajo bolniki na preglede v druge zdravstvene ustanove izven občine. To pa zdravstvene usluge podražuje. Zlasti je pereč problem ureditve zdravstvenih domov v Vidmu-Krškem in Kostanjevici, zato se ga bomo morali lotiti takoj. Hkrati s tem pa moramo misliti tudi na stanovanja za zdravstvene delavce. Zdravstveni domovi kot samostojni zavodi morajo tudi sami razmisliti o teh problemih in jih reševati z lastno iniciativo, seveda s pomočjo občine.

Veliko preglavic nam dela šolstvo. Šolam primanjkuje učnih pripomočkov, prav tako je oprema v večini primerov zastarela. V Vidmu-Krškem in Brestanici primanjkuje šolskih prostorov. Zato proučujemo možnost graditve novih šol. Podoben primer je tudi s koprivniško šolo. Prav tako je nerešeno vprašanje financiranja tehniške srednje šole. To šolo obiskujejo dijaki iz vsega okraja in bi jo zato morale materialno podpreti vse občine v okraju. Tudi gospodarske organizacije ne bi smele pri tem stati ob strani. Zavedati se morajo, da se v tej šoli vzgaja kader za naše gospodarstvo. Pojavlja se tudi potreba po ustanovitvi gimnazije v Vidmu-Krškem.

Poseben problem so naše prosvetne dvorane. V Kostanjevici in Leskovcu so prosvetne dvorane še vedno pod upravo kmetijskih zadrug. Vprašanje lastništva bomo morali rešiti čimprej. Kulturno-prosvetno delo se ne more odvijati na Raki, Velikem Trnu, Zdolah in na Velikem Kamnu, ker tam ni dvoran. V teh središčih občine so bile dane vse možnosti za gradnjo zadružnih domov, vendar zaradi nazadnjaške miselnosti niso bile izkoriščene. Manjka nam tudi čitalnic. Proučujemo možnost ustanovitve matične knjižnice in čitalnice v Krškem. Premalo je razvito tudi klubsko življenje. Prav tako bomo morali v bodoče posvetiti več pozornosti zaščiti kulturnih spomenikov. V poštev bi prišla Valvasorjeva hiša v Krškem, ki jo je treba preurediti in urediti v njej lokalno zbirko.

Za uspešen razvoj družbenih služb bo potrebno izdelati stvaren delovni program. Uresničitev tega programa pa bo nedvomno pripomogla k izboljšanju življenjske ravni naših občanov.

NAŠE ČESTITKE ZA ZLATO POROKO!

1. maja bosta praznovala JOŽE in MARIJA ČUČNIK iz Orehovca zlato poroko. Jožeta najbolje poznajo organizatorji osvobodilnega upora pod Gorjanci, saj jim je prvi prinašal hrano in poročila iz Kostanjevice. Zaradi sodelovanja s partizani so mu belogardisti čestokrat grozili in ga preganjali, živel je v pomanjkanju in s težavo preživljal družino s petimi otroki. — Jožetu in Mariji želimo ob njunem prazniku še mnogo zdravja in dobre volje!

REVIJA SE NADALJUJE

Po petkovi otvoritvi, o kateri poročamo danes posebej, so v nedeljo popoldan nastopili člani Svobode iz Brestanice s SAMORASTNIKI Prežiha v Mikelnovi priredbi. Dramska kronika v režiji in s sceno Nika Galeše je naletela na ugoden odmev med gledalci. Strokovna komisija je pohvalila skrbno izvedbo brestaniških igralcev, ki so presenetili tudi na lanski reviji.

V ponedeljek zvečer je nastopilo PD »Lojze Košak« iz Kostanjevice z dramo H. Timeyerja MLADOST PRED SODIŠČEM. Sodni proces za prestopke mladoletnikov z medigro je bil zaigran močno in prepričljivo. Tudi kostanjeviške igralce je strokovna komisija zelo pohvalila. Močan poudarek je dala drami likovno dognana scena, delo akadem. slikarja Mira Kuglerja iz Brežic, stalnega sodelavca kostanjeviškega odra.

V sredo popoldan je bila na vrsti BELOPISANA PRAVLJICA, mladinska igra Bože Podrgajs iz Črnomlja; v režiji in s sceno avtorice so jo igrali člani dramskega krožka črnomaljske osnovne šole. — Zvečer je bila slavnostna filmska predstava BALADE O TROBENTI IN OBLAKU, ki so jo prireditelji naknadno vstavili v program letošnje revije.

Jutri zvečer bo na vrsti OTHELLO, Shakespearova tragedija v 5 dejanjih, ki jo bodo podali člani novomeške Svobode; režiserja sta Tone Trdan in France Kralj, sceno pa sta izdelala Niko Golob in Ljubo Žagar.

V soboto zvečer bo z VEČEROM ZABAVNE GLASBE, na katerem bo sodelovalo 5 ansamblov, okrajna revija zaključena.

Več bomo o posameznih nastopih še poročali.

Deset let SD »CELULOZA«

Streiska družina »Celuloza« v Vidmu-Krškem bo letos praznovala desetletnico ustanovitve. Ob tem jubileju je pod pokroviteljstvom sindikalne podružnice izvedla med ekonomskimi enotami tekmovanje v streljanju z zračno puško, da se popularizira streiski šport med delavci v tovarni. Tekmovanje je trajalo od 28. marca do 16. aprila in je obsegalo tri kola. Vsaka ekipa je štela deset tekmovalcev in dve rezervi. Zanimivost tekmovanja je bila v »startnini«, ker je vsakdo že ob nastopu dobil 15 krogov.

Uspeh prireditve je presegel vsa pričakovanja. Od prijavljenih 240 članov kolektiva jih je nastopilo 226. Zanimanje je bilo od kola do kola večje, saj so streljali tudi člani, ki niso bili prijavljeni v ekipah. Upravičeno trdimo, da je bil ta nastop zares množičen. Razveseljiv je bil odziv žensk, med katerimi smo našli več streiskih talentov.

Končni vrstni red posameznih ekip:

1. I. ekonomska enota 1386 krogov, 2. VI. EE 1337, 3. II. EE 1143, 4. II. EE 1136, 5. I. EE 1071, 6. IV. EE 1070, 7. VI EE 1934, 8. VI. EE 924, 9. II. EE 891, 10. I. EE 780, 11. II. EE 692, 12. IV. EE 648, 13. IV EE 593, 14. IV. EE 554, 15. IV. EE 445, 16. III. EE 431, 17. IV. EE 408, 18. II. EE 396, 19. IV. EE 375, 20. V. EE 207.

Sklenili smo, da tovrstno tekmovanje ostane stalna oblika in ga bomo vsako leto izvedli v marcu ali aprilu kot uvod v športno sezono.

Prireditev je vzbudila v kolektivu tekmovalni duh, ki bo pomagal uspešno izvesti prvomajsko tekmovanje med ekonomskimi enotami v času od 23. do 29. aprila. Tekmovali bomo v lahki atletiki, odbojki, šahu, namiznem tenisu, balinanju, streljanju in krosu.

Tone Zalokar

Leskovški pionirji — prvaki v šahu

V Vidmu-Krškem je bilo 14. aprila občinsko šahovsko prvenstvo, na katerem so sodelovali pionirji s Senovega, iz Podbočja, Kostanjevice, Rake, Krškega in Leskovca. Prvo mesto med starejšimi pionirji in pionirkami, so zasedli pionirji in pionirke iz Leskovca. Med mlajšimi pionirji so bili najboljši Podbočjani, med mlajšimi pionirkami pa Kostanjevičanke.

Zmagovalci na občinskem prvenstvu so dobili za nagrado nove šahovske garniture, hkrati pa so si pridobili pravico za tekmovanje na okrajnem prvenstvu, ki bo še ta mesec v Novem mestu.

Leskovčanom želimo, da bi se dobro odrezali tudi v okrajni konkurenci.

Marcel Štefančič

Nepotreben poraz domačinov

Krški rokometaši so letos že drugič razočarali svoje navijače. V okviru slovenske rokometne lige so v nedeljo zgubili v Tržiču s tamkajšnjim zadnjeplasiranim moštvom na lestvici slovenske rokometne lige z rezultatom 24:22 (13:9). Trener krškega rokometnega moštva Ivan Srpčič nam je o poteku tekme dejal:

»Za poraz je krivo celo moštvo. Igralci so igrali nesmotrno, nepožrtvovalno in predvsem netaktično. Med igro niso upoštevali mojih nasvetov. Zlasti sta bili nezanesljivi krilski vrsti, ki nista izpolnili naših pričakovanj. S tako mlačno igro zares ni mogoče zmagati. Zelo mi je žal, da smo ravno mi morali prepustiti Tržiču prvo zmago v slovenski rokometni ligi. Izgubljeni točki bo težko nadoknaditi. Naši so zares dobro igrali samo prvih deset minut v drugem delu igre, potem pa, kot da smo se spoprijaznili s porazom. V bodoče bo potrebno zaigrati drugače. Sedaj imamo do 13. maja počitek. Tega dne pa bomo že igrali v Celju. Med tem časom se bomo temeljito pripravljali. Organizirati nameravamo več prijateljskih srečanj. Skušali bomo predvsem izboljšati krilski vrsti. Naj še dodam, da bomo 16. maja organizirali v počastitev dneva mladosti rokometni turnir v Krškem, ki se ga bosta po vsej verjetnosti udeležila zvezni ligaš ljubljanski Odred in rokometna ekipa Višje šole za telesno vzgojo. Na turnir bomo povabili še nekatera društva. Uspehi naše rokometne lige so odvisni predvsem od dobre volje igralcev. Mislim pa, da dobra volja je.«

SD »Celuloza« na bazenu: za kroge gre!

»NAŠI POGOVORI« že te dni

Doslej je občinski odbor SZDL Videm-Krško izdajal svoje glasilo »Informator«, ki je bilo namenjeno članom občinskega odbora SZDL, članom, komisijam in odbornikom krajevnih organizacij SZDL. Na predlog članov odbora krajevnih organizacij pa bo te dni glasilo izšlo z novim nazivom »Naši pogovori«. Med drugim bodo »Naši pogovori« prinesli obširno poročilo o družbenem planu in proračunu občine, kratko analizo razprav z zborov občanov in sestavek o tednu tiska v Vidmu-Krškem ter razstavi tiska v Kostanjevici.

Jutri plenum občinskega odbora SZDL

Jutri bo v sejni sobi občinskega odbora SZDL Videm-Krško plenum, ki bo obravnaval predlog o združevanju krajevnih organizacij in ustanovitvi podružnic krajevnih organizacij. Obširneje bomo o plenumu poročali v naslednji številki.

Neizkoriščeno kopališče

Čeravno so v Vidmu-Krškem tudi stanovanjske zgradbe brez kopalnic, je javno kopališče premalo izkoriščeno. Zato posluje samo dvakrat tedensko. Največji naval pa je ob sobotah. Ljudje so že neštetokrat predlagali, naj bi bilo kopališče odprto tudi ob nedeljah dopoldne. Vsekakor bi bilo potrebno ta predlog upoštevati!

69 ljudi z novim znanjem

Konec marca je bila zaključena večerna politična šola, ki je delovala v 4 oddelkih v Vidmu-Krškem, na Senovem in v Brestanici. Šolo je organizirala delavska univerza s pomočjo občinskega komiteja ZK. Predavanja so trajala 90 ur. 69 slušateljev — članov delavskega in družbenega samoupravljanja in vodstev. političnih organizacij je uspešno končalo večerno politično šolo. Program šole je vključeval štiri osnovna poglavja: »Komunisti in sodobni družbeni procesi«, »Družbeno-ekonomska graditev FLRJ«, »Načela politične ureditve FLRJ« ter »Marksizem in naša praksa«. Zaključni razgovori s slušatelji bodo od 15. do 20. aprila. Delavska univerza bo vsem slušateljem izdala potrdilo o končani politični šoli.

V VIDMU-KRSKEM SE JE V PETEK ZVEČER ZAČELA LETOSNJA OKRAJNA REVIJA KULTURNIH DEJAVNOSTI

Razveseljiv vzpon pevskih zborov

Ob udeležbi najodgovornejših predstavnikov OLO in okrajnega odbora SZDL, ObLO in ObO SZDL Videm-Krško, predstavnikov okrajnega in občinskega vodstva Svobod ter prosvetnih društev, zastopnikov nekaterih kolektivov in javne uprave se je pretekli petek zvečer v slavnostno okrašeni dvorani doma Svobode na Vidmu začela letošnja okrajna revija kulturnih dejavnosti.

Naznanili so jo zvoki fanfar, združeni pevski zbori pa so zapeli Internacionalo. Vse sodelujoče in goste je pozdravil Matko Matjan, predsednik občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev. Dejal je med drugim, da daje delo amaterjev iz vseh predelov okraja pestro in razveseljivo sliko o bogatem kulturno-prosvetnem življenju na našem področju. Medtem ko pevski zbori ponavljajo tradicionalno množičnost, je v ustvarjanju igralskih družin treba omeniti razveseljivo novost: čedalje bolj se posvečajo kvaliteti. Dejstvo, da nastopa letos na okrajni reviji 439 amaterjev, je vsekakor velik uspeh, na katerega smo lahko ponosni.

Sledil je zanimiv in bogat spored koncerta, za katerega je treba v celoti čestitati vsem nastopajočim.

Prvi je zapel **mladinski pevski zbor iz Krškega**, ki ga vodi prof. **Josip Klepac**. Za štiri pesmi, pri katerih je zbor dokazal veliko ubranost, svojstvene tone, izredno disciplineranost in v celoti osvajajoč nastop, so poslušalci nagradili mlade krške pevce z navdušenimi aplavzi. — Tako pohvalo je v celoti požel tudi **mladinski pevski zbor s Senovega**, ki ga vodi **Marija Mikeln**. Nastopil je z izredno mirnostjo, kakršne nima marsikak zbor odraslih pevcev; simpatična je bila samozavest mladih senovških pevcev, ki so peli s čustvom, interpretacija zbora pa je prav tako zelo dobra. Zares, presenetili so nas!

Vokalni oktet DPD Svoboda s Senovega, ki ga vodi pevovodja **Janez Zupančič**, je zapel Venturinijeve Zvezde žarijo pokojno, Maroltovo Kaj bi jaz tebi dal, črnsko duhovno pesem »O look away« v priredbi D. Čadeža in znano Kernjakovo pesem Mojcej. Zbor je vpet, saj poje in nastopa že deset let in ga v Spodnjem Posavju dobro poznajo.

S težkim, zelo zahtevnim sporedom je nastopil **mešani pevski zbor Svobode Dušan Jereb iz Novega mesta**, ki ga vodi pevovodja **Ernest Jazbec**. Simpatični zbor, ki se je tokrat prvič predstavil prebivalcem Spod. Posavja, je zapel Mendelssohnovo Slovo od gozda, Srebotnjakovo Pesem, Donatijev madrigal Gagliarda (v italijanskem jeziku) in Simonittijevo Jaše k nam Zeleni Jurij. Zbor je potrdil, da vlaga v svoje delo veliko časa in požrtvovalnosti vseh pevcev, njihovi glasovi pa se v težjih prvinah zahtevnih pesmi še niso docela ujeli in izzveneli v taki ubranosti, kot naj bi jo mešani zbor imel. Seveda je to spričo komaj enoletnega dela mladega zbora docela razumljivo; zbor pa je pel z velikim občutkom.

Za nov, zahtevnejši program so se odločili tudi pevci moškega pevskega zbora Svobode Dušan Jereb iz Novega mesta, ki ga vodi že vrsto let Tone Markelj. Zbor ima za sabo že več kot 50 samostojnih nastopov. Tokrat je občuteno zapel Srebotnjakove Bore, Simonittijevo Podoknico, Mirkovo Katrico in zelo zahtevno pesem Križ skladatelja R. Simonittija. — Zbor je pel ubrano, z velikim smislom za dinamiko in diciplino in požel za izvajanje tople aplavze.

Med koncertom so nastopili tudi recitatorji: **Lidija Kozinc** iz brestaniške Svobode, **Dragica Zupančič** iz trebanjskega Prosvetnega društva, **Metka Lupšina** iz krške osnovne šole, **Vera Jalovec** iz brežiške gimnazije in **Stanko Arnšek**, član Svobode Videm-Krško. Naj damo o njihovih recitacijah skupno oceno: umetnine Vinškove, Kajuha, Klopčiča, Bora in J. Wolkerja so podali doživeto, pristno, polnokrvno! Kot pevcem smo tudi njim iskreno hvaležni za večer, s katerim se je začela letošnja okrajna revija kulturnih dejavnosti!

Priznanje likovnim amaterjem

Okrajna revija kulturnih dejavnosti za 1962 se je začela v petek popoldne ob 17. uri v prostorih podjetja ELEKTRO-Krško na Vidmu z dogodkom, kakršnih imamo malo. Otvoritev **razstave likovnih amaterjev** je bila vsekakor pomemben, žal pa vse preredek pojav v kulturnem življenju našega okraja. Pomemben morda tolikanj bolj zato, ker je likovno življenje nekako v ozadju hitrega toka dogodkov, ki si podajajo roke na področju gospodarstva, komunalnih služb, zdravstva in drugih panog javnega udejstvovanja. Zato je treba tembolj pozdraviti misel okrajnega Sveta Svobod, da je ob letošnji reviji kulturnih dejavnosti zbral deset likovnih amaterjev in predstavil njihova dela ljubiteljem umetnosti. Do sobote zvečer bodo na ogled olja, akvareli, risbe in dva kipa, dela naslednjih avtorjev:

Bože Podrgajs iz Črnomlja, **Zorana Hočevarja** iz Metlike, **Albina Jakše** iz Gradca, **Lenarta Poljšaka** iz Sromelj, oficirja **Kreše Tonina** iz Brežic, **Albina Valanta** in **Viktorja Zemljaka** iz Vidma-Krškega, **Staneta Fabjančiča** iz Brestanice, **Toneta Jevnika** iz Kostanjevice in mladega kiparja **Jožeta Zagorca** iz Kostanjevice.

Razstavo je otvoril **Darko Mižigoj**, predsednik videmske Svobode, navzoči pa so bili predstavniki OLO in okrajnega odbora SZDL, okrajnega in občinskega vodstva Svobod ter ljubitelji likovne umetnosti. Po razstavi je vodil goste akademski slikar **prof. Miro Kugler** iz Brežic, ki je predstavil amaterje in njihovo delo. Razstavo si je vredno ogledati, saj nudi obiskovalcu prav pestre vtise. Od slik na steklu, ki jih obdaja rahel, a pristni primitivizem, do olj, akvarelov in tušev se človek sprehodi zares z mešanimi občutki. Mešanimi zategadelj, ker se sproti seznanja z miselnim svetom amaterjev, njihovimi pokrajinami, tihožitji, skicami in fantastiko. Prof. Kugler je podčrtal narodno likovno realnost, ki diha n. pr. iz slike na steklu, čeprav se moramo začuditi, da takega blaga pravzaprav ni še več med našimi ljudmi. Drugod spet se zelo hitro opazi vpliv šole tega ali onega mojstra, ki ga skuša amater hote ali morda samo podzavestno posnemati bodisi v iskanju motiva, bodisi v tehniki slikarskega ustvarjanja. Pri vplivu takega »šolanja« pa je treba poudariti, da gre razen nekaj izjem, kjer moramo govoriti o resničnem talentu, tako delo v napačno smer: slikar amater kaj rad zagrabi samo optično luskino danega predmeta v življenju, ne pa tega, kar naj bi človek doživljal ob tem pojavu. Redke so namreč sledi izpovednosti, ki je in ostane osnovno načelo umetnosti. Za čudo močno pa izbija na dan globlja izpovednost pri umetniku-samouku, ki je najbližji ljudski umetnosti, in pri tistih, ki se razvijajo v pravo smer. Prav ob tej ugotovitvi je treba pozdraviti predlog prof. Kuglerja, da naj bi se likovniki-amaterji v okraju združili v klub ali društvo, kjer bi se načrtno izobraževali in seznanjali s slikarstvom.

Prav bi bilo, da bi razstavo prenesli vsaj še v nekatera občinska središča; nedvomno bi povsod zbudila potrebno pozornost javnosti, razstavljena dela pa si je vredno ogledati, saj je med njimi več prav izvrstnih slik in zanimivih platen. Razstava naj bi sprožila večje zanimanje za likovno življenje v našem okraju. Lahko bi bila tudi prelomnica v naših odnosih do likovnega ustvarjanja, saj smo v estetski vzgoji naredili povsod v okraju šele prve resnejše korake.

Tg.

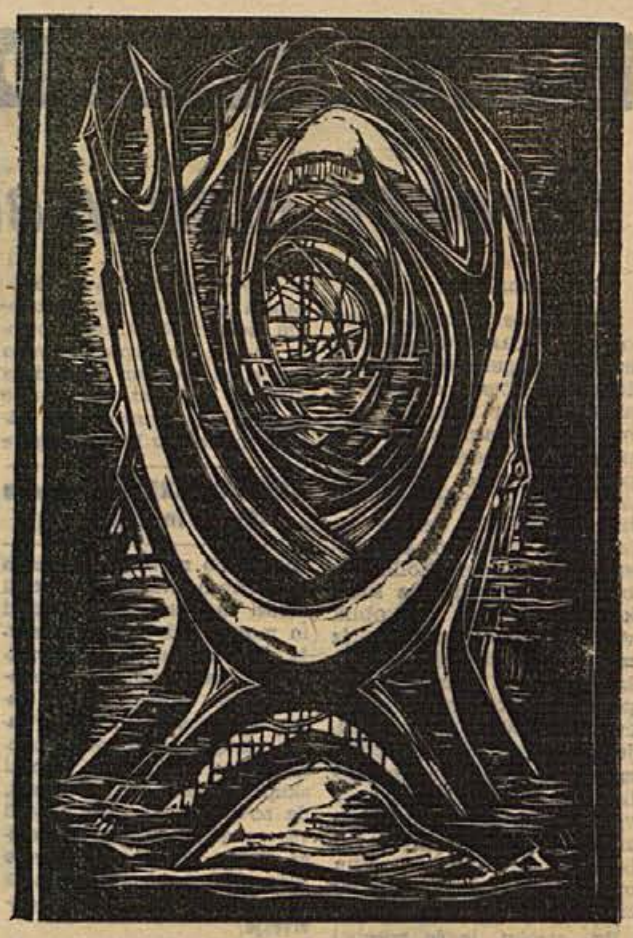

VLADO LAMUT: BRST (linorez, 1960-61) — z razstave Listi iz jugoslovanske grafike v Kostanjevici na Krki, ki bo odprta tudi čez prvomajske praznike

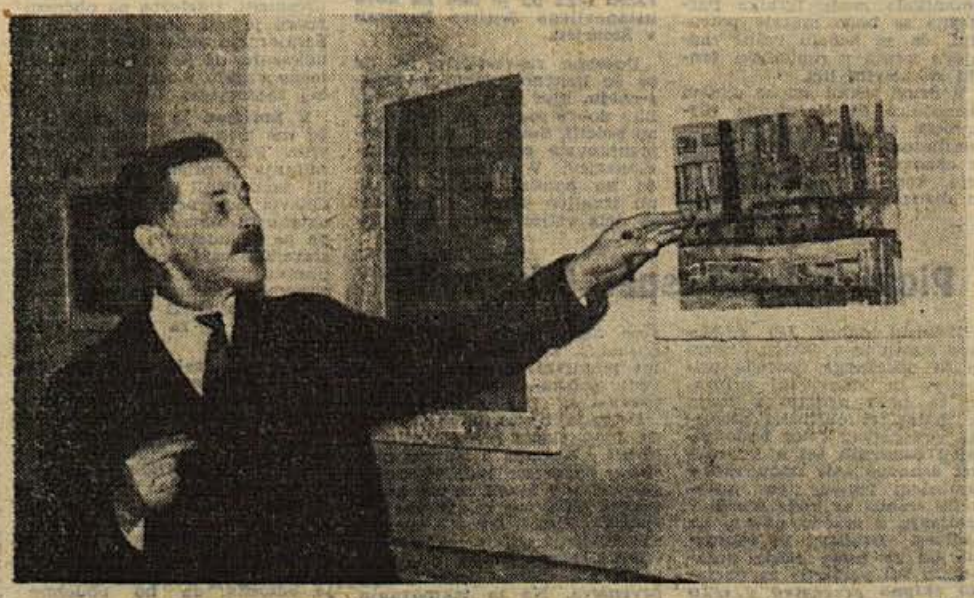

Prof. Miro Kugler razlaga sliko »ŽELEZARNE« avtorice Bože Podrgajsove iz Črnomlja (s petkove otvoritve razstave likovnih amaterjev v Vidmu-Krškem)

Knjižnice - naše bogastvo

14. in 15. aprila so v Novem mestu zborovali slovenski knjižničarji. Prvi dan so razpravljali o problemih knjižničarstva v okraju (referat o položaju knjižničarstva v okraju bo objavljal v nadaljevanjih Dolenjski list), poslušali poročilo in razpravljali o svetovni enotni katalogizaciji za abecedni imenski katalog ter o tekočih zadevah Društva bibliotekarjev Slovenije. Drugi dan pa je bil namenjen ogledu ljudskih knjižnic v Šentjerneju in Kostanjevici ter samostanski knjižnici v Pleterjah. Istočasno so si knjižničarji ogledali v Kostanjevici Gorjupovo galerijo, Lamutovo razstavišče, plastike Forma viva ter samostansko arhitekturo.

Po referatu o knjižničarstvu v okraju se je razvila živahna razprava. Ugotovljeno je bilo, da je v novomeškem okraju 412 knjižnic s 319.893 knjigami in da je bilo zanje potrošenih 19,149.399 dinarjev. Zaradi tega mora družba posvetiti vso skrb, da bodo knjige, služile svojemu namenu, da bodo knjižnice urejene in opremljene z vsemi poslovnimi knjigami. Skrb in nadzor nad vsemi knjižnicami ima po Zakonu o knjižnicah Matična knjižnica, ki naj bi bila v vsaki občini. Da pa lahko postane knjižnica matična, mora izpolnjevati te pogoje: strokovni kader, urejenost knjižnice, finančna sredstva in knjižni fond take knjižnice mora šteti najmanj 3000 zvezkov. Podrobnsti bodo izšle v pravilnikih v Uradnem listu. Občine v novomeškem okraju so kar formalno reševale problem matičnih knjižnic, ker so imenovali take knjižnice, ki ne izpolnjujejo niti enega pogoja, kaj šele vseh. Zato naj občine začasno pooblastijo Študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu za izvrševanje nalog matične knjižnice, dokler ne bodo izpolnjeni vsi pogoji pri knjižnicah v občinah, da bodo lahko prevzele te naloge. Izjemoma bi lahko opravljala naloge matične knjižnice le Ljudska knjižnica v Brežicah, toda le za ljudske knjižnice.

Ugotovljeno je bilo, da je Zakon o knjižnicah sicer zelo pozitivno vplival na knjižničarstvo v okraju, saj je bilo v l. 1962 marsikje več narejenega za ljudske knjižnice kot prej vsa leta po osvoboditvi skupaj. Tako n. pr. je bila v Črnomlju odprta 15. aprila ljudska knjižnica v novih prostorih. Občina Črnomelj je prispevala 1 milijon, prav toliko tudi Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Ta sklad je prispeval tudi metliški ljudski knjižnici 350.00 din in novomeški 1 milijon. Novomeška občina je dodelila ljudski knjižnici 1,500.000 dinarjev investicij in nove prostore. V Vidmu-Krškem bo ljudska knjižnica dobila prostore, ki jih sedaj zaseda banka. Ljudska knjižnica bo postala proračunska ustanova in ima že zagotovljen kader. Tudi ljudska knjižnica v Brežicah bo dobila lepe nove prostore in sodobno opremo. Ti uspehi bodo trajni in uspešni le, če bo imela vsaka občinska ljudska knjižnica poklicni in strokovni kader. Volonterji ne bodo zmogli vseh nalog, ki jih zakon daje matičnim knjižnicam. Volonterji so naredili veliko delo, saj so obdržali ljudsko knjižničarstvo v okraju kljub težkim pogojem. Njihova vloga in naloga bo še vedno zelo velika, saj bodo imeli na skrbi še vse ljudske knjižnice izven občinskih.

Diskusija je bila tudi o knjigoveznici. Dejstvo je, da v okraju nimamo knjigoveznice, ki bi zadovoljila potrebe ljudskih knjižnic in da bi bile cene uslug znosne. Prav tako so razpravljali, da založbe premalo skrbe za izdajo knjig, ki jih učenci in dijaki potrebujejo kot obvezno šolsko čtivo. Založbe naj v tem smislu preusmerijo svoj program. Tudi strokovne knjižnice morajo biti urejene in njih fond se mora izpopolnjevati z revijami. Skratka, knjižnice naj se uredijo po predpisanih pravilih, da bodo lahko sodelovale v medbibliotečni zamenjavi. Če bodo izpolnjeni nekateri pogoji (urejenost knjižnice, redno poslovanje itd.), bo sleherna knjižnica v okraju dobila knjigo, ki bi jo čitalec potreboval, iz drugih knjižnic v Sloveniji, lahko pa tudi iz inozemskih knjižnic. Če bodo knjižnice urejene, bo lahko tudi učitelj iz Jelševca dobil knjigo ali iz Študijske knjižnice v Novem mestu ali iz celjske ali iz NUK.

Posvetovanja sta se udeležila tudi Radko Polič, načelnik pri SPK LRS, in referentka za knjižnice pri SPK LRS tov. Mara Šlajpahova. Navzoči so bili tudi zastopniki okraja, OO SZDL ter predstavniki občin iz Brežic, Novega mesta, Sevnice, Trebnjega in Vidma-Krškega. Vsi navzoči — bilo jih je nad 70 — so si bili enotni v tem, da je posvetovanje doseglo svoj namen in vsi izven Novega mesta so bili presenečeni nad bogastvom Študijske knjižnice v Novem mestu in tov. Mara Šlajpahova je na zborovanju dejala, da sodi med najboljše študijske knjižnice v Sloveniji.

Ne smemo se zadovoljiti z začetnimi uspehi. Storimo vse, da bo ljudsko knjižničarstvo v novomeškem okraju uspevalo in opravljalo svoje poslanstvo.

B. K.

Razstava v Kostanjevici

Gorjupova galerija v Kostanjevici sporoča, da bo ob prvomajskih praznikih odprta razstava »Listi iz jugoslovanske grafike«. — Oglejte si tudi stalno zbirko slik in kipov Gorjupove galerije in umetnine lanskega mednarodnega kiparskega simpozija na vrtu kostanjeviškega gradu!

Otrokov manjvrednostni kompleks

(Nadaljevanje)

Včasih se ti medsebojni odnosi v razredu kažejo v še bolj negativnih oblikah tako, da učenci dražijo in zasmehujejo svojega plahega in osamljenega sočenca, kar seveda še bolj poglobi prepad med njim in tistimi, ki bi mu morali biti tovariški. Vzroki so lahko v otrokovi osebnosti ali v njegovi okolici. Če bi hoteli označiti na kratko vzroke vseh teh oblik vedenja, ki izvirajo iz manjvrednostnega občutka, potem bi se morali najprej ustaviti pri otrokovi čustveni občutljivosti. Ljudje smo različno občutljivi za razne težave in neuspehe, ki jih doživljamo v vsakdanjem življenju. Marsikomu že najmanjša žal beseda ali malenkostna opazka zagreni čustveno življenje.

Pri otroku je še posebej važno, koliko mu starši posvečajo ljubezni in naklonjenosti in kako spremljajo njegovo vsakdanje doživljanje. Če je teh toplih čustvenih stikov premalo, je otrok v svojih težnjah čustveno nezadovoljen. Ko se pridružijo še neuspehi pri delu, igri in učenju, se pri občutljivem otroku razvije negativno čustveno stanje, ki povsem obvladuje njegovo osebnost, mu jemlje pogum in samozavest ob stiku z ljudmi ter hromi njegove

DANICA MARION (iz revije »Otrok in družina«)

sile že ob najbolj preprostih zaposlitvah. Navadno so taki otroci tudi telesno bolj šibki in morda tudi rahlega zdravja. Še posebno pa so dovzetni za manjvrednostni občutek otroci s telesnimi in duševnimi hibami, ki jih že tako ovirajo pri njihovem uveljavljanju v določeni otroški skupnosti. Žal se še dogaja, da so otroci ali celo odrasli vse premalo obzirni do takega otroka, ki je zaradi svoje hibe tudi sicer prikrajšan za marsikatero osrečujoče doživetje.

Starši včasih tudi nehote in celo ob skrbni vzgoji povzročijo, da se v njihovem otroku začne razvijati negativni občutek manjvrednosti.

Če so pri svojih željah in načrtih, ki jih imajo ob vzgoji svojega otroka za njegovo prihodnost, preveč zahtevni in ne znajo pravilno oceniti otrokovih sposobnosti ter njegove telesne in duševne zmogljivosti, se zgodi, da mu postavljajo vse previsoke smotre, ki jih otrok ne more doseči. Zaradi tega otrok doživlja stalne neuspehe, ki mu jemljejo duševne sile tudi za tiste naloge, ki bi jih s svojimi sposobnostmi morda z lahkoto izpolnil. Če se pridružijo temu še tihe in glasne tožbe nezadovoljnih staršev in neugodne ocene učiteljev, otrok vedno bolj izgublja samozavest in se zateka v svoj svet ali v razne oblike vedenja, ki lahko vzbujajo našo zaskrbljenost (laž, potepanje, neodkritost), pa so vendarle povsem naravni odzivi otroka na položaj, ki se mu hoče na lažji način izogniti.

Tudi šola in njeno notranje življenje lahko povzroči pri čustveno občutljivem otroku doživljaje, ki se zasidrajo v otrokovi duševnosti kot nekaj neprijetnega in mučnega ter povzročajo, da otrok izgubi samozavest in veselje do sodelovanja v učnem procesu ali razredni skupnosti. Še posebno so lahko huda in odločilna doživetja vase zaprtih in občutljivih otrok, če učitelj nepremišljeno in le po površni presoji takemu učencu že vnaprej odreka sposobnosti za dosego določenih učnih smotrov. Prav tako ni vedno najbolje, če takemu učencu postavljamo za zgled sproščenega in samozavestnega učenca, ki z lahkoto obvlada snov ter s svojo zdravo življenjsko silo ter vedrino navezuje tople tovariške stike z drugimi učenci. Ob njem se bo tihi, nesproščeni učenec čutil še bolj manjvrednega in nesrečnega, čeprav bi morda s svojimi silami na svoj način tudi on lahko prispeval k uspehu razreda kot celote ter ob tem tudi sam doživel uspeh in priznanje.

Mornarski pozdravi in čestitke

Franc Smrekar iz Gor. Mraševega, **Ivan Šuštarič** iz Semiča, **Marijan Križan** in **Peter Zajc** iz Novega mesta, zdaj mornarji v Puli, pozdravljajo za 1. maj vse znance, posebno pa mladino iz domačih krajev.

Skoraj 300 nastopajočih na krosu

Čeprav je slabo vreme v zadnjih tednih preprečevalo, da bi se tekmovalci dobro dobro pripravili za okrajno prvenstvo v krosu, se je organizatorjem prvenstva — komisiji za atletiko pri OZTK Novo mesto prijavilo nič manj kot 281 tekmovalcev in tekmovalk!

Take udeležbe ni nihče pričakoval, zlasti ne, ker nekatere občinske zveze zaradi pomanjkanja časa in slabega vremena niso utegnile izvesti občinskih prvenstev.

In kakšni so bili rezultati?

Kot je bilo pričakovati, so največ prvih mest osvojili predstavniki ObZTK Metlika, ki so nastopali očitno ze dobro pripravljeni. Varovanci trenerja Likavca so bili dvakrat prvi in dvakrat drugi, po eno mesto pa so osvojili še zastopniki videmsko-krške in trebanjske občinske zveze.

Lep sončni dan je preteklo nedeljo privabil na stadion »Bratstva in enotnosti« v Novem mestu precej gledalcev, čeprav za okrajno prvenstvo v krosu ni bilo nobene reklame. Še več kot gledalcev pa je bilo tekmovalcev. Prirediteljem prvenstva se je prijavilo zlasti veliko pionirjev in pionirk. Mlajših pionirjev je startalo 57, mlajših pionirk pa celo 62, razen tega pa se je starterju Bukovcu iz Trebnjega prijavilo še 57 starejših pionirjev in 47 starejših pionirk. Živžav je bil res velik, nervoza pred nastopom prav tako, vendar se je kljub temu celotno tekmovanje odvijalo zelo hitro in je bilo končano v eri uri. Za to ima precej zaslug sodniški zbor, ki je svojo nalogo dobro opravil.

Čeprav je bila letos rekordna udeležba, vse občinske zveze le niso prijavile svojih zastopnikov. Pogrešali smo predstavnike brežiške in sevniške občine, razveseljivi pa so bili uspehi metliških tekmovalcev in tekmovalk, ki so se za prvenstvo zelo dobro pripravili: Brinc in Fux sta postala okrajna prvaka, Žugelj in Jeleničeva pa sta osvojila drugo mesto. Novomeška občina je bila najbolj množično zastopana in tudi po uspehih najboljša.

Edina slaba stran nedeljskega tekmovanja je bila v tem, da ni bilo tekmovarja v dveh ženskih disciplinah. V kategoriji starejših mladink in članic ni bilo prijav, zato smo v teh kategorijah ostali brez okrajnih prvakinj. To ni razveseljivo in kaže, da zlasti v novomeški ženski atletiki nekaj ni v redu.

Od posameznikov je najbolj prepričljivo osvojil naslov prvaka Vinko Istenič (PNM), ki je s precejšnjo prednostjo zmagal v skupini članov in starejših mladincev. Preseneča tudi drugo mesto sprinterja Padovana pri starejših mladincih, kar kaže, da se je na letošnjo sezono dobro pripravil. Zelo dobro sta tekmovala tudi Salmičeva iz Krškega pri mladinkah in Jarc (Nm) pri starejših pionirjih, ki sta zmagala z večjim naskokom, v ostalih kategorijah pa je bila borba za prvo mesto odločena šele v zadnjih metrih pred ciljem.

REZULTATI:

Mlajši pionirji: 1. **Marijan Brinc (Metlika)**, 1:35,3, 2. Gregor Grein (Nm) 1:38,5, 3. Ratibor Mustra (Črnomelj) 1:41,2, 4. Vlado Brinc (Metl.) 1:43,0.

Mlajše pionirke: 1. **Katica Močnik (Prečna)** 1:45,5, 2. Marija Jelenič (Metl.) 1:46,0, 3. Fani Vovk (M. Slatnik) 1:47,0, 4. Metka Zonta (M. Slatnik) 1:49,0, 5. Sonja Petrič (Šmihel) 1:50,0.

Starejši pionirji: 1. **Stane Jarc** (Nm) 2:14,0, 2. Tone Žugelj (Metlika) 2:18,3, 3. Danilo Miklavčič (Šmihel) 2:20,2, 4. Marijan Somrak (Nm) 2:22,2, 5. Dušan Blažič (Šmihel) 2:22,1.

Starejše pionirke: 1. **Marija Blažetič (Trebnje)** 1:44,5, 2. Marina Miklič (Otočec) 1:44,6, 3. Marija Stangelj (Šmihel) 1:44,7, 4. Ivanka Mužar (Metl.) 6:47,0, 5. Dragica Bohte (Nm) 1:48,9.

Mlajši mladinci: 1. **Manek Fux (Metl.)** 2:39,5, 2. Peter Kvaternik (Trebnje) 2:42,2, 3. Rane Harmelj (Črnomelj) 2:44,0 4. Ivan Šangelj (Nm) 2:44,9, 5. Božo Jurčič (Nm) 2:45,2.

Starejši mladinci: 1. **Božo Ostanek** (Nm) 2:43,0, 2. Alojz Padovan (Nm) 2:45,1, 3. Ivan Sribar (Krško) 2:49,0, 4. Stane Luksič (Nm) 2:50,2.

Mladinke: 1. **Betka Salmič** (Videm-Krško) 2:41,0, 2. Joža Novak (Nm) 2:50,0, 3. Slavka Belovič (Nm) 2:53,0.

Člani: 1. **Vinko Istenič (PNM)** 2:37,9, 2. Dejanović (Nm) 2:59,0.

fm

V šahovski sobi nove črnomaljske knjižnice — morda je med njimi novi Parma ali Gligorić? Pionirji radi prihajajo v prijazne prostore

Med 58 starejšimi pionirji je bila najboljša tale trojica (od leve proti desni): Žugelj (Metlika), Jarc (Novo mesto, okrajni prvak) in Miklavčič (Šmihel). Foto: Fr. Mikec

Okrajno pionirsko in mladinsko ekipno šahovsko prvenstvo

V okviru »Jugoslovanskih pionirskih iger« je bilo v nedeljo v Novem mestu okrajno pionirsko in mladinsko šahovsko prvenstvo, na katerem je nastopilo 19 ekip. Najštevilnejša je bila udeležba iz Brežic, ki so poslale 5 ekip. Tekmovanja se žal niso udeležile ekipe iz Sevnice in Metlike, iz Črnomlja pa le eno moštvo. Od šol sta se najbolj izkazali Podbočje in Brežice II. Njihove ekipe so osvojile prva mesta kar v dveh kategorijah. — Medtem ko so Brežice II zmagale pri mladinkah in mladincih, so učenci šole Podbočje, ki so se tekme udeležili s 3 moštvi, prevladovali v kategorijah pionirjev.

Rezultati:

Mlajše pionirke: 1. Kostanjevica (brez konkurence).

Starejše pionirke: 1. Podbočje 7 točk, 2. Šentjernej 4 točke, 3. Brežice I 1 točko.

Mladinke: 1. Brežice II 4 točke, 2. Leskovec 0 otčk.

Mlajši pionirji: 1. Podbočje 10 točk, 2.–3. Šentrupert in Brežice po 7 točk, 4. Novo mesto 0 točk.

Starejši pionirji: 1. Stari trg ob Kolpi 11,5 točke, 2. Novo mesto 9 točk, 3. Podbočje 8 točk, 4. Brežice I 7 točk, 5. Trebnje 4,5 točke.

Mladinci: 1. Brežice II 9 točk, 2. Leskovec 7,5 točke, 3. Novo mesto 6,5 točke, 4. Mokronog 1 točko.

Zmagovalne ekipe se bodo udeležile republiškega prvenstva v Ljubljani.

Koškarkarjem več pomoči!

Preteklo nedeljo so novomeški košarkarji pričeli z letošnjim prvenstvenim tekmovanjem, medtem ko bodo odbojkarji in odbojkarice pričeli to nedeljo (29. aprila) v Ljubljani oziroma Kranju. Nastopili so v Ljubljani, in ker so bili močno oslabljeni, so bili v srečanju s Partizanom iz Zg. Šiške občutno premagani. Domačini so zmagali z 99:64!

Prav bi bilo, da bi društvena uprava Partizana prisluhnila prošnjam košarkarske sekcije in jim nudila več pomoči. Res je, da je društvo še vedno v finančnih težavah, toda vsaj najnujnejše pogoje za redno delo bi bilo treba košarkarjem zagotoviti — predvsem rekvizite in sredstva za tekmovanje. Sekcija je še organizacijsko šibka, in če ne bo našla pomoči pri upravi društva, se ne bo mogla nikoli postaviti na noge.

fm

Šah v Stopičah

Letos smo pri stopiškem Partizanu ustanovili šahovsko sekcijo, ki je takoj pričela delati. Že februarja so organizirali propagandni turnir, ki se ga je udeležilo 10 šahistov. Na tem turnirju so bili doseženi tile rezultati: Franc Gazvoda in Judež 8, Kastelic 6, Badovinac in Pušavec 5, Milan Gazvoda 4 točke itd.

Drugega turnirja, ki se je začel marca in končal 1. aprila, se je udeležilo 13 tekmovalcev. Rezultati:

Judež 12, Franc Gazvoda 11, Milan Gazvoda in Turk 9, Badovinac 7,5, Kastelic 7, Brulc 6, Staniša 4,5, Klemenčič in Jeriček 3,5, Hren in Kralj 2, Lukšič 1 točko.

Razen turnirja so se stopniški šahisti udeležili tudi tekmovanja za pokal maršala Tita. V prvem kolu je štiričlanska ekipa igrala v Šmihelu proti tamkajšnjemu Partizanu in zmagala z rezultatom 3:1. Za Stopičane so bili uspešni na prvih treh deskah Gazvoda, Judež in Virc. V drugem kolu pa Novomeščanom niso bili kos in so proti ekipi, ki je nastopila s prvokategornikom dr. Goležem na čelu, izgubili z 0:4.

Franc Gazvoda

Domačim in znancem

iskreno voščilo za praznik dela! **Franc Žalec** iz Obrha in **Franc Flajnik** iz Hrasta pri Vinici, sedaj vojaka v Prokuplju.

Rokometne tekme v Črnomlju

V prvenstveni rokometni tekmi ženske republiške lige so igralke domačega Partizana izgubile s Svobodo iz Ljubljane s 4:9 (4:1). Domačinke so bile izrazito boljše v prvem polčasu, v drugem pa jim je zmanjkalo moči. Igralke Partizana se bodo morale potruditi, če se hočejo rešiti zadnjega mesta v republiški ženski rokometni ligi.

V drugi tekmi sta se moštvi Osmošolca in Garnizona (Črnomelj) razšli z neodločenim rezultatom 14:14. Mladi igralci iz osnovne šole zelo napredujejo, kar je rezultat rednega in disciplinirnega treninga.

Ivan Zunič

Nove telesnokulturne organizacije

Občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu si prizadeva, da bi v svoji občini izkoristila vse možnosti za ustanovitev novih telesnokulturnih organizacij, kjer so za to pogoji. **Uspehi so že tu, saj sta v prvem delu meseca aprila dve društvi, ki sta bili že čisto na tleh (Partizan v Šentjerneju in Skocjanu), izvedli obnovitvene občne zbore in pripravili precej obetajoč delovni načrt za letošnje leto, razen tega pa je bilo na novo ustanovljeno društvo Partizan v Smarjeti.**

Posebno razveseljivo je, da so se končno zganili v Šentjerneju, kjer imajo kolikor toliko dobre pogoje za delo (zlasti poleti), doslej pa jim je primanjkovalo prizadevnih funkcionarjev. V bodoče upamo, da bo položaj boljši, saj je bil izvoljen odbor, v katerem so dela voljni športni in telesnovzgojni delavci, imel pa bo prav gotovo široko podporo krajevnih činiteljev.

Tudi v **Skocjanu** so končno sklenili likvidirati mrtvilo v društvu Partizan. Na občnem zboru so sprejeli pester in obširen načrt za delo v letu 1962, ki ga bo društvena uprava, sestavljena v glavnem iz mladih ljudi (predsednica je znana atletinja Marija Vidmar, rekorderka Dolenjske v metu kopja), prav gotovo uspela uresničiti. Udeležba na občnem zboru je bila prav tako kot v Šentjerneju prav dobra, to pa dokazuje, da je za šport in telesno vzgojo v teh krajih precej zanimanja.

V **Smarjeti** je bilo pred leti že vse pripravljeno za ustanovitev Partizana, toda do formiranja ni prišlo. Letos so bili tamkajšnji telesnovzgojni delavci odločnejši. Sklicali so ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo tudi veliko starejših vaščanov, in izvolili upravo društva s Francem Leganom na čelu. Društvo šteje že ob ugotovitvi blizu 80 članov, kar je za začetek zelo razveseljivo.

V vseh treh društvih je ObZTK iz propagandnih razlogov organizirala predstave športnih filmov, za katere je bilo povsod veliko zanimanje. V Šentjerneju (po občnem zboru TVD Partizan) je domače barvne športne filme (Naši najboljši, 25 let Planice in I. festival slovenske telesne kulture v Ljubljani) gledalo okoli 120 domačinov. Komisija za propagando pri ObZTK se je odločila, da bo podobne predstave še organizirala, seveda tudi v drugih krajih občine.

To pa niso edine nove telesnokulturne organizacije v novomeški komuni. V bližnji prihodnosti bodo ustanovili društvo Partizan tudi v Birčni vasi in na Dvoru, medtem ko so ga v Šmihelu pri Novem mestu že ustanovili, čeprav doslej za to skoraj nihče ni vedel. **Tako bo v maju v novomeški občini že 13 društev Partizan, obnovljeni pa bosta tudi šolski športni društvi na novomeški gimnaziji in učiteljišču, kjer so se zadnje čase spet zganili in pričeli misliti na to, da bi športno dejavnost organizirali in se otresli kampanjskega dela.**

Pomembna novost so tudi sindikalna športna društva, ki jih snujejo v nekaterih večjih novomeških podjetjih. Kot prvi je dal pobudo za to aktiv LMS v Industriji motornih vozil. Tam so imeli že prav dobro organizirano športno dejavnosti, vendar aktiv LMS vedno bolj obsežnega dela na tem področju ni mogel voditi. Zato so dali pobudo za ustanovitev tovarniškega športnega društva IMV, ki ima vse pogoje za uspešen razvoj.

Tudi pri SGP Pionirju so že dalj časa mislili na formiranje samostojne športne organizacije. Pobuda ObZTK jim je bila dobrodošla in posledice bodo na dlani že sredi maja. Sekretar SGP Pionir tov. Filipčič je namreč predstavnikom ObZTK zagotovil, da bodo do 15. maja sklicali ustanovni občni zbor sindikalnega športnega društva »PIONIR«, po katerem se je prav v času športnih iger gradbincev in delavskih športnih iger čutila velika potreba.

Upamo, da bodo omenjene zgledne posnemala tudi ostala večja podjetja.

M.

Pred skupnim startom članov in starejših mladincev. V sredini (štev. 99) je zmagovalec pri članih: Vinko Istenič

Pionirji bodo spet tekmovali

Občinski odbor JPI v Novem mestu je v okviru pestrega in obsežnega sporeda prireditev in tekmovanj pripravil za prvo nedeljo v maju (6. maja) tri občinska pionirska prvenstva. **Tako bodo pionirji osnovnih šol v telovadnici osnovne šole tekmovali v namiznem tenisu, na novomeški tržnici se bodo merili v streljanju z zračno puško, na stadionu »Bratstva in enotnosti« pa se bodo ekipe posameznih šol pomerile za občinsko ekipno prvenstvo v teku čez drn in strn (krosu).** V posameznih pionirskih odredih se že dalj časa pripravljajo za ta občinska prvenstva. V Novem mestu bodo nastopili le najboljši, ker bodo šole oziroma pionirski odredi poprej izvedli šolska oziroma odredna prvenstva.

Po zadnjih vesteh bo v okviru pionirskega tekmovanja v krosu — 6. maja v Novem mestu — izvedeno tudi **občinsko prvenstvo v krosu za vse kategorije**, tudi za mladinke in članke. Zaradi slabega vremena komisija za atletiko pri ObZTK Novo mesto v aprilu ni mogla izvesti občinskega prvenstva. Na to tekmovanje že sedaj opozarjamo vsa društva Partizana in ostale športne organizacije v novomeški občini.

1. MAJ, mednarodni praznik dela, POZDRAVLJAJO: ★

Skrbimo še nadalje za skladnejše delovanje vseh socialističnih ustvarjalnih sil!

Občinski ljudski odbor Brežice

OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI KOMITE LMS — OBČINSKI SINDIKALNI SVET

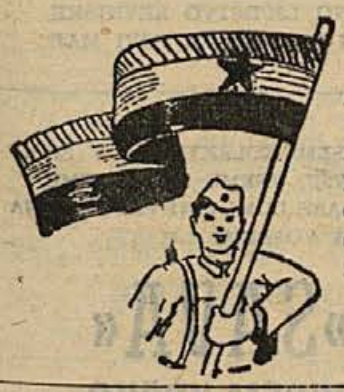

POZDRAVLJAMO VSE PREBIVALSTVO BREŽIŠKE OBČINE IN MU ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

V POSLOVALNICAH PODJETJA **KRKA** BREŽICE

boste vedno našli veliko izbiro raznovrstnega blaga po zmernih cenah! Oglejte si naše zaloge, prepričali se boste o solidni postrežbi!

NAJ ŽIVI 1. MAJ! ★ NAJ ŽIVI DELOVNO LJUDSTVO FLRJ!

KOLEKTIV

SPLOŠNE BOLNIŠNICE V BREŽICAH

ČESTITA ZA MEDNARODNI PRAZNIK DELA VSEMU PREBIVALSTVU SPODNJESAVSKIH OBČIN!

Delavcem, kmetom, uslužbencem in ostalemu prebivalstvu Dobove in okolice vošči za 1. maj

★

Podjetje za popravljanje železniških VOZ DOBOVA

TRGOVSKO PODJETJE

Ljudska potrošnja

BREŽICE

pozdravlja svoje poslovne prijatelje in znance kakor tudi svoje stranke in jim želi prijetno prvomajsko praznovanje!

KOLEKTIV

IZVOZNEGA IN UVOZNEGA PODJETJA

»VINO« — BREŽICE

S SVOJIMI KLETMI V BREZINI, KRSKEM, IVANČNI GORICI, METLIKI IN LJUBLJANI

čestita za 1. maj in se še nadalje priporoča!

POZDRAV VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM NAŠE STROKE, KATERIM ŽELIMO NOVIH USPEHOV V SOCIALISTIČNI GRADITVI!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

KREMEN

NOVO MESTO

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Poslužujte se uslug

KOMUNALNEGA AVTOTRANSPORTNEGA SERVISNEGA PODJETJA

»PREVOZ« — BREŽICE

Kolektiv podjetja vošči za 1. maj vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine!

KMETE IN ZADRUŽNIKE NA SVOJEM PODROČJU TOPLO POZDRAVLJA ZA 1. MAJ

KMETIJSKA ZADRUGA V KOSTANJEVICI NA KRKI

POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM V NASEM OKRAJU!

KMETIJSKA ZADRUGA V ŠENTJERNEJU

PRIZNANA JEDILA IN PRVOVRSTNE PIJACE VAM VEDNO NUDI

Hotel »Grad Otočec«

PRIPOROČAMO SE SVOJIM GOSTOM IN JIM ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

Prvomajski pozdrav vsem delavcem in uslužbencem v delovnih kolektivih, vsem tovarišem in tovarišicam, ki delajo v organih naših komun, v prosvetnih, zdravstvenih ustanovah, v prometu, obrti, gostinstvu, vsem kmetom, naši mladini in pripadnikom JLA!

Okrajni ljudski odbor NOVO MESTO

OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI ODBOR ZB
OKRAJNI KOMITE LMS
OKRAJNI ODBOR ZVVI

OBUTEV VSEH VRST V PRVOVRSTNI IZDELAVI NUDI

Industrija obutve

NOVO MESTO

ZA 1. MAJ ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM NA DOLENJSKEM!

VLADO LAMUT: PO POTEH GORJANSKEGA BATALJONA — PRED MIHOVIM (1961)

V NASIH POSLOVALNICAH BOSTE SOLIDNO IN POCENI POSTREŽENI!

TRGOVSKO PODJETJE

»PRESKRBA«

SENOVO

ŽIVEL NAŠ DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ!

Občinski ljudski odbor

VIDEM-KRŠKO

ČESTITA ZA PRVI MAJ!

Čestitkam se pridružujejo:

OBČINSKI ODBOR SZDL ☆ OBČINSKI KOMITE ZKS ☆ OBČINSKI ODBOR ZB ☆ OBČINSKI ODBOR LMS ☆ OBČINSKI SINDIKALNI SVET

ZA 1. MAJ, NAŠ DELAVSKI PRAZNIK, ČESTITAMO SVOJIM STRANKAM IN SE JIM TUDI VNAPREJ TOPLO PRIPOROČAMO

»MESO« Videm-Krško

KOMUNALNA BANKA VIDEM-KRŠKO

pozdravlja in vošči za mednarodni praznik dela vsem svojim komitentom!

POZDRAVLJAMO VELIKE USPEHE SOCIALISTIČNE GRADITVE V NAŠI DOMOVINI!

KMETIJSKA ZADRUGA V SEVNICI OB SAVI

s svojimi poslovnimi enotami: kmetijstvom, gozdarstvom, sadjarstvom, drevesničarstvom, mehanizacijo, mesnicami in odkupom

POZDRAVLJAMO DELOVNO LJUDSTVO SEVNIŠKE OBČINE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI ZA PRVI MAJ!

Vsa v stroko spadajoča dela opravlja solidno in po konkurenčnih cenah

Obrtno gradbeno podjetje **»MAROK«**

SEVNICA

NAJ ŽIVI 1. MAJ!

VALVASORJEVA TISKARNA

VIDEM-KRŠKO

Svojim strankam, poslovnim prijateljem in prebivalcem Vidma-Krškega vošči za prvi maj in jim želi prijetno praznovanje

POZDRAV VSEM KOLEKTIVOM V SPODNJEM POSAVJU, VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU NAŠE DOMOVINE PA PRISRČNA PRVOMAJSKA VOŠČILA!

GRADBENO PODJETJE **»SAVA«**

VIDEM-KRŠKO

Vsem belokranjskim kmetovalcem, posebno pa onim s področja naše zadruge, pošiljamo iskrene prvomajske pozdrave

Kmetijska zadruga v Metliki

s svojimi proizvodnimi okoliši: GRADAC, SUHOR, KMETIJSKO POSESTVO MESTNI LOG, IZLETNIŠKA TOČKA VINOMER!

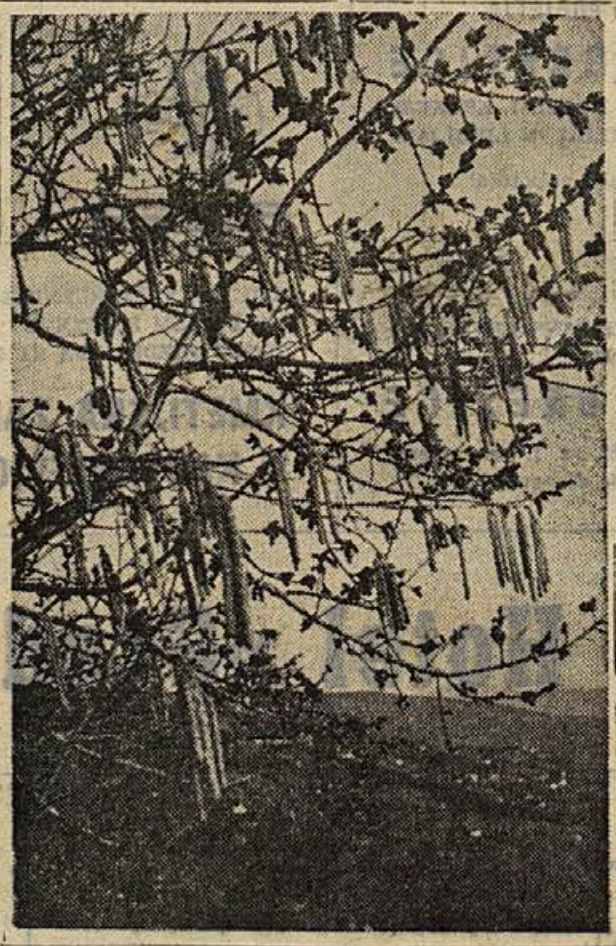

POZDRAV PRVEMU MAJU, VELIKEMU PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE!

KMETIJSKA ZADRUGA VIDEM-KRŠKO

VOŠČI NAPREDNIM KMETOVALCEM NA SVOJEM OBMOČJU ZA PRVOMAJSKE PRAZNIKE IN SE JIM ŠE NADALJE PRIPOROČA!

MIZARSKO PODJETJE

»HRAST«

ŠENTLOVRENC

p. Velika Loka

IZDELUJE PRVOVRSTNO POHIŠTVO IN SE PRIPOROČA

ZA 1. MAJ ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM!

VSEM POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE NA SVOJEM OBMOČJU ČESTITA ZA PRAZNIK DELA

ELEKTRO KRŠKO

VIDEM-KRŠKO

Naj živi in se razvija nerazdružna zveza delavcev, kmetov in ljudskega izobraženstva v Socialistični FLRJ!

Za odrasle in otroke je najboljša čokolada

VSEM SVOJIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN PREBIVALSTVU SEVNIŠKE OBČINE VOŠČI ZA NAŠ NAJVEČJI DELAVSKI PRAZNIK

Splošna obrtna kovinarska zadruga Videm-Krško

pozdravlja in čestita za 1. maj!

»IMPERIAL«

TOVARNE ČOKOLADE IN LIKERJEV

VIDEM-KRŠKO

POZDRAV MEDNARODNEMU PRAZNIKU DELA!

Trgovsko podjetje

»SLOGA«

SEVNICA

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA SEVNICA

IZDELUJE IN DOBAVLJA: STILNO, LUKSUZNO IN MODERNO POHIŠTVO

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE POŠILJA TOPLE PRVOMAJSKE POZDRAVE!

ČESTITKAM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA 1. MAJ SE PRIDRUŽUJE TUDI

Mizarska delavnica

BRESTANICA

PODJETJE ZA PTT PROMET
NOVO MESTO

pozdravlja za 1. maj vse naročnike PTT uslug in se še nadalje priporoča!

POZDRAV PRVEMU MAJU – VELIKEMU PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI NAŠE DOMOVINE IN VSEGA SVETA!

TRGOVSKO PODJETJE **»PETROL« – LJUBLJANA**

SKLADIŠČE IN BENCINSKI SERVIS NOVO MESTO - OTOČEC

ČESTITA VSEM LASTNIKOM MOTORNIH VOZIL, ŠOFERJEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM TER SE PRIPOROČA.

VSEM VOJNIM IN DELOVNIM INVALIDOM, KAKOR TUDI OSTALIM PREBIVALCEM V OBČINI ČESTITAMO ZA 1. MAJ IN PRIPOROČAMO USLUGE SVOJIH OBRATOV!

ZAVOD ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

NOVO MESTO

PREBIVALSTVU DOLENJSKE, POSEBNO PA NOVOMEŠČANOM, PRISRČNO ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK

Kolektiv podjetja

»OBRTNIK«, Ljubljana

obrat NOVO MESTO

KOLEKTIV

KMETIJSKO-GOZDARSKEGA PODJETJA BREŽICE

s svojimi ekonomskimi enotami: KMETIJSKIM OBRATOM BREŽICE, GOZDNIM OBRATOM BREŽICE, KOSTANJEVICA, MOKRONOG, SEVNICA, PLANINA, GRADBENIM OBRATOM IN OBRATOM ZA TRANSPORT IN MEHANIZACIJO

čestita delovnemu ljudstvu Spodnjega Posavja, želeč novih uspehov na vseh področjih gospodarstva!

Prvovrstno pohištvo, izdelek našega kolektiva, si je utrlo pot že na mnoga tržišča izven meja naše domovine! Za naš največji delavski praznik čestitamo vsem delovnim kolektivom v podjetjih in ustanovah in jih prisrčno pozdravljamo!

TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE

pošilja ob prvem maju, največjem prazniku delovnega ljudstva, prisrčne čestitke z najboljšimi željami!

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

VOŠČI ZA 1. MAJ VSEM UPORABNIKOM CEST!

»KERAMIKA« – NOVO MESTO

ISKRENE ČESTITKE IN POZDRAVE POSILJAMO VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU NAŠE DOMOVINE!

Izdelujemo vse vrste peči, opravljamo montažo peči in obloge!

TRGOVSKO PODJETJE »DOLENJKA« NOVO MESTO

ČESTITA CENJENIM ODJEMALCEM ZA 1. MAJ IN PRIPOROČA NAKUP V SVOJIH PRODAJALNAH, KJER BODO VEDNO SOLIDNO POSTREŽENI!

Kolektiv

KOMUNALNE BANKE ČRNOMELJ

čestita vsem komitentom in poslovnim prijateljem za 1. MAJ!

KB OPRAVLJA VSE KREDITNE IN DRUGE BANČNE POSLE, ZBIRA HRANILNE VLOGE IN JIH OBRESTUJE DO 6%.

VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM NA DOLENJSKEM, V BELI KRAJINI, POSEBNO PA V POSAVJU, ČESTITAMO ZA 1. MAJ IN JIM ŽELIMO ŠE MNOGO DELOVNIH USPEHOV!

Rudnik rjavega premoga
SENOVO

PEČARIJA GRADAC V BELI KRAJINI

SE ZA PRAZNIK DELA PRIDRUŽUJE ČESTITKAM IN POZDRAVOM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV!

SPLOŠNO TRGOVINSKO PODJETJE ČRNOMELJ

NUDI POTROŠNIKOM V SVOJIH POSLOVALNICAH VELIKO IZBIRO V STROKO SPADAJOČEGA BLAGA PO KONKURENČNIH CENAH!

ZA 1. MAJ ČESTITAMO VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SVOJIM STRANKAM!

DELOVNI KOLEKTIV

Zdravilišča
DOLENJSKE TOPLICE

čestita vsem delovnim ljudem, še posebej pa svojim gostom. Priporočamo obisk naših turističnih objektov: odprti in zaprti bazeni, kakor tudi restavracije, kjer dobite vedno prvovrstna vina in izbrana jedila.

OBIŠČITE NAS!

Prebivalstvu metliške občine, kakor tudi tovarišicam in tovarišem v podjetjih in ustanovah prisrčno čestitamo za delavski praznik!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR METLIKA

OBČINSKI KOMITE ZKS ✱ OBČINSKI ODBOR SZDL ✱ OBČINSKI KOMITE LMS ✱ OBČINSKI ODBOR ZB ✱ OBČINSKI SINDIKALNI SVET

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

»ELEKTRO« - NOVO MESTO

POZDRAVLJA VSE POTROŠNIKE ELEKTRIČNE ENERGIJE IN VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE, ŽELEČ JIM NOVIH USPEHOV PRI DELU.

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM V NAŠEM OKRAJU!

SGP »PIONIR«
NOVO MESTO

gradi vse vrste objektov in se svojim strankam še vnaprej priporoča za naročila! — Poslužujte se kvalitetnih usług naše avtomehanične delavnice!

DELOVNI KOLEKTIV

ZDRAVSTVENEGA DOMA
V SEVNICI

pozdravlja za prvi maj delovno ljudstvo Spodnjega Posavja, posebno pa prebivalstvo sevniške občine!

KOLEKTIV

KONFEKCIJE PAPIRJA
VIDEM-KRŠKO

ČESTITA ZA 1. MAJ!

Proizvajamo in nudimo ciklostil papir 70 in 80 grm² v formatu A-4, trakove za računske stroje 58 in 69 mm, papirnate vrečice brez tiska in s tiskom, trgovski reklamni papir v vseh gramaturah in širinah, kakor tudi druge papirnate proizvode po želji kupcev

---

PODJETJE
»TRANSPORT«
VIDEM-KRŠKO

OPRAVLJA VSE PREVOZNE USLUGE IN SE ŠE VNAPREJ PRIPOROČA SVOJIM STRANKAM, HKRATI PA JIM PRISRČNO ČESTITA ZA NAJVEČJI DELAVSKI PRAZNIK!

VSEM KMETOVALCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM POSILJA PRVOMAJSKE POZDRAVE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

s proizvodnimi okoliši BRUSNICE, STOPIČE, BIRČNA VAS, MIRNA PEČ, ŠKOCJAN, ŠMARJETA, NOVO MESTO

PRIJETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM

TURIST HOTEL »SREMIČ« Videm-Krško

IN SE PRIPOROČA!

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV ZA DELO MANJ ZMOŽNIH OSEB V METLIKI

IZDELUJE DAMSKO GALANTERIJO, DELOVNE OBLEKE IN HALJE. — ZA DELAVSKI PRAZNIK ČESTITA VSEMU PREBIVALSTVU BELE KRAJINE!

V SVOJIH PRODAJALNAH NUDIMO STRANKAM VSAK DAN SVEŽ KRUH IN PECIVO, PRVOVRSTNE SLAŠČICE IN VSE V STROKO SPADAJOČE ARTIKLE!

Delovni kolektiv

PEKARNE IN SLAŠČIČARNE NOVO MESTO

pozdravlja za prvi maj vse svoje stranke, želeč jim še mnogo uspehov pri delu!

PRIPOROČAMO SVOJE BLAGO IN ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

RUDNIK LIGNITA, GLINE IN KREMENČEVIH PESKOV GLOBOKO

TRGOVSKO PODJETJE STRAŽA

si prizadeva ustreči potrošnikom in se jim tudi vnaprej priporoča! — Za 1. maj — praznik delovnega ljudstva, vošči vsem delovnim ljudem!

ZA 1. MAJ ČESTITA IN POZDRAVLJA

DELOVNI KOLEKTIV

PREHRANSKE INDUSTRIJE »BELSAD« ČRNOMELJ

OBRTNO GRADBENO PODJETJE »REMONT« — STRAŽA

NAJ ŽIVI DELOVNO LJUDSTVO NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE IN NJEGOV PRAZNIK — 1. MAJ!

opravlja vsa v stroko spadajoča dela solidno, hitro in po zmernih cenah!

TRUDIMO SE ŠE NADALJE ZA ČIM VEČJE HEKTARSKE DONOSE IN ZA SOCIALIZACIJO NAŠIH VASI! — VSEM KMETOVALCEM ISKREN PRVOMAJSKI POZDRAV!

KMETIJSKA ZADRUGA BRESTANICA

Skrb za človeka je in ostane v socializmu najvažnejša stvar!

Zavod za zaposlovanje invalidov Brestanica

čestita za praznik dela vsem delovnim kolektivom kakor tudi posameznikom!

KOLEKTIV

Komunalnega podjetja »REMONT« SENOVO

čestita za 1. maj in se priporoča s svojimi obrati: **CEMENTNINE – LESNA EMBALAŽA – KAMNOLOM – SOBOSLIKARSTVO IN PLESKARSTVO – GRADBENA SKUPINA**

Kmetijsko-gozdarski predelovalni kombinat
NOVO MESTO

Z VSEMI SVOJIMI OBRATI ŽELI DELOVNIM LJUDEM NA DOLENJSKEM, V SPODNJEM POSAVJU IN BELI KRAJINI SE MNOGO DELOVNIH USPEHOV IN PRIJETNO PRAZNOVANJE 1. MAJA!

POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE NA SVOJEM OBMOČJU VOŠČI IN JIH POZDRAVLJA ZA 1. MAJ

ELEKTRARNA BRESTANICA

Okrajni zavod za socialno zavarovanje
V NOVEM MESTU

s podružnicami v BREŽICAH, ČRNOMLJU, VIDMU-KRŠKEM in izpostavo v SEVNICI pozdravlja za prvi maj vse zavarovance, kmetijske zavarovance in njihove svojce, upokojence in ostalo delovno ljudstvo, želeč novih uspehov na vseh področjih!

CENJENIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN PREBIVALSTVU KOSTANJEVICE VOŠČI ZA PRAZNIK DELA

TRGOVSKO PODJETJE

»OTOK«

KOSTANJEVICA NA KRKI

ZA NAŠ VELIKI DELAVSKI PRAZNIK TOPLO POZDRAVLJAMO PREBIVALSTVO SPODNJEGA POSAVJA IN VSE DELOVNE LJUDI V OKRAJU!

»Agroservis«

BREŽICE

»ISKRA«

obrat UPORI – ŠENTJERNEJ

obrat KONDENZATOR – SEMIČ

obrat KERAMIKA – ŽUŽEMBERK

obrat ELEKTROLIT IN KONDENZATORJI MOKRONOG

ZA 1. MAJ ČESTITAMO DELOVNIM LJUDEM NOVOMEŠKEGA OKRAJA IN JIM ŽELIMO ŠE MNOGO USPEHOV NA VSEH GOSPODARSKIH PODROČJIH!

PRVOVRSTNO DAMSKO PERILO IN MOŠKE KRAVATE V MODNIH VZORCIH IZDELUJE KONFEKCIJA

»LISCA« SEVNICA

SVOJIM STRANKAM POŠILJAMO PRVOMAJSKE POZDRAVE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI IN PRIPOROČILI!

MIZARSKO PODJETJE

»PODGORJE« – ŠENTJERNEJ

ČESTITA VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM V NOVOMEŠKEM OKRAJU, POSEBNO PA PREBIVALCEM ŠENTJERNEJA IN OKOLICE!

DELAVCE VSEH STROK, KAKOR TUDI USLUŽBENCE IN OSTALE DELOVNE LJUDI TOPLO POZDRAVLJA ZA 1. MAJ KOLEKTIV

OPEKARNE BREŽICE

VSEM TOVARIŠEM IN TOVARIŠICAM V PODJETJIH IN USTANOVAH NA OBMOČJU OBČINE, DELAVCEM, KMETOM IN OSTALEMU DELOVNEMU LJUDSTVU VOŠČIJO ZA 1. MAJ:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

SEVNICA

OBČINSKI KOMITE ZKS – OBČINSKI ODBOR SZDL – OBČINSKI ODBOR ZB – OBČINSKI KOMITE LMS – OBČINSKI SINDIKALNI SVET IN OSTALI!

Naj živi 1. maj – praznik delovnega ljudstva!

OKRAJNI ZDRAVSTVENI CENTER NOVO MESTO

SPLOŠNA BOLNIŠNICA NOVO MESTO

ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

ZOBNA AMBULANTA NOVO MESTO

Z DOBRO KVALITETO, IZDELAVO IN MODERNIMI VZORCI SVOJIH IZDELKOV SMO SI UTRLI POT ŽE NA MNOGA TRŽIŠČA V VSEJ DOMOVINI. ZA NAŠ NAJVEČJI DELAVSKI PRAZNIK POZDRAVLJAMO VSE POSLOVNE PRIJATELJE IN ODJEMALCE TER JIM ČESTITAMO!

PLETILSTVO DOLENJKA MIRNA PEČ

Prijetno prvomajsko praznovanje želi vsem svojim gostom in se jim še nadalje priporoča

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE

MIRNA NA DOLENJSKEM

s svojimi obrati:

OPEKARNA PRELESJE, GRADBENIŠTVO, MIZARSTVO in CEMENTNI IZDELKI

SE PRIPOROČA SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ČESTITA ZA MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK!

Farm's

FARMACEVTSKO KEMIJSKI KOMBINAT SLOVENIJE

Delovni kolektiv in organi delavskega samoupravljanja v obratu

KRKA

NOVO MESTO

ČESTITAJO ZA PRAZNIK DELA VSEM TOVARNIŠKIM KOLEKTIVOM NA DOLENJSKEM, V BELI KRAJINI IN SPOD. POSAVJU TER JIM ŽELIJO ŠE MNOGO DELOVNIH ZMAG V IZGRADNJI SOCIALIZMA IN LEPŠEGA ŽIVLJENJA NAS VSEH!

GOSPODINJE! Z NAŠIMI EKONOMIČNIMI, LEPIMI IN HITRIMI ŠIVALNIMI STROJI BOSTE NAJBOLJ ZADOVOLJNE!

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV

»MIRNA«

MIRNA NA DOLENJSKEM

SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM ZNANCEM SE ŠE NADALJE PRIPOROČAMO IN JIM ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

VES ŽELEZNINSKI IN GRADBENI MATERIAL, AVTOMOBILE, MOTORJE, KOLESA IN NADOMESTNE DELE, GOSPODINJSKE STROJE IN VSE V STROKO SPADAJOČE BLAGO DOBITE NAJUGODNEJE PRI PODJETJU

»ŽELEZNINA« NOVO MESTO

CENJENE POTROŠNIKE POZDRAVLJAMO ZA 1. MAJ IN JIM ČESTITAMO!

PREBIVALSTVO MOKRONOGA IN OKOLIŠKIH VASI POZDRAVLJA OB MEDNARODNEM DELAVSKEM PRAZNIKU PODJETJE

MESOIZDELKI-MOKRONOG

IN SE PRIPOROČA!

★

Pozdrav prvemu maju — velikemu prazniku delovnih ljudi naše domovine in vsega sveta!

Občinski ljudski odbor TREBNJE

Občinski odbor SZDL ● Občinski komite ZKS ● Občinski odbor ZB ● Občinski komite LMS ● Občinski odbor ZVVI ● Občinski sindikalni svet

---

ZA 1. MAJ POZDRAVLJAMO PREBIVALSTVO TREBANJSKE OBČINE IN SE PRIPOROČAMO!

KOVINSKO PODJETJE TREBNJE

»DANA«

destilacija, tovarna likerjev, sadnih sokov, promet z vinom, pivom in gostinstvo

MIRNA na Dolenjskem

POZDRAVLJAMO VSE KOLEKTIVE V NAŠI OBČINI IN JIM ŽELIMO PRIJETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE!

GOSTIŠČE ŽUŽEMBERK in GOSTIŠČE NA DVORU

SE ŠE NADALJE PRIPOROČATA SVOJIM GOSTOM IN JIM ČESTITATA ZA PRAZNIK DELA!

PRISRČNE PRVOMAJSKE POZDRAVE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI!

Gostinsko podjetje »MAJOLIKA« STRAŽA

z obrati:

gostilna LOVEC v Dolenjskih Toplicah, gostilna SREBOTNIK v Straži in GOSTIŠČE na Uršnih selih

---

DELOVNI KOLEKTIV NOVOMEŠKE OPEKARNE ZALOG

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM IN MANIFESTACIJAM DELOVNEGA LJUDSTVA NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE ZA 1. MAJ IN SE PRIPOROČA!

POZDRAV DRUŽBENI SKUPNOSTI SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE, KI POSTAJA SKUPNOST VSEH PROIZVAJALCEV!

»KOPITARNA« SEVNICA

ŽIVEL 1. MAJ!

INDUSTRIJA ČEVLJEV »BOR« DOLENJSKE TOPLICE

pozdravlja za mednarodni praznik dela vse svoje poslovne prijatelje, posebno pa prebivalstvo Dolenjskih Toplic in okolice!

ZIDAKE PO ZMERNIH CENAH IMA NA ZALOGI

Opekarna Prečna PRI NOVEM MESTU

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM V NAŠEM OKRAJU!

VSEM KMETOVALCEM NA PODROČJU SUHE KRAJINE POSILJA ISKRENE PRVOMAJSKE POZDRAVE

KMETIJSKA ZADRUGA V ŽUŽEMBERKU

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE ČESTITA ZA 1. MAJ

MIZARSKA DELAVNICA BROD PRI NOVEM MESTU

Za 1. maj praznik delovnega ljudstva vsega miroljubnega sveta, čestita in pozdravlja kolektiv podjetja

GORJANCI

NOVO MESTO – STRAŽA

Opravljamo prevozne usluge z modernimi avtobusi in kamioni ter se svojim strankam še naćalje priporočamo!

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL!

V avtomehanični delavnici v Straži opravljamo servisna popravila vseh vrst motornih vozil in servise vozil TAM in FAP. Poslužujte se naših solidnih in hitrih uslug!

Zidarsko podjetje »REMONT« ŽUŽEMBERK

toplo pozdravlja za 1. maj vse Žužemberčane kakor tudi svoje stranke, katerim se še vnaprej priporoča za naročila!

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE, SEVNICA

ima v svojih poslovalnicah vedno na zalogi veliko izbiro blaga po konkurenčnih cenah!

Pozdravljamo svoje stranke in jim čestitamo za praznik dela — 1. maj!

Pozdravljamo 1. maj, naš veliki vseljudski praznik!

KMETIJSKA ZADRUGA DOLENJSKE TOPLICE

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE na Dolenjskem

pozdravlja vse kmetovalce v svojem proizvodnem okolišču ter vse, ki kakorkoli pomagajo na ostalih zadružnih obratih!

Pozdrav vsem kolektivom v Spodnjem Posavju, Beli krajini in na Dolenjskem! Pozdrav delovnemu ljudstvu našega okraja!

»JUGOTANIN« SEVNICA

Pozdravljamo vse delovne ljudi v naši občini, delavce, kmete, ljudsko izobraženstvo, mladino in vse ostale, ki si prizadevajo za vsestranski razvoj in napredek naše komune!

Občinski ljudski odbor NOVO MESTO

- Občinski komite ZKS
- Občinski odbor SZDL
- Občinski komite LMS
- Občinski odbor ZB
- Občinski odbor ZVVI
- Občinski sindikalni svet

Naj živi 1. maj — mednarodni praznik dela!

Kmetijska zadruga ČRNOMELJ

z ekonomskimi enotami in proizvodnimi okoliši v ADLEŠIČIH, DRAGATUŠU, ČRNOMLJU, na VINICI, v STAREM TRGU in SEMIČU

pošilja prvomajske pozdrave in čestitke vsem kmetovalcem, zadružnikom in ostalim ter vsem svojim poslovnim prijateljem!

PRVOVRSTNE IZDELKE NUDI IN SE PRIPOROČA

TOVARNA PLETENIN »BELOKRANJKA« ČRNOMELJ

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU BELE KRAJINE PRISRČNO ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

DELOVNI KOLEKTIV

OPEKARNE KANIŽARICA ČRNOMELJ

POŠILJA PRISRČNE PRVOMAJSKE POZDRAVE IN SE PRIPOROČA!

VSEM INVESTITORJEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN STRANKAM VOŠČI ZA 1. MAJ — MEDNARODNI PRAZNIK DELOVNIH LJUDI

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE – ČRNOMELJ

POZDRAVLJAMO VSE DELOVNE KOLEKTIVE V NASI OBCINI IN JIM ŽELIMO NOVIH USPEHOV PRI DELU!

LITČ

litoželezna industrija

ČRNOMELJ

»BELT«

BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA IN STROJNA TOVARNA ČRNOMELJ

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IZDELKE IN POSILJA ISKRENE PRVOMAJSKE POZDRAVE VSEM DELOVNIM LJUDEM V NASEM OKRAJU!

Vsem Belokranjcem doma in v tujini čestitamo za 1. maj in jih najprisrčneje pozdravljamo, želeč jim novih delovnih uspehov

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ

Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZB
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZVVI
Občinski sindikalni svet

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE POSILJA ČESTITKE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI

VODNA SKUPNOST DOLENJSKE NOVO MESTO

Vsemu prebivalstvu Dolenjske, Bele krajine, posebno pa občini Metlika, pošilja kolektiv

KOMUNALNE UPRAVE METLIKA

iskrene čestitke za praznik dela — 1. maj!

V borbi za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi naše občine razvijamo komunalno in obrtno dejavnost in se priporočamo!

VODOVOD – OLEPŠAVA – REMONT – MIZAR – KOVAČ – KLEPAR – DIMNIKAR – PLESKAR IN KOPALIŠČE

KMETIJSKO-GOZDARSKA ZBORNICA NOVO MESTO

s KMETIJSKIM ZAVODOM, ZAVODOM ZA UREJANJE GOZDOV in KMETIJSKO ŠOLO NA GRMU

ČESTITA ZA PRAZNIK DELA PREBIVALSTVU NAŠEGA OKRAJA Z ŽELJO, DA BI OB PRIHODNJEM PRVEM MAJU ZABELEŽILI NOVE DELOVNE ZMAGE!

»BETI«

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA METLIKA

SI S SVOJIMI KVALITETNIMI IZDELKI UTIRA POT NA VSA TRŽIŠČA!

Naj živi 1. maj! Naj živi delovno ljudstvo naše socialistične domovine!

POZDRAVLJAMO VSE DELOVNE KOLEKTIVE V OKRAJU IN JIM VOŠČIMO ZA 1. MAJ

»ZORA«

LESNA PREDELOVALNA INDUSTRIJA

ČRNOMELJ

Pozdrav prvemu maju — velikemu prazniku delovnih ljudi naše domovine in vsega sveta ☆ Pozdrav borbenemu in delovnemu ljudstvu Bele krajine!

Lesno predelovalno podjetje METLIKA

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 26. aprila: Zdeslav
Petek, 27. apr.: Ustanovitev OF
Sobota, 28. aprila: Pavel
Nedelja, 29. aprila: Robert
Ponedeljek, 30. aprila: Katarina
Torek, 1. maja: Praznik dela
Sreda, 2. maja: Boris
Četrtek, 3. maja: Saša
Petek, 4. maja: Florijan
Sobota, 5. maja: Miran
Nedelja, 6. maja: Janez
Ponedeljek, 7. maja: Stanislav
Torek, 8. maja: Viktor
Sreda, 9. maja: Gregor

ZAHVALE

Ob nenadomestljivi izgubi našega sina

LEOPOLDA SKUBICA
z Gor. Kamenc

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, nas tolažili in ga spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Žalujoči: ata, mama, sestra Ani, brata France in Lojze z družino.

Vsem, ki so spremili pokojnega

JOŽETA SOMRAKA
iz Kala

na zadnji poti, darovalcem cvetja in družbenim organizacijam, pevskemu zboru ter godbi na pihala, naša zahvala.

Družina Somrak

Ob smrti našega dragega očeta

ANTONA ADLEŠIČA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili vence. Posebej se zahvaljujemo organizaciji ZB Dragatuš, kolektivu ZK, tovarišu Janezu Kumpu in pevcem.

Žalujoči: sinovi Martin, Tone in Jože z družinama ter hčerka Angela.

ČESTITKA

Francu Lukšiču iz Iglenika pri Stopičah, ki je pri vojakih v Pulj, čestitajo za 1. maj: brat, sestra in mama.

MALI OGLASI

Prodam smrekovo hlodovino razne dolžine in debeline. — Vane Murn, Novo mesto, Resljeva 4.

Prodam 1500 kg sena. Naslov v upravi lista (446-62).

Prodam vzidljiv štedilnik, kredenco, mizo in stole. Rozina, Šmihelska 3 — Novo mesto.

Prodam dva vzidljiva štedilnika in keramično peč. Naslov v upravi lista (444-62).

Cebele s AZ in nekaj praznih panjev, eventualno s čebelnjakom, ter voz zapravljivček takoj poceni prodam. Jože Godler, Stari grad, Videm-Krško.

Prodam avto Fiat-1100, E 103. Ogled Ragovska 18 med 15. in 16. uro.

Oddam zidano garažo za večji avtomobil. Hadl, Zagrebška 10, Novo mesto.

Večjo garažo oddam v najem. Poizvedbe na Kandijski 9., Novo mesto.

Izgubil se je brak jazbečar »Arj« v okolici Straže. Sporočite zdravniku v Straži!

Kupim in dobro plačam stare slike na steklu. Pošljite naslov upravi lista!

Kupim vseljivo enostanovanjsko hišo, trisobno stanovanje ali hišo v gradnji v Novem mestu ali bližnji okolici. Gotovina. Naslov v upravi lista (437-62).

Prodam 300 piščancev za pohanje. Irča vas 2 — Drska — Novo mesto.

KINO

Črnomelj. 27. in 29. aprila nemški film »Rdeči krog«, 1. in 2. maja ameriški barvni film »Zakon prerije«, 4. in 6. maja ameriški barvni film »Dolgo, toplo leto«, 8. in 9. maja ameriški film »Nemirno leto«.

Dol. Toplice: 28. in 19. aprila ruski film »Človeška usoda«, 1. in 2. maja jugoslovanski film »Partizanski dokumenti«, 6. in 7. maja »Prvi meščan našega mesta«, 9. maja madžarski film »Draga Ana«.

Kostanjevica: 29. aprila francoski barvni film »Tabarin«, 2. maja češki film »Vrnjeni v življenje«, 6. maja ameriški barvni film »Mož, ki ga ni bilo«, 8. maja jugoslovanski film »Veter je prenehal«.

Metlika: 28. in 29. aprila ameriški film »Divji veter«, 1. maja ameriški film »Gola Maya«, 5. in 6. maja nemški film »Mazurka ljubezni«, 9. maja francoski film »Velika iluzija«.

Novo mesto — Dom JLA: od 27. do 29. aprila francoski film »Tabarin«.

Novo mesto — »Krka«: od 27. do 30. aprila ameriški barvni film »30. grajski norec«, od 1. do 3. maja jugoslovanski film »Abeceda strahu«, od 4. do 7. maja ameriški barvni film »Smer sever-severozahod«.

Mokronog: 28. in 29. aprila ameriški film »Linija za Taxson«.

Semič: 29. aprila nemški film »Moja lepa mama«; 6. maja jugoslovanski film »Kota 905«.

Sevnica: 28. in 29. aprila francoski film »Herkules«.

Trebnje: 28. in 29. aprila ameriški barvni film »Obračun na Atlantiku«, 1. maja jugoslovanski barvni film »Kočija sanj«, 5. in 6. maja ameriški barvni film »Poslednja obala«, 9. maja francoski film »Noč nad Parizom«.

PREKLICI

Preklicujem izgubljeno zdr. izkaznico št. 323370. **Ivan Weiss, Svibik 20, p. Črnomelj.**

Preklicujem izgubljeno zdr. izkaznico štev. 544535. **Zofija Papič, Griblje 31, p. Gradac.**

Preklicujem izgubljeno zdr. izkaznico št. 320465. **Martin Brulc, Dolž 13, p. Stopiče.**

Preklicujem izgubljeno zdr. izkaznico št. 306998. **Ana Berkopec,** Rumanja vas 19, p.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD DIZ HINJ SPOROČA

Marca ni bilo ne rojstev ne porok.

Umrl je Vinko Blatnik, kmet iz Visejca, star 82 let.

SENOVŠKI MATIČNI URAD SPOROČA

Marca je bilo rojenih 18 deklic in 9 dečkov.

Poročila sta se Ivan Kozole, rudar, in Irmina Uršič, družinska upokojenka, oba z Malega Kamna.

Umrli so: Alojz Omrzu, invalidski upokojenec z Vel. Kamni, 67 let; Cecilija Rabič, socialna podpiranka iz Dovškega, 82 let; Jožef Lunder, invalidski upokojenec s Senovega, 61 let; Antonija Zorenč, gospodinja s Senovega, 57 let.

MATIČNI URAD IZ CERKELJ SPOROČA

Marca je bil rojen en deček.

Poročili so se: Martin Pavlovič, kmet iz Bušeče vasi, in Karlina Kranjc, hči kmetovalca, oba iz Bušeče vasi; Janez Žičkar, ključavničar iz Drnovega, in Ljudmila Benčič, šivilja iz Hrastja pri Cerkljah; Janez Tomše, osebni upokojenec iz Mrtvic, in Frančiška Andrejaš, gospodinja iz Hrastja.

Umrli so: Anton Golobič, kmetovalec iz Vrhovske vasi, 75 let. Ana Butara, gospodinja iz Cerkelj, 69 let. Uršula Dvornik, kmetovalka iz Cerkelj, 64 let.

MATIČNI URAD IZ VIDMA-KRŠKEGA SPOROČA

Marca sta bila rojena izven bolnišnice en deček in en deklica.

Poročili so se: Jakob Budna, električar, in Biserka Verščaj, gospodinja, oba iz Vidma-Krškega; Zoran Bogovič, trgovski pomočnik, in Marjetka Jesenšek, šivilja, oba iz Vidma-Krškega; Jožef Koleša, rudarski nadzornik, in Marija Richly, uslužbenka, oba iz Vidma-Krškega; Janez Bevc, strojnik iz Vidma-Krškega, in Jožefa Grmovšek, poljedelka iz Anovca.

Umrli so: Marija Bevk, posestnica iz Vidma-Krškega, 80 let; Blaž Marinšek, upokojenec iz Vidma-Krškega, 73 let; Ana Koncilija, upokojenka iz Vidma-Krškega, 83 let; Albert Tihole, strojni ključavničar iz Vidma-Krškega, 31 let.

ČRNOMALJSKI MATIČNI URAD SPOROČA

Marca so bili izven bolnišnice rojeni 4 dečki in 2 deklici.

Poročili so se: Peter Jakše, kmet iz Sel, in Frančiška Bahor, poljedelka iz Jerneje vasi; Matija Tomc, kmet iz Jerneje vasi, in Ljudmila Planinc, gospodinja iz Svibnika; Stanislav Grahek, šofer iz Kočevja, in Antonija Kotar, kuharica iz Loke; Živorad Milosavljević, podoficir JLA, in Magdalena Fabjan, brivsko-frizerska pomočnica, oba iz Črnomlja.

NOVOMEŠKI MATIČNI URAD SPOROČA

V času od 16. do 23. aprila je bilo rojenih 14 dečkov in 21 deklic.

Poročila sta se Janez Cvelbar, kmet iz Ravnega, in Zofija Ferkolj, hči kmeta iz Dobravice.

Umrla sta: Alojz Laznik, tesar iz Ravnega, 60 let, in Janez Grčman, upokojenec iz Koprivnika, 77 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Cilka Oven iz Dol. Praproč — dečka, Antonija Šercelj iz Stražnega vrha — deklico, Julka Strmec iz Vel. Loke — deklico, Pavla Bebar iz Podgline — dečka, Angela Jermančič iz Drušč — deklico, Anica Fugina iz Ogulina — deklico, Dragica Lesnik iz Stare cerkve — dečka, Marija Klevišar iz Podgozda — deklico, Marija Novinc iz Vel. Lipovca — deklico, Marija Perme iz Smarjete — dečka, Milena Plut iz Žužemberka — dečka, Jožefa Hren iz Benečije — dečka, Pavla Volf iz Stare gore — dečka, Marija Novak iz Soteske — dečka, Ana Plut iz Gradnika — dečka, Marija Udovč z Zajčjega vrah — dečka, Julka Klatnos z Vrha — deklico, Marija Novak iz Blata — deklico, Vida Vavtar iz Zabjaka — dečka, Frančiška Luthar iz Uršnih sel — dečka, Marija Kolenc iz Rodin — deklico, Julijana Vrščaj iz Črnomlja — dečka, Veronika Klobučar iz Gor. Mraševega — deklico, Olga Kepa iz Vel. Loke — dečka, Ivanka Zupančič iz Sr. Lipovca — dečka, Vida Malnarič iz Brusnic — deklico, Anica Lukšič iz Birčne vasi — deklico, Amalija Gregorič z Vrha pri Ljubnem — dečka, Terezija Krakar iz Žužemberka — dečka, Rozalija Kralj iz Sline — dečka, Ivanka Rozman iz Dol. Straže — deklico, Fani Prah z Loga — deklico, Marta Gazvoda iz Malih Brusnic — deklico, Ana Cesar iz Trebnjega — dečka, Pavla Kure iz Gor. Straže — deklico, Marija Murn s Sel — dva dečka, Terezija Kobe iz Vinje vasi — dečka, Anica Milič iz Črnomlja — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jožefa Kovačič iz Cerkelj — dečka, Ivanka Deržič s Sel — dečka, Terezija Grame iz Mosteca — deklico, Ljubica Slogar iz Brdovca — dečka, Elizabeta Bajc iz Velike vasi — deklico, Anica Keiher z Bizeljskega — dečka, Ana Gramc iz Vel. Malenc — dečka, Ivana Račič iz Hrastja — deklico, Erika Kovačič iz Brežic — dečka, Frančiška Božič iz Žadovinka — deklico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: **Pavel Stefanič,** vojni invalid iz Svibnika, je skočil z voza in si poškodoval levo nogo. **Cvetka Pelka,** pastirja iz Plemberka, je sosed večkrat udaril s stolom po glavi, nato pa ga je še pes ugriznil v levo nogo. **Jožeta Lasič,** kmeta iz Vel. Nerajca, je voz povozil čez desno nogo. **Nežo Kukar,** družinsko upokojenko iz Gribelj, je v Črnomlju podrl motorist in ji poškodoval levo nogo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Marijan Skof,** ključavničar iz Brezine, je padel z mopeda in si poškodoval glavo. **Jože Živič,** kurjač iz Anž, je padel z lokomotive in si poškodoval levo nogo. **Antonu Horvatiču,** upokojencu iz Dobove, je konj poškodoval prsni koš. **Ivanu Kovačiču,** bolničarju iz Loč, je vlak poškodoval glavo. **Alojz Sajevec,** delavec iz Anovca, je padel s kolesa in si poškodoval glavo. **Slavko Zakšek,** rudar s Senovega, si je pri delu v rudniku poškodoval levo nogo.

NESREČE

BREZ IZPITA V PESCA

V Crncu pri Brežicah se je v večernih urah 21. aprila peljal z motornim kolesom Jože Pirnar iz Brezine. Ker je slabo vozil, razen tega tudi ni imel vozniškega izpita, se je zaletel v pešca Ivana Žerjava, ki je ta čas prišel na cesto. Težje so bili poškodovani voznik, njegov sopotnik in pešec, medtem ko bo popravilo motorja veljalo okrog 15 tisočakov.

Z AVTOMOBILOM V ZID

18. aprila zvečer se je iz Brežic peljal z izposojenim avtomobilom Miladin Jaković iz Kopra. Malomarna vožnja ga je pripeljala do nesreče, ko se je z voziom zaletel v obcestni zid pri brežiškem mostu. Voznik je sicer ostal nepoškodovan, na vozilu pa je za okrog 50.000 dinarjev škode.

V DVEH DNEH TRIKRAT OGENJ

22. aprila popoldne je začela goreti stanovanjska hiša Marije Bizjak v Malem Trnu. Hiša je imela slamnato streho, zato je verjetno da je ogenj zanetila iskra iz dimnika. Kljub hitri pomoči gasilcev in vaščanov je za okrog 50 tisočakov škode.

Isti dan skoraj ob istem času so iskre lokomotive, ki je peljala vlak proti Birčni vasi, zanetile suho travo pri Skrjančah. Požar je hitro zajel gozd in se naglo širil. Železniški čuvaji so sicer poskušali gasiti, vendar sami ognja ne bi ustavili, če ne bi pomagali šmihelski gasilci in ljudje, ki jih je na požar opozorila sirena. Ogenj, ki so ga s skupnimi napori le zadušili, je zajel že okrog 5 ha mladega gozda.

23. aprila popoldne je pogorela lesena baraka na Lokvah pri Črnomlju. Požar je nastal zaradi nepazljivosti pri kurjenju v štedilniku. Lastnik Janko Brezar je oškodovan za okrog 200.000 dinarjev.

PIJANI MOTORIST V OBCESTNI KAMEN

23. aprila se je z motornim kolesom peljal vinjeni Ivan Solinc iz Ljubljane. Ko je bil v Smoleji vasi srečal skupino kolesarjev, je zavil vstran, zadel v kamen in padel. Voznik in sopotnik sta bila poškodovana, eden laže, drugi teže.

SMRT POD PLAZOM V RUDNIKU

17. aprila je v rudniku v Kanižarici izgubil življenje 37-letni Stanko Cehte iz Kanižarice. Ko so v rudniku postavljali stojko, se je nenadoma utrgala plast ilovice in rudarja zasula.

OBVESTILO

Podjetje **AVTOPROMET »GORJANCI« — NOVO MESTO** bo uvedlo s 3. majem 1962 novo avtobusno progo:

OSTRIŽE—METLIKA—ČRNOMELJ

Avtobus bo vozil samo ob delavnikih, po sledečem voznem redu:

6.45	6.45	Ostriže	15.15	15.20
6.40	6.50	Radovica	15.10	15.25
6.35	6.55	Odcep Bojanja vas	15.05	15.30
6.30	7.00	Slamna vas	15.00	15.35
6.25	7.05	Odcep Drašiči	14.55	15.40
6.15	7.15	Metlika	14.45	15.50
	7.20	Primostek	14.40	
	7.25	Podzemelj	14.35	
	7.30	Gradac	14.30	
	7.35	Vranoviči	14.25	
	7.45	Črnomelj	14.15	

Opomba: avtobus ima v Metliki zvezo z avtobusom iz smeri Novo mesto—Karlovac in iz smeri Karlovac—Novo mesto—Ljubljana. V Črnomlju ima zvezo z avtobusom Vinica—Bosiljevo.

Manjša ustanova v Novem mestu nudi dobro honorarno zaposlitev

KNJIGOVODJI,
ki stanuje
v Novem mestu

Interesenti in interesentke naj pošljejo pismeno ponudbo s kratko navedbo sedanje zaposlitve upravi Dolenjskega lista pod »Sposoben«.

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 27 aprila: 8.25 Naš zabavni kaleidoskop. 11.00 Arije iz jugoslovanskih oper. 11.35 Želimo vam dober tek. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Franc Trebar: Živinoreja v novomeškem okraju. 13.30 Trije jugoslovanski skladatelji. 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 15.45 Jezikovni pogovor. 17.05 Za spomin na velike dni. 17.50 Tri pesmi Rada Simonitija. 18.10 Pariško življenje. 19.05 Prvomajske zvočne razglednice. 20.00 Glasba in spomini. 20.35 Spoznavajmo svet in domovino. 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 23.45 Melodije za lahko noč.

SOBOTA, 28. aprila: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 Elegije in burleske. 11.00 Nekaj ameriških popevk. 11.30 V svetu cicibanov. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Franc Zadravec: Kako smo krmili krave preteklo leto na posestvu Rakičan. 14.00 Skladbe iz romanskih dežel. 14.15 Operetni napevi. 14.35 Za praznik dela — priljubljene melodije. 15.25 Radi bi vas zabavali. 17.05 Gremo v kino. 18.10 Iz Mozartove »Čarobne piščali«. 19.05 Prvomajske zvočne razglednice. 20.20 Radijska komedija. 21.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. aprila: 8.00 Mladinska radijska igra Rdeči Arhimed. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Vojko Novak: Prvomajski spomini. 10.30 Pisan glasbeni dopoldne. 11.30 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Prvomajski sprehod med zabavnimi in narodnimi napevi. 15.30 Nepozabni liki naših opernih pevcev. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.15 Radijska igra — Anton Ingolič — Fran Žižek: Obtožujem. 18.30 Sportno popoldne. 19.05 Prvomajske zvočne razglednice. 20.00 Izberite melodijo tedna! 22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana. 23.05 S plesno glasbo v novi teden.

PONEDELJEK, 30. aprila: 8.55 Za mlade radovedneže. 9.25 Josip Slavenski in Marijan Kozina. 10.15 Zabavni takti, iskrene želje. 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Cvetice na oknu. 14.00 Iz oper jugoslovanskih skladateljev. 14.30 Venec melodij za 1. maj. 17.05 Sedemnajst violin moskovskega Velikega teatra. 17.45 Lahka glasba. 18.10 Javna otroška oddaja. 19.05 Prvomajske zvočne razglednice. 20.15 Reportaža — 1. maj pri nas. 22.50 Literarni nokturno: Prežihov Voranc.

TOREK, 1. maja: 8.00 Prvomajski koncert otroškega in mladinskega pevskega zbora RTV Ljubljana. 8.35 Prenos prvomajske parade. 12.05 Naši narodno zabavni ansambli. 13.30 Novi posnetki zabavnega orkestra RTV Beograd. 15.15 Zabavno popoldne. 17.40 Reportaža: Zvone Kržišnik: Zapiski iz izvoznega oddelka. 18.15 Giuseppe Verdi: Traviata. 19.05 Z zabavnim ansamblom Jožeta Kampiča. 20.00 Zabavna glasba jugoslovanskih avtorjev. 20.20 Radijska igra: Harlemska balada. 22.15 Zaplešite z nami v prazniční večer!

SREDA, 2. maja: 8.00 Mladinska radijska igra — Franjo Kumer: Junak Hon Klij Ton. 9.25 Melodije slovenskih avtorjev v novih oblekah. 11.25 Ansambli in solisti RTV Beograd. 12.05 Dvajset tisoč kilometrov muziciranja. 13.30 Dvakrat petnajst minut iskrenih želja za 1. maj. 15.15 Zabavno popoldne. 18.00 Ansambli in solisti RTV Zagreb. 19.05 Prvi nastop novega ansambla; 20.00 Z novim ansamblom Bojana Adamiča. 20.45 Priljubljene melodije. 22.15 Radi bi vas zabavali. 23.05 Od plesišča do plesišča.

ČETRTEK, 3. maja: 8.05 Med Skandinavijo in Pireneji. 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. 11.00 Portret v miniaturi. 11.15 Napredujte v angleščini. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Oto Muck: Krmljenje govedi v poletju. 13.30 Zvoki izpod zelenega Pohorja. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Naš zabavni kaleidoskop. 18.45 Kulturna kronika. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Naš skupni studio. 23.05 Nočni koncert.

PETEK, 4. maja: 8.05 Naš zabavni kaleidoskop. 8.55 Pionirski tednik. 11.35 Pri skladatelju Juriju Gregorcu. 12.15 Kmetijski nasveti — vet. Erik Spiler: Kako vzrediti zdrave piščance — II. del. 13.30 Poje Valerija Heybalova. 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 15.20 Veliki zabavni orkestri. 17.05 Koncert in suita. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Dva operna baleta. 20.00 Zabavni orkester Balibor Brazda. 20.39 Sopranistka Zdenka Goljevšček-Štefančičeva zapoje tri pesmi. 21.00 Instrumentalni kvartet. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 23.05 Moderna plesna glasba.

SOBOTA, 5. maja: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.25 Glasba iz babičinega predalnika. 11.00 Iz starih italijanskih oper. 12.05 Deset minut s kmečko godbo. 13.30 Morda je to vaša melodija? 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Mariborski komorni zbor. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Okno v svet. 20.00 Za prijeten konec tedna. 20.20 Radijska komedija »Korporna se drži smola«. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 6. MAJA: 8.00 Mladinska radijska igra »Nočni dogodek«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Katja Špur: Svobodno majsko sonce. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 15.30 Rudolf Franci in Ladko Korošec pojeta samospeve. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.15 Radijska igra — Eugène O'Neill: O divjina. 18.30 Sportna nedelja. 20.00 Izberite melodijo tedna! 22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana.

PONEDELJEK, 7. MAJA: 8.55 Za mlade radovedneže. 10.15 S slovenskimi opernimi pevci. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Mileva Kač: Skropljenje sadnega drevja po cvetenju. 14.00 Vrtimo vam ploščo za ploščo. 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe. 18.45 Radijska univerza — Stane Urek: Nekaj o vrednotenju telesnih vaj. 20.00 Koncert mešanega zbora Slovenske filharmonije. 22.15 S popevkami po svetu.

TOREK, 8. MAJA: 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo. 10.15 Izberite melodijo tedna! 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Vinko Sadar: Prilagoditev poljedelstva zakasneli pomladi. 13.50 Melodije na tekočem traku. 17.05 Izbor iz Čajkovskega. 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe. 20.30 Radijska igra »Tajnica«. 23.05 Moderna plesna glasba.

SREDA, 9. MAJA: 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb. 11.25 Popevke in ritmi. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Tanja Hlišč: Oskrba mladih sadovnjakov. 13.30 Dueti iz Puccinijeve »Manon Lescaut«. 17.05 Šoferjem na pot. 18.45 Ljudski parlament. 20.00 Iz studiov naših radijskih postaj. 23.05 Mladim plesalcem.

ČETRTEK, 10. MAJA: 8.30 Naš zabavni kaleidoskop. 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. 11.30 Arije iz Bellinijevih in Donizettijevih oper. 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Erzik Eiselt: Priprava govedi za pašo. 13.30 Pisani zvoki izpod zelenega Pohorja. 15.30 Turistična oddaja. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Dva domača pevca. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Lepe melodije.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu — IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Darja Bajc, Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 dinarjev — Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu 606-11-3-24 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal: Novo mesto 33 — TELEFON štev. 127 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.